

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

**Konsolidə Edilmiş Maliyyə Hesabatları və Müstəqil
Auditorların Rəyi**

31 dekabr 2014-cü il tarixində başa çatmış il üzrə

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ
Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları və müstəqil auditorların hesabatı

MÜNDƏRİCAT

	Səhifə
31 DEKABR 2014-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARININ HAZIRLANMASI VƏ TƏSDİQ EDİLMƏSİ İLƏ BAĞLI RƏHBƏRLİYİN MƏSULİYYƏTİNİN BƏYANI	1
MÜSTƏQİL AUDİTORLARIN HESABATI	2-3
KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MƏCMUU GƏLİR HAQQINDA HESABAT	4
KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ VƏZİYYƏTİ HAQQINDA HESABAT	5
KONSOLIDƏ EDİLMİŞ KAPİTALDA DƏYİŞİKLİKLƏR HAQQINDA HESABAT	6
KONSOLIDƏ EDİLMİŞ PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ HAQQINDA HESABAT	7-8
KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR	9-64

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARININ HAZIRLANMASI VƏ TƏSDİQ EDİLMƏSİ İLƏ BAĞLI RƏHBƏRLİYİN MƏSULİYYƏTİNİN BƏYANI

31 DEKABR 2014-CÜ İL TARİXİNƏ
(Azərbaycan Manatı ilə)

Bu bəyannamə “Azərbaycan Sənaye Bankı” Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin (bundan sonra “Bank”) və onun törəmə müəssisələrinin (birlikdə “Qrup”) konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları ilə bağlı Qrup rəhbərliyinin və müstəqil auditorların göstərilən məsuliyyətlərini fərqləndirmək məqsədi ilə hazırlanmışdır.

Rəhbərlik, 31 dekabr 2014-cü il tarixində başa çatmış il üzrə Qrupun maliyyə vəziyyətini, əməliyyat nəticələrini, pul vəsaitlərinin hərəkəti və səhmdar kapitalında dəyişiklikləri əks etdirən Beynəlxalq Maliyyə Hesabatları Standartlarına (“BMHS”) uyğun konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının düzgün hazırlanması üçün məsuliyyət daşıyır.

Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının hazırlanması zamanı rəhbərlik aşağıda göstərilənlər üzrə məsuliyyət daşıyır:

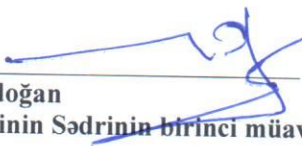
- Uyğun mühasibat prinsiplərinin seçilməsi və mütəmadi olaraq tətbiq edilməsi;
- Məntiqli və məqsədəuyğun təxminlərin və qərarların qəbul edilməsi;
- Maliyyə hesabatlarının BMHS-ə müvafiq hazırlanması və ya əgər hər hansı bir kənarlaşma varsa onun maliyyə hesabatlarında bəyan edilməsi və izahı;
- Yaxın gələcəkdə Qrup işini normal şərtlər altında davam etdirdiyi halda, hesabat tarixinə maliyyə hesabatlarının daimilik prinsipi əsasında hazırlanması.

Rəhbərlik, həmçinin aşağıdakı məsələlər üzrə məsuliyyət daşıyır:

- Qrup daxilində səmərəli və keyfiyyətli daxili nəzarət sisteminin işlənilib hazırlanması, qurulması və möhkəmləndirilməsi;
- Qrupun konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının BMHS-ə uyğun olaraq düzgün hazırlanması və Qrupun maliyyə vəziyyətini istənilən zaman düzgün əks etdirən mühasibat sisteminin təşkil edilməsi;
- Yerli mühasibat sisteminin qanunvericilik və Azərbaycan Respublikasının mühasibat standartlarına uyğun olaraq təşkil edilməsi;
- Mümkün imkanlardan istifadə edərək Qrupun aktivlərinin mühafizə edilməsinin təşkil olunması; və
- Saxtakarlıq, yanlışlıq və digər qanunauyğunsuzluq hallarının müəyyən edilməsi və qarşısının alınması.

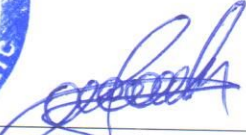
31 dekabr 2014-cü il tarixinə olan maliyyə hesabatları 29 May 2015-ci il tarixində Qrupun İdarə Heyəti tərəfindən təsdiq edilmişdir.

İdarə Heyəti tərəfindən:

Doğan Tandoğan
İdarə Heyətinin Sədrinin birinci müavini

Tarix : 29 May 2015-ci il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

Sarvan Mikayılov
Maliyyə Departamentinin Direktoru

Tarix : 29 May 2015-ci il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

Grant Thornton
An instinct for growth™

Public Accountants
4th Floor
Landmark III Building
90A Nizami Str.
Baku AZ1010
Azerbaijan Republic
Tel. : +994 12 4936860/
+994 12 4988067
E info@az.gt.com

MÜSTƏQİL AUDİTORLARIN HESABATI

“Azərbaycan Sənaye Bankı” Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin Səhmdarlarına:

Maliyyə hesabatları üzrə hesabat

Biz “Azərbaycan Sənaye Bankı” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti (bundan sonra “Bank”) və onun törəmə müəssisələrinin (birlikdə “Qrup”) 31 dekabr 2014-cü il tarixinə təqdim edilən konsolidə edilmiş maliyyə vəziyyəti hesabatı, həmin tarixdə başa çatmış il üzrə məcmu gəlir hesabatı, səhmdar kapitalında dəyişikliklər və pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında konsolidə edilmiş hesablardan, eləcə də əsas mühasibat prinsiplərinin və digər izahedici məlumatların xülasəsindən ibarət olan konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının audit yoxlamasını apardıq.

Konsolidə Edilmiş Maliyyə Hesabatlarının Hazırlanması üzrə Rəhbərliyin Məsuliyyəti

Rəhbərlik bu konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının Beynəlxalq Maliyyə Hesabatları Standartlarına uyğun olaraq hazırlanmasına və düzgün təqdim edilməsinə görə və konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının hazırlanması ilə əlaqədar, saxtakarlıq və ya səhvlərdən qaynaqlanan əhəmiyyətli təhriflərin qarşısının alınması məqsədi ilə rəhbərliyin zəruri hesab etdiyi daxili nəzarət sisteminin təşkil edilməsinə görə məsuliyyət daşıyır.

Auditorların Məsuliyyəti

Bizim məsuliyyətimiz apardığımız audit yoxlamasına əsasən bu konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına dair rəy bildirməkdən ibarətdir. Biz audit yoxlamasını Beynəlxalq Audit Standartları əsasında aparmışıq. Həmin standartların tələbinə görə, biz etik tələblərə əməl etməli və auditə elə şəkildə planlaşdırmalı və aparmalıyıq ki, konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında əhəmiyyətli təhriflərin mövcud olmamasına kifayət qədər əmin olaq.

Audit yoxlamasına konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarındakı məbləğlər və açıqlamalara dair audit sübutu əldə etmək üçün proseduraların yerinə yetirilməsi daxildir. Seçilmiş proseduralar auditorun mülahizəsindən, eləcə də saxtakarlıq və ya səhvlər nəticəsində maliyyə hesabatlarının əhəmiyyətli dərəcədə təhrif edilməsi risklərinin qiymətləndirilməsindən asılıdır. Həmin riskləri qiymətləndirərkən auditorlar müəssisənin daxili nəzarət sisteminin effektivliyinə dair rəy bildirmək üçün deyil, şəraitə görə müvafiq audit proseduralarının işlənilib hazırlanması məqsədilə müəssisə tərəfindən maliyyə hesabatlarının hazırlanması və düzgün təqdim edilməsi üçün müvafiq daxili nəzarət sistemini nəzərdən keçirirlər. Bundan əlavə, audit yoxlamasına mövcud mühasibat siyasətinin uyğunluğunun və rəhbərliyin mühasibat təxminlərinin əsaslandırılmasının qiymətləndirilməsi, eləcə də maliyyə hesabatlarının ümumi təqdimatının dəyərləndirilməsi daxildir.

Biz hesab edirik ki, audit rəyimizi bildirmək üçün yetərli və müvafiq audit sübutları əldə etmişik.

MÜSTƏQİL AUDİTORLARIN HESABATI (DAVAMI)

Rəy

Bizim rəyimizcə, konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları bütün əhəmiyyətli aspektlər baxımından Qrupun 31 Dekabr 2014-cü il tarixinə maliyyə vəziyyətini və həmin tarixdə başa çatmış il üzrə maliyyə nəticələrini və pul vəsaitlərinin hərəkətini Beynəlxalq Maliyyə Hesabatları Standartlarına uyğun olaraq düzgün və ədalətli əks etdirir.

Grant Thornton
29 May 2015-ci il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ
KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MƏCMUU GƏLİR HAQQINDA HESABAT
31 DEKABR 2014-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ
(Azərbaycan Manatı ilə)

	Qeydlər	31 dekabr 2014-cü il	31 dekabr 2013-cü il
Faiz gəlirləri	4	31,674,690	15,674,356
Faiz xərcləri	4	(6,952,153)	(6,147,226)
FAİZ GƏTİRƏN AKTİVLƏR ÜZRƏ EHTİMAL EDİLƏN ZƏRƏR ÜÇÜN EHTİYATLAR BƏRPA OLUNMAMIŞDAN ƏVVƏL XALIS FAİZ GƏLİRİ		24,722,537	9,527,130
Faiz gətirən aktivlər üzrə ehtimal edilən zərər üçün ehtiyatların (bərpa)/təmin olunması	5	(12,391,146)	1,040,368
XALIS FAİZ GƏLİRİ		12,331,391	10,567,498
Xarici valyuta ilə əməliyyatlar üzrə xalis gəlir	6	854,326	1,115,736
Haqq və komissiya gəlirləri	7	2,940,685	3,011,004
Haqq və komissiya xərcləri	8	(725,788)	(605,618)
Assosiasiya edilmiş müəssisələrə investisiyadan əldə edilən mənfəətin/(zərənin) payı	17	(461,735)	756,900
Müsadirə edilmiş girovların dəyərsizləşmə zərəri üzrə ləğv edilməsi ehtiyatı/(ehtiyat)	5	(330,226)	1,208,512
İnvestisiya mülkiyyətinin amortizasiyası	25	-	(368,277)
Dividendlərdən daxil olan gəlir		48,370	-
Digər gəlirlər/(xərclər), xalis		(114,171)	(784,362)
XALIS QEYRİ-FAİZ GƏLİRLƏRİ		2,211,461	4,333,895
ƏMƏLİYYAT GƏLİRLƏRİ		14,542,852	14,901,393
Əməliyyat xərcləri	9	(8,582,783)	(7,952,297)
MƏNFƏƏT VERGİSİNDƏN ƏVVƏLKİ MƏNFƏƏT		5,960,069	6,949,096
Mənfəət vergisi xərcləri	10	(1,445,671)	(1,052,205)
İL ÜZRƏ XALIS MƏNFƏƏT		4,514,398	5,896,891
CƏMİ MƏCMUU GƏLİR		4,514,398	5,896,891
HƏR SƏHM ÜZRƏ GƏLİR	11	0.075	0.0382
İdarə Heyəti tərəfindən:			

Doğan Tandoğan
 İdarə Heyətinin Sədrinin müavini birinci
 Tarix: 29 May 2015-ci il

Sarvan Mikayılov
 Maliyyə Departamentinin Direktoru
 Tarix : 29 May 2015-ci il

1-32-ci qeydlər konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının tərkib hissəsini təşkil edir.

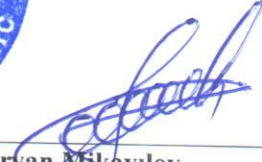
“AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ
KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ VƏZİYYƏTİ HAQQINDA HESABAT
31 DEKABR 2014-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ
(Azərbaycan Manatı ilə)

	Qeydlər	31 dekabr 2014-cü il	31 dekabr 2013-cü il
AKTİVLƏR			
Pul vəsaitləri və Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankında yerləşdirilmiş vəsaitlər	12	26,745,992	31,019,566
Banklardan alınacaq vəsaitlər	13	213,677,057	184,583,892
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	14	161,731,350	113,188,400
Ödəniş tarixinədək saxlanılan investisiyalar	15	4,963,315	-
Satılabilən investisiyalar	16	2,160,380	2,147,980
Asılı müəssisələrə investisiya qoyuluşu	17	3,156,265	3,618,000
Əmlak və avadanlıq	18	1,007,308	1,389,051
Qeyri-maddi aktivlər	19	361,282	126,654
Təxirə salınmış vergi aktivləri	10	28,862	74,559
Müsadirə edilmiş aktivlər	20	503,816	277,280
Digər aktivlər	21	2,263,562	1,654,835
CƏMİ AKTİVLƏR		416,599,189	338,080,218
ÖHDƏLİKLƏR VƏ KAPİTAL			
ÖHDƏLİKLƏR:			
Banklar və dövlət qurumları tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər	22	123,738,444	94,378,403
Müştərilər tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər	23	220,100,186	175,733,793
Mənfəət vergisi üzrə öhdəlik	10	782,885	849,046
Digər öhdəliklər	24	1,720,000	1,375,700
CƏMİ ÖHDƏLİKLƏR		346,341,515	272,336,942
KAPİTAL:			
Bankın səhmdarlarına aid edilən kapital:			
Səhmdar kapitalı	26	60,000,000	60,000,000
Xəzinə səhmləri	26	(344,900)	(344,900)
Bölüşdürülməmiş mənfəət		10,602,574	6,088,176
CƏMİ KAPİTAL		70,257,674	65,743,276
CƏMİ ÖHDƏLİKLƏR VƏ KAPİTAL		416,599,189	338,080,218

İdarə Heyəti tərəfindən:

Doğan Tandoğan
 İdarə Heyətinin Sədrinin birinci müavini
 Tarix: 29 May 2015-ci il

Sarvan Mikayılov
 Maliyyə Departamentinin Direktoru
 Tarix: 29 May 2015-ci il

1-32-ci qeydlər konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının tərkib hissəsini təşkil edir

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ
KONSOLIDƏ EDİLMİŞ KAPİTALDA DƏYİŞİKLİKLƏR HAQQINDA HESABAT
31 DEKABR 2014-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ
(Azərbaycan Manatı ilə)

	Qeydlər	Səhmdar kapitalı	Xəzinə səhmləri	Bölüşdürülməmiş mənfəət	Cəmi capital
31 dekabr 2012-ci il		28,000,000	(280,000)	6,681,285	34,401,285
Cəmi məcmu gəlir		-	-	5,896,891	5,896,891
Səhm buraxılışı	26	32,000,000	-	(6,490,000)	25,510,000
Xəzinə səhmlərində dəyişiklik	26	-	(64,900)	-	(64,900)
31 dekabr 2013-cü il (yenidən hesablanmış)		60,000,000	(344,900)	6,088,176	65,743,276
Cəmi məcmu gəlir		-	-	4,514,398	4,514,398
31 dekabr 2014-cü il		60,000,000	(344,900)	10,602,574	70,257,674

İdarə Heyəti tərəfindən:

Doğan Tandoğan
 İdarə Heyətinin Sədrinin birinci müavini
 Tarix: 29 May 2015-ci il

Sarvan Mikayılov
 Maliyyə Departamentinin Direktoru
 Tarix: 29 May 2015-ci il

1-32-ci qeydlər konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının tərkib hissəsini təşkil edir.

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ
KONSOLIDƏ EDİLMİŞ PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ HAQQINDA HESABAT
31 DEKABR 2014-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ
(Azərbaycan Manatı ilə)

	Qeydlər	31 dekabr 2014-cü il	31 dekabr 2013-cü il
ƏMƏLİYYAT FƏALİYYƏTLƏRİNDƏN YARANAN PULVƏSAİTLƏRİ:			
Mənfəət vergisindən əvvəl il üzrə mənfəət		5,960,069	6,949,096
Düzəlişlər:			
Faiz gətirən aktivlərin dəyərsizləşmə zərəri üzrə (ehtiyaların bərpası)/təmin edilməsi	5	12,391,146	(1,040,368)
Müsadirə edilmiş girovların dəyərsizləşmə zərəri üzrə ehtiyat	5	330,226	(1,208,512)
İnvestisiya mülkiyyəti üzrə ehtiyat		-	368,277
Assosiasiya edilmiş müəssisələrə investisiyadan əldə edilən mənfəətin payı		461,735	(756,900)
Köhnəlmə və amortizasiya	9	591,496	598,621
Girov götürülmüş əmlakların satışından gəlir		(71,730)	-
Əsas vəsaitlər üzrə		-	4,923
Əməliyyat aktiv və öhdəliklərində dəyişikliklərdən əvvəl əməliyyat fəaliyyətindən daxil olan pul vəsaitləri		19,662,942	4,915,137
Əməliyyat aktiv və öhdəliklərində dəyişikliklər:			
Əməliyyat aktivlərində azalma/(artma):			
Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankında minimal ehtiyat depozitləri		1,246,280	(4,204,392)
Banklardan alınacaq vəsaitlər		9,635,911	(144,262,938)
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar		(58,726,188)	(29,833,202)
Digər aktivlər		(608,727)	(519,107)
Əməliyyat öhdəliklərində (azalma)/artma:			
Banklar və dövlət qurumları tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər		29,360,041	34,214,325
Müştərilər tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər		44,366,393	112,299,874
Digər öhdəliklər		344,300	(435,261)
Vergidən əvvəl əməliyyat fəaliyyətindən yönələn/daxil olan pul vəsaitləri		45,280,952	(27,825,564)
Ödənilmiş mənfəət vergisi		(1,466,135)	(401,857)
Əməliyyat fəaliyyətindən daxil olan/(yönələn) xalis pul vəsaitləri		43,814,817	(28,227,421)
İNVESTİSİYA FƏALİYYƏTLƏRİNDƏN YARANAN PUL VƏSAİTLƏRİ:			
Əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlər üzrə ödəniş		(444,887)	(798,361)
Əsas vəsaitlərin satışından yaranan gəlir		62,385	-
Ödəniş tarixinədək saxlanılan investisiyalar		(5,013,315)	-
İnvestisiya fəaliyyətindən daxil olan xalis pul vəsaitləri		(5,395,817)	(798,361)

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ
KONSOLIDƏ EDİLMİŞ PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ HAQQINDA HESABAT
(DAVAMI)
31 DEKABR 2014-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ
(Azərbaycan Manatı ilə)

	Qeydlər	31 dekabr 2014-cü il	31 dekabr 2013-cü il
MALİYYƏ FƏALİYYƏTİNDƏN YARANAN PUL VƏSAİTLƏRİ			
Təkrar alınmış səhmlər		-	(64,900)
Müsadirə edilmiş aktivlər		(556,762)	1,079,890
Səhm kapitalının buraxılışında gəlir		-	25,510,000
Maliyyə fəaliyyətinə daxil olan/ (yönələn) xalis pul vəsaitləri		(556,762)	26,524,990
Xarici valyuta məzənnəsindəki dəyişikliklərin xarici valyutada saxlanılan pul vəsaitlərinin qalıqlarına təsiri		(2,119)	9,029
Pul və pul vəsaitlərində xalis artma/(azalma)		37,860,119	(2,491,764)
Pul və pul vəsaitləri, ilin əvvəlinə	12	33,246,548	35,738,312
Pul və pul vəsaitləri, ilin sonuna	12	71,106,667	33,246,548

İdarə Heyəti tərəfindən:

Doğan Tandoğan
İdarə Heyətinin Sədrinin birinci müavini
Tarix: 29 May 2015-ci il

Sarvan Mikayılov
Maliyyə Departamentinin Direktoru
Tarix: 29 May 2015-ci il

1-32-ci qeydlər konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının tərkib hissəsini təşkil edir.

1. HÜQUQİ STATUS VƏ ƏMƏLİYYATLARIN TƏBİƏTİ

“Azərbaycan Sənaye Bankı” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti (“Bank”) 1996-cı ildə Azərbaycan Respublikasında təsis edilmişdir. Bank kommersiya xidmətləri göstərmək üçün qeydiyyatdan keçmiş və 28 sentyabr 1996-cı il tarixindən 241 sayılı bank lisenziyası əsasında fəaliyyət göstərir. Bank, əvvəlcə “Kaspian İnvestisiya Bankı” kimi yaradılmış və 2 iyun 1998-ci ildə “Kapital İnvestisiya Bankı” (“Cİ Bank”) olaraq adlandırılmış və 28 mart 2006-cı ildə Bank özünün hüquqi statusunu Açıq Səhmdar Cəmiyyətinə dəyişmişdir. 30 noyabr 2006-cı ildə Bank öz adını “Azərbaycan Sənaye Bankı”-na dəyişmişdir. Bankın əsas fəaliyyətinə kommersiya fəaliyyəti, kreditlərin və zəmanətlərin verilməsi, qiymətli kağızların və xarici valyutaların alqı-satqısı daxildir. 31 dekabr 2014-cü ildə Bankın Azərbaycan Respublikasında müvafiq olaraq 9 filialı (2013: 9 filialı, 1 müştərilərə xidmət departamenti) fəaliyyət göstərmişdir. Bankın qeydiyyatdan keçmiş ünvanı aşağıdakı kimidir: Zərifə Əliyeva prospekti 3, Bakı 1005, Azərbaycan.

Bank, maliyyə hesabatlarında konsolidə edilmiş aşağıdakı bigə törəmə təşkilatlardan ibarət olan qrupun (“Grup”) ana müəssisəsidir:

Törəmə

Adı	Fəaliyyət göstərdiyi ölkə	Təsisçi payı/səsvərmə hüququ		Əməliyyat növü
		2014-cü il	2013-cü il	
Azərbaycan Sənaye Lizing MMC	Azərbaycan Respublikası	100%	100%	Lizing

Asılı

Adı	Fəaliyyət göstərdiyi ölkə	Təsisçi payı/səsvərmə hüququ		Əməliyyat növü
		2014-cü il	2013-cü il	
Azərbaycan Sənaye Sığorta ASC	Azərbaycan Respublikası	30%	30%	Sığorta

“Azərbaycan Sənaye Lizing” MMC Azərbaycan Respublikasında 20 aprel 2004-cü il tarixində qeydiyyatdan keçmiş məhdud məsuliyyətli cəmiyyətdir. Cəmiyyət “Cİ Lizing” MMC kimi yaradılmış və daha sonra 6 fevral 2007-ci il tarixində adını “Azərbaycan Sənaye Lizing” MMC-yə dəyişmişdir. Cəmiyyətin əsas fəaliyyəti maliyyə lizinqi əməliyyatlarından ibarətdir. Cəmiyyətin dövlət qeydiyyatından keçmiş ünvanı aşağıdakı kimidir: Zərifə Əliyeva prospekti 3, Bakı AZ 1005, Azərbaycan Respublikası.

“Azərbaycan Sənaye Sığorta” ASC 17 dekabr 1996-cı ildə Azərbaycan Respublikasında məhdud məsuliyyətli cəmiyyət olaraq qeydiyyatdan keçmişdir. Cəmiyyət “Cİ Sığorta” MMC kimi yaradılmış və 12 mart 2007-ci ildə adını “Azərbaycan Sənaye Sığorta” ASC-yə dəyişdirilmişdir. Cəmiyyətin əsas fəaliyyəti sığorta xidmətlərindən ibarətdir. Cəmiyyət Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi tərəfindən verilən 30 mart 2007-ci il tarixli sığorta lisenziyası əsasında fəaliyyət göstərir. Şirkətin sığorta fəaliyyətinə məhdudlaşmamaq şərtlə qarqo, əmlak, bədbəxt hadisə, üçüncü tərəflərin öhdəlikləri, avtomobil sığortası və təkrarsığorta xidmətləri daxildir. Cəmiyyətin dövlət qeydiyyatından keçmiş ünvanı aşağıdakı kimidir: Təbriz prospekti 66A, Bakı AZ 1008, Azərbaycan Respublikası.

30 dekabr 2009-cu il tarixində “Anadolu Investment Kompani” MMC “Azərbaycan Sənaye Sığorta” MMC-nin 2,000,000 manat məbləğində yeni buraxılmış səhmlərini almış və Cəmiyyət səhmlərinin 50%-nə sahib olmuşdur. 31 dekabr 2011-ci il tarixinə Cəmiyyətin əməliyyatları Bankın nəzarətində olmuşdur Bank qalan 50% səhmə sahib olmuşdur (45 % birbaşa və 5% 100% törəmə müəssisəsi olan Azərbaycan Sənaye Lizing MMC vasitəsi ilə). 2012-ci ilin dekabr ayında Bank “Azərbaycan Sənaye Sığorta” MMC-də sahib olduğu öz hissələrinin 20%-ni 1,632,000 AZN məbləğində “Anadolu Investment Kompani” MMC-yə satmışdır (olan nəzarəti 30% aşağı salmışdır). Buna baxmayaraq, Bank Cəmiyyətin əməliyyatları üzərində əhəmiyyətli təsirə malikdir.

1. HÜQUQİ STATUS VƏ ƏMƏLİYYATLARIN TƏBİƏTİ (DAVAMI)

31 dekabr 2014-cü və 2013-cü il tarixlərinə aşağıdakı səhmdarlar Qrupun buraxılmış səhmlərinə sahib olmuşlar:

Səhmdar:	31 dekabr 2014-cü il	31 dekabr 2013-cü il
Anadolu İnvestment Kompani MMC	94.25%	94.25%
Azərbaycan Sənaye Sığorta ASC	5.17%	5.17%
Azərbaycan Sənaye Lizing MMC	0.58%	0.58%

31 dekabr 2014-cü və 2013-cü il tarixlərinə Qrupun son nəzarətçi tərəfi Zeynep Konyar olmuşdur.

Uyğunluq haqqında bəyanat

Bankın hazırkı konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları Beynəlxalq Mühəsibat Standartları Şurası tərəfindən dərc edilmiş Beynəlxalq Maliyyə Hesabatlarının Standartları (“BMHS”) və Beynəlxalq Maliyyə Standartlarına Şərhlər Komitəsi (“BMHSSK”) tərəfindən dərc edilmiş şərhlər əsasında hazırlanmışdır.

2. STANDARTLAR, ŞƏRHLƏR VƏ DÜZƏLİSLƏR

2.1 Standardlar, şərhlər və 2014-cü ildə qüvvədə olan mövcud standartlara düzəlişlər

1 yanvar 2014-cü il tarixində və bu tarixdən sonra başlayan uçot dövrlərinə tətbiq edilən və Bank tərəfindən qəbul edilmiş aşağıdakı müvafiq yenidən baxılmalar və mövcud standartlara düzəlişlər Beynəlxalq Mühəsibat Uçotu Standartları Komitəsi (“BMUSK”) tərəfindən buraxılmışdır:

Standartın nömrəsi	Adı	Qüvvəyə minmə tarixi
32 sayılı BMUS	Maliyyə alətləri: Təqdimat – Düzəliş	1 yanvar 2014-cü il
36 sayılı BMUS	Aktivlərin dəyərdən düşməsi – Düzəliş	1 yanvar 2014-cü il
39 sayılı BMUS	Maliyyə alətləri: Tanınma və qiymətləndirilmə – Düzəliş	1 yanvar 2014-cü il
10 sayılı BMHS, 12 sayılı BMHS və BMUS 27	Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları, digər müəssisələrdə maraqların açıqlanması və ayrı maliyyə hesabatları – Düzəliş	1 yanvar 2014-cü il
19 sayılı BMUS	İşçilərin mükafatlandırılması – Düzəliş	1 iyul 2014-cü il
2010 – 2012-ci illərin illik təkmilləşdirmələri		
16 sayılı BMUS	Binalar, tikililər və avadanlıqlar – Düzəliş	1 iyul 2014-cü il
24 sayılı BMUS	Əlaqəli tərəflə bağlı açıqlamalar – Düzəliş	1 iyul 2014-cü il
2011 – 2013-cü illərin illik təkmilləşdirmələri		
1 sayılı BMHS	BMHS-in ilk dəfə tətbiq edilməsi	1 iyul 2014-cü il
13 sayılı BMHS	Ədalətli dəyərin ölçülməsi – Düzəliş	1 iyul 2014-cü il
38 sayılı BMUS	Qeyri maddi aktivlər – Düzəliş	1 iyul 2014-cü il
40 sayılı BMUS	İnvestisiya mülkiyyəti – Düzəliş	1 iyul 2014-cü il

2. STANDARTLAR, ŞƏRHLƏR VƏ DÜZƏLİŞLƏR (DAVAMI)

2.2 Qüvvəyə hələ də minməmiş və Bank tərəfindən erkən qəbul edilməmiş standartlar, şərhlər və mövcud standartlara düzəlişlər

Bu maliyyə hesabatlarının təsdiq olunduğu tarixə dərc olunmuş, lakin qüvvəyə minməmiş aşağıdakı standartlar, şərhlər və mövcud standartlara düzəlişlər Bank tərəfindən hələ qəbul edilməmişdir:

Standartın nömrəsi	Adı	Qüvvəyə minmə tarixi
15 sayılı BMUS	Müştərilərlə müqavilərdən gəlirlər – Yeni	1 yanvar 2017
9 sayılı BMHS	Maliyyə alətləri – Düzəliş	1 yanvar 2018

2012 – 2014-cü illərdə illik təkmilləşdirmələr

19 sayılı BMUS	İşçilərin mükafatandırılması – Düzəliş	1 yanvar 2016
7 sayılı BMHS	Maliyyə alətləri: Açıqlama – Düzəliş	1 yanvar 2016

Rəhbərlik bütün müvafiq bəyanatların bəyanatın qüvvəyə minmə tarixindən sonra başlayan ilk dövr üzrə Şirkətin uçot siyasətlərində qəbul ediləcəyini gözləyir. Qüvvəyə hələ də minməmiş müvafiq yeni standartlar, düzəlişlər və şərhlər haqqında məlumat aşağıda göstərilir. Şirkətin rəhbərliyi bu yeni və yenidən baxılmış standartların Şirkətin maliyyə hesabatlarına təsirini qiymətləndirəcək

15 sayılı BMHS “Müştərilərlə müqavilərdən gəlirlər” – Yeni (1 yanvar 2017-ci il tarixində və bu tarixdən sonra başlayan dövrə tətbiq edilən)

15 sayılı BMHS müştərilərlə bağlanmış müqavilələrdən yaranan gəlirlərin uçota alınmasında istifadə etmək üçün müəssisələr üçün hərtərəfli beş-addım modelini yaradır. O aşağıdakı gəlir standartlarını və onlara dair şərhləri əvəz edəcək:

- 18 sayılı BMUS *Gəlir*;
- 11 sayılı BMUS *Tikinti Müqavilələri*;
- 13 sayılı BMHŞK *Müştərilərin Loyalti Proqramı*;
- 15 sayılı BMHŞK *Daşınmaz Əmlak Tikintisi üzrə Müqavilələr*;
- 18 sayılı BMHŞK *Müştərilərdən Aktivlərin Köçürülməsi*; və
- 31 sayılı SŞK *Reklam xidmətləri cəlb olunmaqla Gəlir-Barter əməliyyatları*.

Modeldəki beş addım aşağıdaıdır:

- Müştəri ilə müqaviləni müəyyənlişdirmək;
- Müqavilədə icra öhdəliklərini müəyyənlişdirmək;
- Əməliyyat qiymətini müəyyən etmək;
- Müqavilədə əməliyyat qiymətinin icra öhdəliklərinə ayrılması; və
- Müəssisə icra öhdəliyindən qane olan zaman gəliri tanımaq.

Rəhbərlik həmçinin tanınmış gəlir, işin gedişi zamanı yaranmış dəyişikliklərin uçota alınması, müqavilənin bağlanması və yerinə yetirilmə xərcləri və digər əlaqəli məsələlərlə bağlı mövzularla təmin olunub. Eyni zamanda gəlirlə bağlı yeni açıqlamalar da təqdim edilib.

2. STANDARTLAR, ŞƏRHLƏR VƏ DÜZƏLİŞLƏR (DAVAMI)

2.2 Qüvvəyə hələ də minməmiş və Bank tərəfindən erkən qəbul edilməmiş standartlar, şərtlər və mövcud standartlara düzəlişlər (davamı)

9 sayılı BMHS “Maliyyə Alətləri” – Düzəliş (1 yanvar 2018-ci il tarixində və bu tarixdən sonra başlayan dövrə tətbiq edilən)

1 iyul 2014-cü ildə BMUSK maliyyə alətləri layihələrinin bütün mərhələlərinə təsir edən və 39 sayılı BMUS “Maliyyə Alətləri: Tanınma və Qiymətləndirmə” və eyni zamanda özünün bütün əvvəlki modellərini əvəz edən 9 sayılı BMHS “Maliyyə Alətləri” standardının sonuncu modelini buraxdı. Standard təsnifləşdirmə və ölçülmə, dəyərdən düşmə və hecing uçotuna dair yeni tələbləri təqdim edir.

Təsnifləşdirmə və Qiymətləndirmə

Maliyyə aktivləri saxlanıldığı biznes modeli və onların müqavilədən yaranan pul vəsaitlərinin xüsusiyyətlərinə istinadən təsnif edilir. 9 sayılı BMHS-in 2014-cü il modeli müəyyən borc alətləri üçün “məcmuu gəlir içində ədalətli dəyər”i təqdim edir.

Maliyyə öhdəlikləri eyni qayda ilə 39 sayılı BMUS altında təsnifləşdirilir, lakin müəssisənin öz kredit riskinin ölçülməsi üçün tətbiq olunan tələblərdə fərqlər var.

Dəyərdən düşmə

9 sayılı BMHS-in 2014-cü il modeli maliyyə aktivlərinin dəyərdən düşməsinin ölçülməsi üçün “gözlənilən kredit zərəri” modelinin təqdim edir, belə ki kredit zərəri tanınmamışdan əvvəl baş vermiş kredit hadisələri əhəmiyyətli deyil.

Hecinq uçotu

Qurumların maliyyə və qeyri-maliyyə risk növlərindən sığortalanan zaman riskin idarə edilməsi fəaliyyətlərini necə yerinə yetirdiklərini yaxından bilmək üçün işlənilib hazırlanmış yeni hedcinq uçotu modelinin tətbiq edilməsi.

Tanınmanın dayandırılması

Maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin tanınmasının dayandırılması üçün tələblər 39 sayılı BMUS-dan irəli gəlir. Erkən tətbiqetməyə icazə ilə 9 sayılı BMHS 1 yanvar 2018-ci il və ya bu tarixin sonra başlayan hesabat dövrü üçün qüvvəyə minir. Retrospektiv tətbiqlər tələb olunur, lakin müqayisəli məlumatlar məcburi deyil. Əgər ilkin tətbiq tarixi 1 fevral 2015-ci ildən əvvəldirsə 9 sayılı BMHS-in (2009, 2010, 2013) əvvəlki modelinin erkən tətbiqinə icazə verilir.

Rəhbərlik bu düzəliş edilmiş standardın Şirkətin maliyyə hesabatlarına təsirini daha sonra qiymətləndirə bilər.

2012 – 2014-CÜ İLLƏRİN İLLİK TƏKMİLLƏŞDİRİLMƏLƏRİ

19 sayılı BMUS “İşçilərin mükafatlandırılması” (1 yanvar 2016-cı il tarixində və bu tarixdən sonra başlayan uçot dövrünə tətbiq edilən)

Düzəliş həmçinin məşğulluq müddəti bitdikdən sonra müavinətlər üzrə endirim dərəcəsinin hesablanmasında istifadə edilən yüksək keyfiyyətli korporativ istiqrazların müavinətlərin ödənildiyi eyni valyutada ifadə edilməli olmalarını aydınlaşdırır.

2. STANDARTLAR, ŞƏRHLƏR VƏ DÜZƏLİŞLƏR (DAVAMI)

2.2 Qüvvəyə hələ də minməmiş və Bank tərəfindən erkən qəbul edilməmiş standartlar, şərhlər və mövcud standartlara düzəlişlər (davamı)

2012 – 2014-CÜ İLLƏRİN İLLİK TƏKMİLLƏŞDİRİLMƏLƏRİ (davamı)

7 sayılı BMHS “Maliyyə alətləri: Açıqlama” – Düzəliş (1 yanvar 2016-cı il tarixində və bu tarixdən sonra başlayan uçot dövrünə tətbiq edilən)

Düzəliş, xidmət müqaviləsinin tələb edilən informasiya açıqlamalarının müəyyən edilməsi məqsədilə əsas kapitalı əhatə edib-etmədiyini aydınlaşdırmaq üçün əlavə göstərişləri təmin edir. O həmçinin qısaldılmış aralıq maliyyə hesabatlarında informasiyanın açıqlanması ilə bağlı düzəlişlərin 7 sayılı BMHS-yə uyğun gəlib-gəlmədiyini aydınlaşdırır.

3. ƏSAS UÇOT SİYASƏTLƏRİNİN XÜLASƏSİ

3.1 Təqdimatın əsasları

Bu maliyyə hesabatları hər bir aktiv, öhdəlik, mənfəət və xərc üzrə BMHS tərəfindən müəyyən olunmuş ölçü əsaslarından istifadə edilməklə hazırlanıb. Ölçmənin əsasları aşağıda mühasibat prinsiplərində daha ətraflı təsvir edilib.

Maliyyə hesabatlarının BMHS-ə uyğun hazırlanması rəhbərlikdən mühasibat uçotunun prinsiplərinin tətbiqinə, bəyan edilmiş aktivlər, öhdəlik, gəlir və xərc məbləğlərinə təsir edə biləcək mühakimələr yürütməyi, hesablamalar aparmağı, fərziyyələr irəli sürməyi tələb edir. Faktiki nəticələr mühakimələrdən fərqli ola bilər. Hesablamalar və onların əsasını təşkil edən fərziyyələr davamlı olaraq təkrar nəzərdən keçirilir. Mühasibat hesablamalarına düzəlişlər hesablamaların nəzərdən keçirildiyi dövr və təsir altında qala biləcək gələcək dövrlər üçün qəbul edilir. Mühasibat siyasətlərin tətbiqində qeyri müəyyənliyin ehtimal edilməsi üçün tanınan məbləğlərə mühüm təsiri oedəcək məlumatlar və səciyyəvi fərziyyələr maliyyə hesabatların 3.17-ci qeydində açıqlanır. Bank maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatını likvidlik ardıcılığı ilə geniş şəkildə təqdim edir. Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatın verilməsi tarixindən sonra 12 ay ərzində (cari) və 12 aydan çox müddət (uzun-müddətli) ərzində əvəzləşdiriləcək və ya ödəniləcək məbləğlər üzrə təhlili 31 sayılı Qeyddə göstərilir.

Maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri yalnız uçotda tanınmış məbləğlərin əvəzləşdirilməsi üçün qanuni hüquq mövcud olduqda və xalis məbləğ əsasında hesablaşmalar aparılması, yaxud da eyni vaxtda aktivlərin satılması və öhdəliyin yerinə yetirilməsi nəzərdə tutulduqda bir-birinə qarşı əvəzləşdirilir, xalis məbləği isə maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda bildirilir. Hər hansı mühasibat uçotu standartı və ya şərhilə tələb olunmayınca və ya yol verilməyincə, və Bankın mühasibat uçotu

3.2 Konsolidasiyanın əsasları

Qrup maliyyə hesabatları ana və törəmə müəssisini 31 Dekabr 2014-cü il tarixinə konsolidə edir. Nəzarət o zaman həyata keçirilir ki

- Təsis müəssisə investor üzrə iqtidara malikdir
- Müəssisə sərmayə qoyulan müəssisənin fəaliyyətlərindən müxtəlif sərmayə əldə etməyə məruzdur və ya hüququna malikdir
- Törəmə müəssisəsinin mənfəətinə təsir edə biləcək səlahiyyəti istifadə etməyə qadirdir.

Lazım olduqda, törəmə müəssisələrdə tətbiq edilən mühasibat uçotu qaydalarının Qrupdakı digər müəssisələr tərəfindən istifadə olunan mühasibat uçotu qaydalarına uyğunlaşdırılması üçün törəmə müəssisələrinin maliyyə hesabatlarına düzəlişlər edilir. Qruparası bütün əməliyyatlar, qalıqlar, gəlir və xərclər konsolidasiya zamanı tam çıxarılır.

3. ƏSAS UÇOT SİYASƏTLƏRİNİN XÜLASƏSİ (DAVAMI)

3.3 Assosiasiya olunmuş müəssisələrə investisiya qoyuluşları

Qrupun əhəmiyyətli təsirə sahib olduğu assosiasiya olunmuş müəssisələrdə Qrupun investisiya qoyuluşları kapital metodu istifadə edilməyə ucota alınır. Kapital metoduna əsasən, assosiasiya olunmuş müəssisəyə investisiya qoyuluşu ilkin olaraq dəyəri ilə tanınır. İnvestisiyanın qalıq məbləği tanınma tarixindən sonra assosiasiya olunmuş müəssisənin xalis aktivlərində Qrupun payı üzrə dəyişiklikləri tanımaq üçün düzəlişlər edilir.

Məcmu gəlir haqqında hesabat assosiasiya olunmuş müəssisənin əməliyyat nəticələri üzrə Qrupun payını əks etdirir. Assosiasiya olunmuş müəssisənin kapitalında birbaşa tanınmış dəyişiklik olduğu halda Qrup, dəyişikliklərin ona aid olan hissəsini müvafiq olduqda, kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabatda tanıyır.

Qrup və assosiasiya olunmuş müəssisə arasında baş verən əməliyyatlar nəticəsində yaranan reallaşmamış gəlirlər və zərərlər assosiasiya olunmuş müəssisədə asılı olan maraq həcmində silinir.

Mənfəət üzrə Qrupun payı və ya assosiasiya olunmuş müəssisənin zərəri məcmu gəlir haqqında hesabatın üz tərəfində göstərilir və assosiasiya olunmuş müəssisələrin törəmələrində vergi və qeyri-nəzarət payından sonra mənfəət və ya zərəri ifadə edir.

Kapital metodunun tətbiqindən sonra Qrup, assosiasiya olunmuş müəssisəsində investisiya qoyuluşları üzrə dəyərsizləşmə zərərinin tanınmasının və ya tanınmamasının vacibliyini müəyyən edir. Hər hesabat tarixində Qrup assosiasiya olunmuş müəssisədə investisiya qoyuluşlarının dəyərsizləşməsi üzrə obyektiv sübutun olub-olmamasını müəyyənləşdirir. Belə bir sübut olduğu halda, Qrup dəyərsizləşmənin məbləğini assosiasiya olunmuş müəssisənin bərpa edilən məbləği və qalıq dəyəri arasında fərq kimi hesablayır və daha sonra məcmu gəlir haqqında hesabatda “assosiasiya olunmuş müəssisələrin zərər hissəsi” olaraq zərər kimi tanıyır.

3.4 Faiz gəlir və xərclərin tanınması

Faiz gəliri və xərci effektiv faiz metodundan istifadə etməklə, hesablama metodu ilə uçot əsasında tanınır. Effektiv faiz metodu maliyyə aktivləri və ya maliyyə öhdəliyinin yaxud maliyyə aktivləri və ya öhdəlikləri qrupunun amortizasiya olunmuş dəyərinin hesablanması və faiz gəliri yaxud faiz xərcinin müvafiq dövr üzrə bölüşdürülməsi üsuludur.

Effektiv faiz dərəcəsi borc alətinin nəzərdə tutulan müddəti və ya (tətbiq olunaras) daha qısa müddət ərzində hesablanmış nağd pul daxilolmalarını (o cümlədən, effektiv faiz dərəcəsinin ayrılmaz hissəsini təşkil edən məntəqələrdə ödənilmiş yaxud alınmış bütün haqlar, əməliyyat xərcləri və digər mükafat yaxud endirimlər) ilkin tanınma anında xalis qalıq məbləğinədək dəqiqliklə diskontlaşdırılan dərəcədir.

Gəlir borc alətləri üzrə effektiv faiz dərəcəsi əsasında uçotda tanınır.

Maliyyə aktivləri yaxud bənzər maliyyə aktivləri qrupu ehtimal olunan zərərin baş verməsi nəticəsində hesabdən qismən (bir hissəsi qismən) silinərsə, faiz gəliri bundan sonra dəyərsizləşmə üzrə zərərin ölçülərini müəyyən etmək məqsədilə gələcək pul vəsaitləri hərəkətinin diskontlaşdırılması üçün tətbiq edilən faiz dərəcələrindən istifadə olunmaqla uçotda tanınır.

Ədalətli dəyərlə qeyd edilən aktivlər üzrə qazanılmış faizlər faiz gəliri daxilində təsnif edilir.

3. ƏSAS UÇOT SİYASƏTLƏRİNİN XÜLASƏSİ (DAVAMI)

3.5 Haqq və komissiya gəlirinin və xərclərinin tanınması

Kreditlərin verilməsinə görə komissiya haqqları birbaşa xərclər ilə birlikdə təxirə salınır və kredit üzrə effektiv faiz dərəcəsinə düzəliş kimi uçotda tanınır. Kreditin ayrılması xüsusi kredit razılaşmasının bağlanmasına gətirib çıxaracağı ehtimal edilən hallarda, kreditin alınmasına görə komissiya haqqı birbaşa xərclər ilə birlikdə təxirə salınır və nəticədə verilən kreditin effektiv faiz dərəcəsinə düzəliş kimi uçotda tanınır. Kreditin alınması xüsusi kredit razılaşmasının bağlanması ilə nəticələnəcəyi ehtimal edilmədiyi hallarda, kreditin alınmasına görə komissiya haqqı kredit verilişi müddətinin qalan dövrü üzrə mənfəət və zərər uçotunda tanınır. Kreditin ayrılması öhdəliyinin müddəti kredit verilmədən başa çatarsa, belə öhdəliyə görə komissiya haqqı müddət başa çatdığı anda mənfəət və zərər uçotunda tanınır. Sindikasiya başa çatdığı zaman, kreditin sindikasiya haqları gəlirlər kimi uçotda tanınır. Bütün digər komissiya haqları yalnız xidmətlər göstərildikdən sonra tanınır.

3.6 Dividend gəlirinin tanınması

Dividend gəliri əks-dividend (“dividentdən kənar”) tarixində tanınır (bu şərtlə ki, Qrupun iqtisadi mənfəətlərdən yararlanı biləcəyi mümkün olsun və mənfəətin məbləği düzgün hesablanı bilsin).

3.7 Maliyyə alətləri

Qrup maliyyə aləti üzrə müqavilə öhdəliyinə tərəf olduğu halda, maliyyə aktivləri və öhdəlikləri maliyyə vəziyyəti haqqında konsolidə edilmiş hesabatda tanınır. Maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin adı alqı – satqısı prosesləri hesablaşma tarixi üzrə uçot üsulundan istifadə etməklə tanınır.

Maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri ilkin anda ədalətli dəyərle ölçülür. Maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəliklərinin alınması və buraxılmasına aidiyyəti olan birbaşa əməliyyat xərcləri (mənfəət və zərər hesabatında ədalətli dəyərle uçota alınmış maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri istisna edilməklə) uçotda ilkin tanınma anında maliyyə aktivləri yaxud maliyyə öhdəliklərinin müvafiq olaraq ədalətli dəyərinə əlavə edilir və ya bu dəyərdən çıxılır. Maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəliklərinin mənfəət və zərər uçotunda ədalətli dəyərle alınması ilə bağlı birbaşa əməliyyat xərcləri dərhal mənfəət və zərər uçotunda tanınır.

Maliyyə aktivləri

Qrupun maliyyə aktivləri aşağıdakı xüsusi kateqoriyalara ayrılırlar: “mənfəət və zərər hesabına ədalətli dəyərle tanınan” maliyyə aktivləri (MZHƏDT), “ödəniş tarixinədək saxlanılan” investisiyalar, “verilmiş kreditlər və debitor borcları” və satılabilən maliyyə aktivləri (SMA). Təsnifləşdirmə maliyyə aktivinin növündən və saxlama məqsədindən asılıdır və ilkin tanınma zamanı təyin edilir.

a) MZHƏDT maliyyə aktivləri

Ticarət məqsədləri ilə saxlanılan maliyyə aktivləri, “mənfəət və zərər hesabına ədalətli dəyərle tanınan maliyyə aktivləri” kateqoriyasına aid edilir. Yaxın gələcəkdə satılması nəzərdə tutulduqda, əldə edilən maliyyə aktivləri satış məqsədləri ilə saxlanılan aktivlər kateqoriyasında təsnifləşdirilir və ədalətli dəyərle tanınır. Törəmə maliyyə alətləri də xüsusilə nəzərdə tutulmuş alətlər və effektiv hecinq alətləri istisna olmaqla, satış məqsədləri ilə saxlanılan aktivlər kateqoriyasında təsnifləşdirilir. Satış məqsədləri ilə saxlanılan aktivlər üzrə yaranan mənfəət və zərərlər müvafiq olaraq mənfəət və zərər hesablarında tanınır.

b) Ödəniş tarixinədək saxlanılan investisiyalar

Bu kateqoriyaya Qrupun ödəniş tarixinədək saxlamaq niyyəti və imkanı olduğu təsbit edilmiş və ya müəyyən edilə bilən tarixlərdə qaytarılacaq və müəyyən edilmiş ödəmə müddəti olan sərbəst surətdə alınıb

3. ƏSAS UÇOT SIYASƏTLƏRİNİN XÜLASƏSİ (DAVAMI)

3.7 Maliyyə alətləri (davamı)

Maliyyə aktivləri (davamı)

satılabilən qeyri-törəmə maliyyə aktivləri daxildir. Ödəniş tarixinədək saxlanılan investisiyalar effektiv faiz metodu istifadə edilərək dəyərsizləşmə çıxılmaqla amortizasiya edilmiş maya dəyərində ölçülür.

c) Verilmiş kreditlər və debitor borcları

Verilmiş kreditlər və debitor borcları, maliyyə hesabatlarının digər kateqoriyaları üzrə təsnifləşdirilən aktivlərdən fərqli olaraq sabit və ya müəyyən edilən ödənişli və fəal bazara çıxarılmayan qeyri-törəmə aktivlərdir. Bu aktivlərə vəsait qoyularkən məqsəd dərhal və ya qısa müddət ərzində onların satılması deyil və bu aktivlər nə ticarət məqsədləri ilə saxlanılan maliyyə aktivlərinə, nə də satılabilən maliyyə aktivləri kateqoriyalarına aid edilmir. Bu tip aktivlər effektiv faiz metodundan istifadə etməklə amortizasiya olunmuş maya dəyəri ilə qeydə alınır. Kreditlərin və debitor borclarının tanınmasına xitam verilməsi, onların dəyərində ehtimal edilən azalmaların yaranması, eləcə də onların köhnəlməsi nəticəsində yaranan mənfəət və zərərlər müvafiq olaraq mənfəət və zərər hesablarında tanınır.

d) Satılabilən maliyyə aktivləri

Satılabilən maliyyə aktivləri, əvvəlcədən bu kateqoriyaya aid olunması nəzərdə tutulan və ya bundan əvvəlki kateqoriyaların heç birinə aid edilə bilməyən qeyri-törəmə aktivlərdir. İlk tanınmadan sonra satılabilən maliyyə aktivləri maya dəyəri əsasında ölçülür və yaranan mənfəət və zərərlər digər məcmu gəlir hesablarında qeydə alınır. İnvestisiyanın tanınmasına xitam verildikdə və ya onun dəyərində ehtimal edilən azalmalar baş verdikdə əvvəllər məcmu gəlir hesablarında qeydə alınan mənfəət və gəlirlər müvafiq olaraq mənfəət və zərər hesablarında tanınır. Satılabilən investisiyalar dəyəri ilə dəyərzişləməsi çıxılmaqla ölçülür.

Ədalətli dəyərin təyin edilməsi

Hesabat tarixində aktiv bazarlarda satılan maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri onların bazar katirovkaları və ya dilerlər tərəfindən verilən qiymət katirovkalarıdır (uzun mövqelər üçün satış dəyəri, qısa mövqelər üçün isə alış dəyəri).

Aktiv bazarlarda katirovkası mövcud olmayan bütün digər maliyyə alətləri üçün ədalətli dəyər müvafiq qiymətləndirmə texnikalarının tətbiq edilməsi ilə təyin edilir. Qiymətləndirmə texnikalarına xalis cari dəyər texnikası, müşahidə edilə bilən oxşar maliyyə alətləri ilə müqayisələrin aparılması, opsiya qiymətləndirilməsi modelləri və digər müvafiq qiymətləndirmə modelləri aid edilir.

Pul və pul vəsaitləri

Pul və pul vəsaitlərinə nağd pul, müxbir hesablarda olan və istifadəsinə məhdudiyyət qoyulmayan qalıqlar, ARMB-da yerləşdirilən və bitmə müddəti 90 günədək olan müddətli əmanətlər daxildir. Pul vəsaitlərinin hərəkətini təyin edərkən, ARMB tərəfindən tələb edilən əmanətlər üzrə minimum məcburi ehtiyatlar, istifadəsində məhdudiyyətlərin olması səbəbi ilə pul və pul ekvivalentləri kateqoriyasına daxil edilmir (Qeyd 12).

3. ƏSAS UÇOT SİYASƏTLƏRİNİN XÜLASƏSİ (DAVAMI)

3.7 Maliyyə alətləri (davamı)

Banklardan alınacaq vəsaitlər

Vaxtaşırı olaraq və adi fəaliyyətin gedişində Qrup digər banklarda müxtəlif müddətlər üzrə əmanətlər yerləşdirir. Qruplardan alınacaq vəsaitlər ədalətli dəyərdə tanınır. Ödəniş tarixi müəyyən olan banklardan alınacaq vəsaitlər sonradan amortizasiya olunmuş maya dəyərində effektiv faiz metodundan istifadə edilərək ölçülür və dəyərsizləşmə zərər ehtiyatları çıxılmaqla tanınır. Banklardan alınacaq vəsaitlər ödəniş tarixi müəyyən olmadıqda təxmin edilən ödəniş tarixi əsasında amortizasiya olunmuş maya dəyərində tanınır. Kredit institutlarından alınacaq vəsaitlər dəyərsizləşmə zərər ehtiyatları çıxılmaqla tanınır.

Müştərilərə verilmiş kreditlər

Müştərilərə verilmiş kreditlər maliyyə hesabatlarının digər kateqoriyaları üzrə təsnifləşdirilən aktivlərdən fərqli olaraq sabit və ya müəyyən ödəniş qrafikinə malik və fəal bazara çıxarılmayan qeyri-törəmə aktivlərdir.

Qrup tərəfindən verilmiş kreditlər ilk olaraq ədalətli dəyər və əməliyyat üzrə aid olduğu xərclər həcmində tanınır. Hesablanmış ədalətli dəyər kreditin ədalətli dəyərinə bərabər olmadıqda, misal üçün, kredit bazar qiymətindən aşağı dəyərlə verildikdə, hesablanmış ədalətli dəyərlə kreditin ədalətli dəyəri arasındakı fərq kreditin ilkin tanınması üzrə zərər kimi qeydə alınır və bu zərərin xüsusiyyətinə uyğun olaraq məcmu gəlir hesabatına daxil edilir. Daha sonra, kreditlər effektiv faiz metodundan istifadə etməklə amortizasiya olunmuş maya dəyəri ilə qeydə alınır. Müştərilərə verilmiş kreditlər ehtimal edilən zərərlər üzrə bütün ehtiyatlar çıxılmaqla uçota alınır.

Şərtləri təkrar razılaşdırılmış kreditlər

Mümkün olan hallarda Qrup girovun mənimsənilməsi əvəzinə kredit şərtlərinin təkrar azılaşdırılması məqsədini güdür. Bu ödəniş müddətinin uzadılması və yeni kredit şərtlərinin razılaşdırılmasını nəzərdə tuta bilər. Şərtlər yenidən razılaşdırıldıqda, hər hansı dəyərsizləşmə şərtlərdə dəyişikliklərin edilməsindən əvvəl hesablanmış ilkin effektiv faiz dərəcəsindən istifadə etməklə ölçülür və kredit vaxtı ötmüş hesab edilmir. Rəhbərlik bütün kriteriyaların tələblərinin yerinə yetirildiyini və gələcək ödənişlərin baş tutacağını təmin etmək məqsədilə şərtləri təkrar razılaşdırılmış kreditləri nəzərdən keçirir. Kreditlər onların ilkin effektiv faiz dərəcəsindən istifadə etməklə hesablanan fərdi və birgə dəyərsizləşmə qiymətləndirilməsinin obyektı olmaqda davam edir.

Verilmiş kreditlərin və avansların silinməsi

Verilmiş kreditlər və avanslar qaytarılması mümkün olmadıqda dəyərsizləşmə üzrə yaradılmış olan ehtiyatların hesabına silinirlər. Rəhbərlik Qrupa ödənilməli olan borcların yığılması üçün bütün mümkün vasitələrdən istifadə etdikdən və Qrup saxladığı bütün girov vəsaitləri satdıqdan sonra kreditlər və avanslar hesabdan silinir. Əvvəllər hesabdan silinmiş məbləğlərin sonradan bərpa edilməsi ödənişlərin qaytarılması dövründə mənfəət və zərər haqqında hesabatda maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi məbləğinə qarşı əvəzləşdirilir. Qanunvericilik tələblərinə uyğun olaraq kreditlər yalnız Müşahidə Şurasının təsdiqindən sonra və müəyyən hallarda Məhkəmənin müvafiq qərarlarına əsasən hesabdan silinir.

İcarə

İcarənin şərtləri sahibliyin bütün risk və mükafatlarını icarədara ötürdüyü zaman icarə maliyyə icarəsi kimi təsnifləndirilir. Bütün digər icarələr əməliyyat icarəsi kimi təsnifləndirilir.

3. ƏSAS UÇOT SİYASƏTLƏRİNİN XÜLASƏSİ (DAVAMI)

3.7 Maliyyə alətləri (davamı)

Qrup icarəçi qismində

Maliyyə lizinqi üzrə icarəçidən alınan aktivlər Qrupun lizinqdə xalis investisiyasının məbləğində debitor borcları kimi uçota alınır. Maliyyə lizinqi üzrə gəlirlər lizinqlə bağlı Qrupun xalis investisiya üzrə gəlirin daimi dövrü dərəcəsini əks etdirmək üçün mühasibat dövrləri üzrə bölünür.

İcarə üzrə ödənişlər müvafiq lizinq müddəti üzrə düz xətt əsasında tanınır. Əməliyyat lizinqinin razılaşdırılması və təşkili zamanı çəkilmiş ilkin birbaşa xərclər icarəyə verilmiş aktivin balans dəyərinə əlavə edilir və lizinq müddəti üzrə düz xətt əsasında tanınır.

Maliyyə aktivlərinin yenidən təsnifləşdirilməsi

Əgər ticarət məqsədi ilə saxlanılan qeyri-derivativ maliyyə aktivinin yaxın gələcəkdə satılması məqsədi aktuallığını itirirsə bu zaman belə maliyyə aktivləri mənfəət və zərər hesabına ədalətli dəyərlə tanınan maliyyə aktivləri kateqoriyasından çıxarılaraq aşağıdakı kateqoriyalardan birinə yenidən daxil olunur:

Əgər maliyyə aktivini verilmiş kreditlər və debitor borcları kateqoriyasının təyinatına uyğundursa bu zaman, Qrupun bu aktivini yaxın gələcəkdə və ya müddəti bitənədək saxlamaq niyyəti və imkanı varsa onu kreditlər və debitor borcları kateqoriyasına yenidən daxil edə bilər;

Digər maliyyə aktivləri adətən satılabilən investisiyalar kateqoriyasına və nadir hallarda ödəniş tarixində saxlanılan investisiyalar kateqoriyasına daxil oluna bilər.

Əvvəlcədən satılabilən investisiyalar kateqoriyasına aid edilmiş maliyyə aləti verilmiş kreditlər və debitor borcları kateqoriyasının təyinatına uyğun gəldikdə və Qrupun bu aləti yaxın gələcəkdə və ya müddəti bitənədək saxlamaq niyyəti və imkanı yarandıqda, Qrup onu verilmiş kreditlər və debitor borcları kateqoriyasına yenidən daxil edə bilər.

Maliyyə aktivləri yenidən təsnif olunduqda onların ədalətli dəyərindən istifadə edilir. Bu alətlərə aid daha əvvəllər mənfəət və zərər hesablarında tanınmış mənfəət və zərərlər geri qaytarılmır. Maliyyə alətinin ədalətli dəyəri yenidən təsnifləşdirmə tarixində müvafiq olaraq onun yeni maya dəyərinə və ya amortizasiya olunmuş maya dəyərinə çevrilir.

Maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi

Hər bir hesabat tarixində Qrup maliyyə aktivinin və ya maliyyə aktivləri qrupunun dəyərsizləşməsi halının baş verməsinin obyektiv sübutunun olub-olmamasını dəyərləndirir. Əgər maliyyə aktivinin və ya maliyyə aktivləri qrupunun dəyərsizləşməsi ehtimal edilirsə və yalnız ilkin tanınma tarixindən sonra baş vermiş bir və ya bir neçə hadisə nəticəsində dəyərsizləşmənin obyektiv sübutu yaranmışdırsa (baş vermiş “zərər hadisəsi”) və zərər hadisəsi (və ya hadisələri) bu maliyyə alətləri və ya maliyyə alətləri qrupu üzrə təxmin edilən gələcək pul vəsaitlərinin axınına təsir göstərir və bu təsirin etibarlı şəkildə təxmin edilməsi mümkündürsə bu zaman belə maliyyə aktivləri və ya maliyyə aktivləri qrupu dəyərsizləşmiş sayılır.

Dəyərsizləşmənin sübutu kimi borc götürənin və ya borc götürənlər qrupunun əhəmiyyətli maliyyə çətinlikləri ilə üzləşməsi, faiz və əsas borcların ödənilməməsi və ya ödənilməsində gecikmələrin yaranması, müştərilərin iflas etməsi və ya digər yenidən təşkilati strukturun dəyişdirilməsi və bu zaman təxmin edilən gələcək pul vəsaitlərinin azalmasına dair konkret məlumatın olması ehtimalının yaranması, məsələn borcun ödənilməməsində şəraitin və iqtisadi şərtlərin dəyişməsi halları götürülə bilər.

3. ƏSAS UÇOT SİYASƏTLƏRİNİN XÜLASƏSİ (DAVAMI)

3.7 Maliyyə alətləri (davamı)

Amortizasiya olunmuş maya dəyərində tanınmış aktivlər

Maliyyə aktivlərinin və ya aktivlər qrupunun dəyərində azalma yaranması ilə bağlı rəhbərliyin əlində hər hansı bir obyektiv sübut olduğu hallarda Bank bu aktivlər üzrə itkiləri qarşılamaq məqsədilə ehtiyat yaradır. Ehtimal edilən itkilər, gələcəkdə zamanət və alınan girovlar da daxil olmaqla, amortizasiya olunmuş ilkin dəyərində ölçülən aktivlər üzrə gələcəkdə əldə edilə biləcək pul vəsaitlərinin, effektiv faiz dərəcəsiindən istifadə edilərək diskont edilməsi nəticəsində yaranmış dəyərlə bu aktivlərin qalıq dəyəri arasındakı fərq kimi hesablanır.

Daha sonrakı dövrdə dəyərsizləşmə zərərinin azalması və bu azalmanın obyektiv olaraq dəyərsizləşmə zərərinin tanınmasından sonra baş vermiş hadisəyə aid edilməsi, məsələn bərpa olunma halları, istisna olmaqla belə dəyərsizləşmə zərərləri geriyyə qaytarılmır. Dəyərsizləşmə zərərinin qaytarılması halında gələcək dövrdə ehtiyat hesabına düzəliş verilir.

İlkin dəyər ilə ölçülən maliyyə aktivləri üçün isə ehtimal edilən itkilər, bu aktivlərdən gələcəkdə əldə edilə biləcək pul vəsaitlərinin bu tip aktivlər üzrə mövcud bazar faiz dərəcəsiindən istifadə edərək diskont edilməsi nəticəsində yaranmış dəyərlə bu aktivlərin qalıq dəyəri arasındakı fərq kimi hesablanır. Bu tip ehtiyatlar yaradıldıqdan sonra geri qaytarılmır.

Satılabilən maliyyə investisiya qiymətli kağızları

Hər bir hesabat tarixində Bank satılabilən maliyyə investisiya qiymətli kağızlarının dəyərsizləşməsi halının baş verməsinin obyektiv sübutunun olub olmamasını dəyərləndirir.

Satılabilən investisiya qiymətli kağızları kimi təsnifləşdirilən kapital investisiyaları üçün obyektiv sübut olaraq onun ədalətli dəyərinin əhəmiyyətli dərəcədə və ya uzun müddət ərzində qalıq dəyərindən aşağı olması göstərilə bilər. Dəyərsizləşmə halı yarandıqda, ilkin satınalma dəyəri ilə cari ədalətli dəyər arasındakı fərqdən daha əvvəl bu investisiya üzrə mənfəət və zərər hesablarında tanınmış dəyərsizləşmə zərərləri çıxıldıqdan sonra yaranan yekun zərər rəqəmi məcmu gəlir hesabından mənfəət və zərər hesablarına transfer edilir. Kapital investisiyaları üzrə dəyərsizləşmə zərərləri mənfəət və zərər hesabları vasitəsilə geri qaytarılmır və dəyərsizləşmə tanındıqdan sonra onların ədalətli dəyərində baş verən yüksəlmələr məcmu gəlir hesabında tanınır.

Satılabilən investisiya qiymətli kağızları kimi təsnifləşdirilən borc alətləri üzrə isə dəyərsizləşmə kriteriyaları amortizasiya olunmuş maya dəyərində tanınan maliyyə aktivlərində olduğu kimidir. Dəyərsizləşmənin məbləğini hesablamaq üçün gələcək faiz gəlirləri azaldılmış qalıq dəyərində əsaslanır və gələcək pul axınlarını diskont etmək üçün istifadə edilən faiz dərəcəsi ilə hesablanır. Faiz gəliri mənfəət və zərər hesablarında tanınır. Əgər növbəti ildə borc alətinin ədalətli dəyəri yüksəlsə və bu yüksəlmənin dəyərsizləşmə zərərinin tanınmasından sonra baş verməsinə dair obyektiv sübut mövcuddursa bu zaman əvvəlcədən tanınan dəyərsizləşmə zərəri mənfəət və zərər hesablarından geri qaytarılır.

Maliyyə aktivlərinin uçotunun xitamı

Qrup maliyyə aktivini müqaviləsi üzrə pul vəsaitlərinin alınması hüququnun başa çatması və ya maliyyə aktivini, eləcə də sahiblik hüququ ilə bağlı bütün əhəmiyyətli risk və mükafatların digər tərəfə ötürülməsi halında maliyyə aktivinin tanınmasına xitam verir. Qrup sahiblik hüququ ilə bağlı bütün əhəmiyyətli risk və mükafatların digər tərəfə ötürüldə belə transfer edilmiş aktiv üzərində nəzarəti saxlayırsa, bu zaman saxlanılmış maraqlar hesabatlardan aktiv kimi tanınır və müvafiq şəraitdə Qrupun ödənilməsi ehtimal edilən məbləğlər də müvafiq olaraq öhdəlik kimi tanınır. Əgər Qrup transfer edilən maliyyə aktivinin sahiblik hüququ ilə bağlı bütün əhəmiyyətli risk və mükafatları özündə saxlayırsa, bu zaman aktivin tanınması davam

3. ƏSAS UÇOT SİYASƏTLƏRİNİN XÜLASƏSİ (DAVAMI)

3.7 Maliyyə alətləri (davamı)

Maliyyə aktivlərinin uçotunun xitamı (davamı)

edir və əlavə olaraq girov qoyularaq götürülmüş vəsaitlər də borc məbləği kimi maliyyə vəziyyəti hesabatında tanınır.

Maliyyə aktivləri hesabatlardan tam şəkildə çıxarıldıqda, aktivin qalıq dəyəri ilə onun transferindən alınan və ya alınması nəzərdə tutulan məbləğlərin cəmi arasındakı fərq, məcmu gəlir hesabında xitam anınadək tanınmış və kapital hesablarında uçotu aparılan mənfəət və zərər məbləğləri dərhal mənfəət və zərər hesablarında tanınır.

Maliyyə aktivləri hesabatlardan qismən çıxarıldıqda (məsələn, Qrupun transfer edilmiş aktivin bir hissəsini geri almaq seçimi olduqda və ya bu aktiv üzrə sahiblik hüququ ilə bağlı bütün əhəmiyyətli risk və mükafatların digər tərəfə ötürülərək yalnız cüzi bir hissənin saxlanması və bunun nəticəsində nəzarətin Qrupda qalması halları), Qrup aktivin qalıq dəyərini cari iştirak ilə bağlı tanınması davam edən qism və transfer edilən hissələrin nisbi ədalətli dəyərinə görə təyin edilmiş və maliyyə vəziyyəti hesabatında tanınmayan qismdən ibarət iki hissəyə ayırır.

Aktivin tanınmasına xitam verilmiş qisminə aid edilən qalıq dəyəri ilə onun transferindən alınan məbləğlərin cəmi arasındakı fərq, məcmu gəlir hesabında xitam anınadək tanınmış mənfəət və zərər məbləğləri dərhal mənfəət və zərər hesablarında tanınır. Məcmu gəlir hesabında tanınmış mənfəət və zərər məbləğlərini, aktivin tanınmasına xitam verilən qismi ilə tanınması davam edən qismi arasında bölərkən bu qismlərin ədalətli dəyərlərinin nisbətləri əsas götürülür.

Borc və ya kapital qismində təsnifləşdirmə

Borc və kapital alətləri müqavilə şərtləri, habelə maliyyə öhdəliyi və kapital alətlərinə verilmiş tərifə əsasən maliyyə öhdəlikləri yaxud da kapital müddəəsi kimi təsnif edilir.

Kapital alətləri

Bütün öhdəliklər ödəndikdən sonra xalis aktivlərdə sahiblik hüququna dəlalət edən istənilən müqavilə kapital aləti sayılır. Qrup tərəfindən yerləşdirilən kapital alətləri, müvafiq yerləşdirmə xərcləri çıxıldıqdan sonra müvafiq vəsaitlərin daxil olması zamanı maliyyə hesabatlarında tanınır.

Qrupun öz kapital alətini yenidən alması birbaşa olaraq kapitalda tanınır və çıxılır. Qrupun öz kapital alətlərinin alışı, satışı, buraxılması və ya ləğvi üzrə heç bir mənfəət və ya zərər gəlir və ya zərərdə tanınmır.

Maliyyə öhdəlikləri

Maliyyə öhdəlikləri, “MZHƏD maliyyə öhdəlikləri” və “digər maliyyə öhdəlikləri” olmaqla iki hissəyə ayrılır.

a) MZHƏD

Maliyyə öhdəlikləri ticarət məqsədləri ilə saxlanıldıqda və ya xüsusi olaraq MZHƏD şəklində nəzərdə tutulduqda MZHƏD maliyyə öhdəlikləri kateqoriyasına aid edilir. MZHƏD maliyyə öhdəlikləri ədalətli dəyərlə təqdim edilir və yenidən ölçülmə zamanı yaranan mənfəət və zərər məbləğləri müvafiq olaraq mənfəət və zərər hesablarında tanınır. Mənfəət və zərər hesabında tanınan xalis mənfəət və ya zərəyə maliyyə öhdəliyi üzrə ödənilən bütün faizlər daxildir və bu məbləğ məcmu gəlir hesabatında “digər gəlirlər/(zərərlər)” bəndində öz əksini tapır.

3. ƏSAS UÇOT SİYASƏTLƏRİNİN XÜLASƏSİ (DAVAMI)

3.7 Maliyyə alətləri (davamı)

Maliyyə öhdəlikləri (davamı)

b) Digər maliyyə öhdəlikləri

Digər maliyyə öhdəlikləri ilkin olaraq bütün əməliyyat xərcləri çıxıldıqdan sonra ədalətli dəyər ilə ölçülür.

Digər maliyyə öhdəlikləri növbəti dövrlərdə effektiv faiz dərəcəsi metodundan istifadə olunmaqla amortizasiya edilmiş maya dəyərində ölçülür və faiz xərcləri effektiv gəlir kriteriyasına əsaslanaraq tanınır.

Effektiv faiz dərəcəsi metodu, maliyyə öhdəliyinin amortizasiya olunmuş maya dəyərinin hesablanması və faiz xərci məbləğinin müvafiq dövrlər üzrə paylaşdırılmasını nəzərdə tutur. Bu metod maliyyə öhdəliyinin nəzərdə tutulan istifadə müddəti üzrə təxmin edilən gələcək ödəniləcək vəsaitləri və ya müvafiq olduqda, daha qısa müddət üzrə maliyyə öhdəliyinin qalıq dəyərini dəqiq diskontlaşdıran dərəcədir.

c) Banklar və dövlət qurumları tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər

Banklar və dövlət qurumları tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər qarşı tərəflərin pul və ya digər bənzər aktivlərin Qrupa ötürülməsi zamanı tanınır. Qeyri-törəmə öhdəliklər amortizasiya olunmuş maya dəyəri ilə ölçülür.

Əgər Qrup öz borcunu satın alırsa, bu öhdəlik maliyyə vəziyyəti hesabatından silinir və ödənilən vəsaitlə öhdəliyin qalıq dəyəri arasında olan fərq mənfəət və zərər hesablarında müvafiq olaraq öhdəliklərin vaxtından tez icra edilməsinin nəticəsi kimi təqdim edilir.

d) Müştərilər tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər

Müştərilər tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər fərdi müştərilərin, dövlət və özəl müəssisələrinin vəsaitlərini təmsil edir və amortizasiya olunmuş ilkin dəyər ilə tanınır.

e) Öhdəliyin adekvatlığı testi

Qrup sığorta öhdəliklərinin hesablanmış gələcək pul vəsaitləri üzrə adekvatlığını təmin etmək üçün hər bir hesabat dövründə öhdəliyin adekvatlıq testindən istifadə edir. Bu test hesablama üçün ən yaxşı ehtimalları istifadə edərək öhdəliyin balans dəyərini gələcək pul vəsaitlərinin (o cümlədən mükafatlar, iddialar, xərclər, investisiya gəliri və digər maddələr) diskontlaşdırılmış proqnozları ilə müqayisə etməklə yerinə yetirilir.

Öhdəlikdə (yəni sığorta öhdəliklərinin balans dəyəri gələcəkdə əldə edilməsi gözlənilən pul vəsaitlərindən azdırsa) çatışmazlıq aşkar olunarsa, bu çatışmazlıq tam təmin olunur. Çatışmazlıq mənfəət və ya zərər haqqında hesabatda qeyd olunur.

f) Maliyyə zəmanəti müqavilələri

Təqdim edən tərəfin, əvvəlcədən razılaşdırılmış kreditorun müvafiq kredit sazişinin şərtlərinə uyğun olaraq borcunu ödəyə bilməməsi nəticəsində qarşı tərəfin məruz qaldığı zərərləri qarşılamaq məqsədi ilə qarşı tərəfə edəcəyi ödənişləri nəzərdə tutan müqaviləyə maliyyə zəmanəti müqaviləsi deyilir.

3. ƏSAS UÇOT SİYASƏTLƏRİNİN XÜLASƏSİ (DAVAMI)

3.7 Maliyyə alətləri (davamı)

Maliyyə öhdəlikləri (davamı)

f) Maliyyə zəmanəti müqavilələri (davamı)

Qrup tərəfindən təqdim edilən maliyyə zəmanəti müqavilələri ilkin olaraq ədalətli dəyərində tanınır və növbəti dövrlərdə, əgər əvvəlcədən xüsusilə MZHƏD şəklində planlaşdırılmayıbsa, aşağıda göstərilənlərdən hansı daha yüksək olarsa o məbləğdə ölçülür:

- BMUS 37 “Ehtiyatlar, Şərti Öhdəliklər və Şərti Aktivlər” standartının tələblərinə uyğun olaraq müqavilə öhdəliyinin məbləği; və ya
- Gəlirlərin tanınması siyasətinə müvafiq şəkildə ilkin olaraq tanınmış məbləğ çıxılsın hər hansı məcmu amortizasiya məbləği.

g) Qrup icarədar qismində

Əməliyyat icarəsi ödənişləri icarə olunan əmlakdan iqtisadi faydanın istehlak edildiyi vaxt müddətində başqa sistemə əsasın daha məqsədəuyğun olduğu halı istisna etməklə icarə müddəti boyu birbaşa xərc kimi tanınır. Əməliyyat icarəsindən yaranan şərti icarə haqqları baş verdiyi müddətdə xərc kimi tanınır.

İcarə stimullarının əməliyyat haqqında daxil olduğu halda belə stimullar öhdəlik kimi tanınır. Stimulların ümumi faydası kirayə verilən əmlakdan iqtisadi faydanın istehlak edildiyi vaxt çərçivəsinə başqa sistemə əsasın daha məqsədəuyğun olduğu hal istisna olmaqla birbaşa icarə xərcinin azalması kimi tanınır.

Ehtiyatlar

Ehtiyatlar, Qrup keçmiş hadisələr nəticəsində cari hüquqi və ya əsaslanmış öhdəliyə malik olduqda, öhdəliyin yerinə yetirilməsi üçün iqtisadi səmərə yaradan ehtiyatların azalma ehtimalı olduqda və öhdəlik məbləği etibarlı şəkildə qiymətləndirildikdə uçota alınır.

Ehtiyat kimi tanınan məbləğ hesabat dövrünün sonunda müvafiq risklər və qeyri-müəyyənliklər də nəzərə alınmaqla cari öhdəliyi yerinə yetirmək üçün tələb olunan məbləğin təxmini göstəricisidir. Ehtiyatı hesablayarkən cari öhdəliyi yerinə yetirmək üçün tələb olunan pul vəsaitlərinin təxminindən istifadə edilsə, ehtiyatın qalıq dəyəri bu pul vəsaitlərinin cari dövrə olan diskontlaşdırılmış dəyərinin cəminə bərabərdir (pulun vaxt dəyərinin əhəmiyyət kəsb etdiyi hallarda).

Ehtiyatın qarşılınması üçün tələb edilən iqtisadi faydaların tam və ya qismən üçüncü şəxslərin hesabına geri qaytarılması gözlənilirsə, debitor borc aktiv kimi yalnız o halda tanınır ki, üçüncü tərəfin kompensasiya ödəməsi ehtimalı var və bu məbləğ etibarlı şəkildə təxmin edilə bilər.

Ehtiyatlar, şərti öhdəliklər və aktivlər

Şərti öhdəliklər maliyyə vəziyyəti hesabatında tanınmır amma bu öhdəliklərlə bağlı pul vəsaitlərinin ödənilməsinin ehtimalı çox az olduğu hallar istisna olmaqla qalan hallarda hesabatlarda açıqlamalar verilir. Şərti aktivlər maliyyə vəziyyəti hesabatında tanınmır amma belə aktivlərlə bağlı iqtisadi mənfəətlərin alınması ehtimalı çox az olduğu hallar istisna olmaqla qalan hallarda hesabatlarda açıqlamalar verilir.

3. ƏSAS UÇOT SİYASƏTLƏRİNİN XÜLASƏSİ (DAVAMI)

3.7 Maliyyə alətləri (davamı)

Maliyyə öhdəlikləri (davamı)

Maliyyə öhdəliklərinin tanınmasına xitam verilməsi

Maliyyə öhdəliyinə yalnız bu öhdəliyin silinməsi, ləğv edilməsi və ya müddətinin başa çatması hallarında xitam verilir. Tanınmasına xitam verilmiş maliyyə öhdəliyinin qalıq dəyəri ilə ödənilmiş və ya ödəniləcək məbləğlərin cəmi arasındakı fərq dərhal mənfəət və zərər hesablarında tanınır.

Maliyyə aktiv və öhdəliklərin əvəzləşdirilməsi

Maliyyə aktivləri və öhdəlikləri yalnız aktiv və öhdəliklərin əvəzləşdirilməsi üçün müəyyən edilmiş hüquq olduqda və ya eləcə də müqavilə üzrə əvəzləşdirməni aparmaq və ya eyni zamanda aktiv realizasiya edərək öhdəliyi ödəmək niyyəti mövcud olduğu hallarda həyata keçirilə bilər. Maliyyə aktivlərinin müvəqqəti olaraq qarşı tərəfə transfer edilməsi zamanı bu maliyyə aktivləri qarşı tərəfin öhdəliyi ilə əvəzləşdirilmir.

3.8 İnvestisiya əmlakı

Torpaq sahəsindən ibarət olan investisiya əmlakı kapital dəyərinin artırılması üçün nəzərdə tutulur. İnvestisiya əmlakı əməliyyat xərcləri daxil olmaqla ilkin dəyərle ölçülür. İlkin tanınmadan sonra investisiya əmlakı ehtimal olunan zərər çıxılmaqla ilkin dəyərle qeyd edilir. Dəyərsizləşmə aktivlərin faydalı istismar müddətinə bərabər hissələrə bölünməklə hesablanır ki, bu da 14 ildir.

İnvestisiya əmlakı satılaraq hesabdan silindikdə yaxud belə əmlak mütəmadi olaraq istismardan çıxarıldıqda və onun satılmasından iqtisadi mənfəətin əldə olunması güman edilmədikdə investisiya əmlakının tanınması dayandırılır. Əmlakın tanınmasının dayandırılmasından irəli gələn hər hansı gəlir yaxud zərər (əmlakın xalis satış gəliri ilə onun balans dəyəri arasındakı fərq kimi müəyyən olunmuş) onun tanınmasının dayandırıldığı dövrdə mənfəət və zərər hesabatına əlavə edilir.

3.9 Əmlak və avadanlıq

Əmlak və avadanlıqlar yığılmış amortizasiya və ehtimal edilən dəyər azalmaları üzrə ehtiyatlar çıxılmaqla tarixi dəyəri ilə tanınır. Köhnəlmə və amortizasiya əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlərin qalıq dəyərinə onların faydalı iqtisadi ömrü nəzərə alınmaqla hesablanmış dərəcələrdən istifadə etməklə tətbiq edilir. Faydalı iqtisadi ömür təxminləri, qalıq dəyərləri və köhnəlmə/amortizasiya metodları hər bir hesabat tarixində yenidən təhlil edilir və təxminlərdə olan dəyişikliklərin təsiri prospektiv olaraq aşağıdakı dərəcələrdə tətbiq edilir:

Mebel və avadanlıq	25%
Kompüterlər	25%
Nəqliyyat vasitələri	25%
İcarə mülkiyyətinin təkmilləşdirilməsi	20%
Digər avadanlıqlar	20%

Mülkiyyətdə olan torpaq amortizasiya olunmur.

Silindikdə, satıldıqda və ya istifadəsinin davam etdirilməsi zamanı gələcəkdə iqtisadi faydanın əldə edilməsi təxmin edilmədikdə əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlərin tanınmasına xitam verilir. Əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlərin tanınmasına xitam verilməsi nəticəsində yaranan mənfəət və zərərlər satış nəticəsində əldə edilən vəsaitlərlə aktivin qalıq dəyəri arasında olan fərq kimi hesablanır və dərhal mənfəət və zərər hesablarında tanınır.

3. ƏSAS UÇOT SİYASƏTLƏRİNİN XÜLASƏSİ (DAVAMI)

3.10 Qeyri-maddi aktivlər

Müəyyən istismar ömrü olan ayrı-ayrılıqda alınmış qeyri-maddi aktivlər yığılmış köhnəlmə və yığılmış dəyərsizləşmə zərəri çıxılmaqla ilkin maya dəyəri ilə uçotda qeyd edilir. Köhnəlmə aktivin təxmin edilən faydalı istismar ömrü ərzində düz xətt metodundan istifadə etməklə uçotda tanınır. Təxmin edilən faydalı istismar ömrü və köhnəlmə metodu perspektiv əsaslarla uçota alınan təxminlərdəki hər hansı dəyişikliklərin təsiri nəzərə alınmaqla hər hesabat dövrünün sonunda təhlil edilir.

Qeyri-maddi aktivlər satılaraq hesabdan silindikdə, yaxud onların sonrakı istismarı və ya satılması gələcəkdə iqtisadi mənfəət gətirmədikdə, belə aktivlərin tanınması dayandırılır. Qeyri-maddi aktivlərin tanınmasının dayandırılmasından yaranan gəlir və ya zərər, belə aktivlərin balans dəyəri ilə satışdan əldə olunan xalis gəlir məbləği arasındakı fərq kimi ölçülür və aktivin tanınması dayandırıldığı zaman mənfəət və zərər hesabatında tanınır.

3.11 Qeyri-maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi

Qrup maddi və istismar ömrü müəyyən olunmuş qeyri-maddi aktivlərin dəyərsizləşməyə məruz qalaraq qiymətlərinin düşüb – düşmədiyini müəyyənləşdirmək üçün hər hesabat dövrünün sonunda belə aktivlərin balans dəyərini təhlil edir. Dəyərsizləşmənin baş verdiyinə dəlalat edən hər hansı hallar mövcud olarsa, dəyərsizləşmə üzrə zərərin (əgər varsa) həcmi müəyyən etmək üçün aktivin bərpa dəyəri hesablanır. Aktivin fərdi hallarda bərpa dəyərini hesablamaq mümkün olmazsa, Qrup belə aktivin aid olduğu gəlir gətirən aktivlər qrupunun bərpa dəyərini müəyyən edir. Fərdi gəlir gətirən aktivlər qrupunda yerləşdirilə bilər yaxud, başqa cür, müvafiq qaydada və ardıcılıığı gözlənilməklə yerləşdirilmə əsasları müəyyən edilmiş ən kiçik gəlir gətirən aktivlər qrupunda yer alır.

Qeyri-müəyyən istifadə müddəti olan və istifadə üçün hazır olmayan qeyri-maddi aktivlər ən azından ildə bir dəfə və ya dəyərsizləşmə əlaməti olduqda dəyərsizləşmə üzrə yoxlamadan keçirilməlidir.

Bərpa dəyəri ədalətli dəyərdən satış və istifadə dəyərlərini çıxıldıqdan sonra alınan daha yüksək məbləğdir. İstismar dəyərini qiymətləndirərkən təxmin edilən gələcək dövrlərin pul axınları pulun vaxt üzrə dəyərinin və gələcək pul axınları ilə bağlı təxminlərə düzəliş edilməmiş aktiv üçün səciyyəvi olan risklərin hazırkı bazar qiymətləndirilməsini özündə əks etdirən vergiyə qədərki diskont dərəcəsindən istifadə etməklə cari dəyərinə diskontlaşdırılır.

Aktivin (yaxud gəlir gətirən aktivlər qrupunun) bərpa dəyərinin onun balans dəyərindən az olduğu hesablanarsa, belə aktivin (yaxud gəlir gətirən aktivlər qrupunun) balans dəyəri bərpa dəyərinə kimi azaldılır. Dəyərsizləşmə zərərinin yenidən qiymətləndirmədən irəli gələn azalma kimi hesab edildiyi hal olaraq müvafiq aktiv uçotda yenidənqiymətləndirilmiş dəyərdə əks olunmayana qədər, belə zərər dərhal mənfəət və zərər hesabatında tanınır.

Dəyərsizləşmə üzrə zərər sonradan əvəzləşdirilərsə, aktivin (yaxud gəlir gətirən aktivlər qrupunun) balans dəyəri hesablanmasına düzəliş verilmiş bərpa dəyərinə qədər artırılır, bu şərtlə ki, artırılmış belə balans dəyəri aktivin (yaxud gəlir gətirən aktivlər qrupunun) dəyərsizləşmənin tanınmadığı keçmiş illərdə müəyyən edilmiş balans dəyərindən artıq olmasın. Dəyərsizləşmə üzrə zərərin yenidənqiymətləndirmədən irəli gələn artım kimi hesab edildiyi hal olaraq müvafiq aktiv yenidənqiymətləndirilmiş dəyərlə uçotda əks edilməyənə qədər, belə zərərin əvəzləşdirilməsi dərhal mənfəət və zərər hesabatında tanınır.

3.12 Müsadirə edilmiş aktivlər

Qrup məqsədamüvafiq hesab edildiyi hallarda müştərilərin öhdəlikləri müqabilində girov alır. Girov adətən müştəri əmlakının həbs olunmasını nəzərdə tutur və Qrupa müştərinin həm cari, həm də gələcək öhdəlikləri ilə əlaqədar əmlaka qarşı iddianın irəli sürülməsi üçün əsas yaradır.

3. ƏSAS UÇOT SİYASƏTLƏRİNİN XÜLASƏSİ (DAVAMI)

3.12 Müsadirə edilmiş aktivlər (davamı)

Müsadirə edilmiş girov ya balans dəyəri, ya da ədalətli dəyərindən satış üçün olan xərclər çıxılmaqla ölçülür.

3.13 Vergi qanunvericiliyi

Mənfəət vergisi

Mənfəət vergisi xərcləri cari və təxirə salınmış vergi xərclərinin cəmindən ibarətdir.

Cari vergi xərci hesabat dövrü ərzində yaranmış vergi mənfəəti əsasında hesablanır. Hesabatdakı bəzi gəlir və xərclərin digər dövrlərdə vergi bazasına aid ediləcəyinə və bəzi maddələrin heç bir vaxt vergi bazasını hesablayarkən istifadə edilməyəcəyinə görə vergi mənfəəti maliyyə hesabatlarındakı mənfəətdən fərqlənir. Bankın cari mənfəət vergisi xərci, hesabat dövründə qüvvədə olan vergi dərəcələrindən istifadə etməklə hesablanır.

Təxirə salınmış vergi

Təxirə salınmış vergi isə aktiv və öhdəliklərin mühasibat uçotuna uyğun qalıq dəyərləri ilə onların vergiyə uyğun qalıq dəyərləri arasındakı fərqlərdən yaranan və gələcəkdə ödəniləcək və ya geri alınacaq məbləğlərin əsasında hesablanır və bu zaman öhdəlik üsulundan istifadə edilir. Təxirə salınmış vergi öhdəliyi ümumiyyətlə bütün vergi bazasını artıran maddələr üçün hesablanır, təxirə salınmış vergi aktivləri isə bu aktivdən gələcəkdə istifadə etmək üçün kifayət qədər mənfəətin olması təxmini nəzərə alınaraq tanınır. Müvəqqəti fərqlərin mühasibat mənfəətinə və vergi mənfəətinə təsir göstərməyən digər aktiv və öhdəliklərin ilkin tanınması zamanı yarandığı hallarda (biznes kombinasiyaları istisna olmaqla), belə vergi aktiv və öhdəlikləri tanınmır.

Təxirə salınmış vergi aktivinin qalıq dəyəri hesabat tarixində nəzərdən keçirilir və əgər gələcəkdəki mənfəət əldə edilməsi ilə bağlı təxminlər bu aktivin reallaşdırmağa imkan vermirsə bu vergi aktivinin dəyəri tam və ya qismən bu təxminlərə uyğunlaşdırılmaq üçün azaldılır.

Təxirə salınmış vergini hesablayarkən vergi aktivinin reallaşdırılması və ya öhdəliyin ödənilməsi zamanı qüvvədə olan vergi dərəcəsiindən istifadə edilməlidir. Birbaşa səhmdar kapitalına təsir edən əməliyyatlar istisna olmaqla, təxirə salınmış vergi xərci və ya gəliri birbaşa məcmu gəlir hesabında əks etdirilir. Səhmdar kapitalına təsir edən əməliyyatlarla bağlı təxirə salınmış vergilər də səhmdar kapitalında öz əksini tapır.

Qrup cari mənfəət vergisi aktivini mənfəət vergisi öhdəliyi ilə əvəzləşdirmək üçün qanuni və icrası mümkün olan hüququ mövcud olduqda; və təxirə salınmış aktiv və öhdəliklər bir vergi orqanı tərəfindən qoyulan məbləğlərə aid edildikdə və bu vergilər üzrə öhdəlik eyni müəssisəyə məxsus olduqda.

Azərbaycan Respublikasında fəaliyyət göstərən bankların fəaliyyəti nəticəsində digər vergilər də yaranır. Bu vergilər əməliyyat xərclərinin bir hissəsi kimi tanınır və məcmu gəlir hesabatına daxil edilir.

3.14 Nizamnamə kapitalı

Adi səhmlər kapital olaraq təsnif edilir. Adi səhmlərin emissiyası ilə birbaşa əlaqəli olan əlavə xərclər bütün vergi təsirləri istisna olmaqla kapitaldan tutulma kimi tanınır. Adi səhmlər üzrə dividendlər elan olunduqları dövrdə azalma kimi tanınır.

Hesabat tarixindən sonrakı dövrdə elan edilən dividendlər isə, BMUS 10 “Hesabat tarixindən sonra baş vermiş hadisələr” standartına uyğun olaraq hesabat tarixindən sonrakı dövrdə baş vermiş hadisələr kimi təqdim edilir.

3. ƏSAS UÇOT SİYASƏTLƏRİNİN XÜLASƏSİ (DAVAMI)

3.14 Nizamnamə kapitalı (davamı)

Yenidən qazanılmış kaptal alətləri (xəzinə əşhmləri) dəyərdə tanınır və kapitaldan çıxılır.

Qrupun öz kapital alətlərinin alışı, satışı, buraxılması və ya ləğv edilməsi üzrə mənfəət və zərər hesabatında heç bir gəlir və ya zərər qeydə alınmır.

3.15 Xarici valyutalar

Qrupun hər fərdi müəssisəsinin maliyyə hesabatları hazırlanarkən, müəssisənin əməliyyat valyutasından başqa digər valyuta (xarici valyutalar) ilə aparılan əməliyyatlar belə əməliyyatların aparıldığı tarixdə üstünlük təşkil edən mübadilə məzənnələri ilə qeydə alınır. Hər hesabat dövrünün sonunda, xarici valyuta ilə ifadə olunmuş monetar müddələrin valyuta mövqeyi ədalətli dəyərin müəyyən olunduğu tarixdə üstünlük təşkil edən məzənnə ilə təkrar qiymətləndirilir. Xarici valyutada ədalətli dəyər ilə uçota alınmış qeyri-monetar müddələrin valyuta mövqeyi ədalətli dəyərin 20 müəyyənləşdirildiyi tarixdə üstünlük təşkil edən məzənnə ilə təkrar qiymətləndirilir. İlk dəfə xarici valyutada ölçülmüş qeyri-monetar müddələrin valyuta mövqeyi təkrar qiymətləndirilir.

Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının hazırlanması zamanı Qrup tərəfindən istifadə edilən hesabat tarixinə valyuta məzənnələri aşağıdakı kimi olmuşdur:

	31 dekabr 2014-cü il	31 dekabr 2013-cü il
AZN/1 ABŞ dolları	0.7844	0.7845
AZN/ 1 Avro	0.9522	1.0780
AZN/ 1 İngilis funt serlinqi	1.2173	1.2927
AZN/ 1 Rusiya rublu	0.0133	0.0241

3.16 Mühüm mühasibat uçotu mülahizələri və qeyri-müəyyən təxminlərin əsas mənbələri

Qrupun mühasibat qaydalarını tətbiq edərkən, Qrup rəhbərliyindən digər mənbələrdən əldə edilməsi üçün hazır olmayan aktiv və öhdəliklərin balans dəyərində dair mülahizələr, hesablamalar və təxminlərin irəli sürülməsi tələb olunur. Hesablamalar və əlaqədar təxminlər keçmiş təcrübəyə və müvafiq hesab edilən digər amillərə əsaslanır. Faktiki nəticələr həmin təxminlərdən fərqli ola bilər.

Təxminlər və əsas götürülən fərziyyələr davamlı qaydada təhlil edilir. Mühasibat təxminlərinə olan düzəlişlər, belə düzəliş yalnız onun baş verdiyi dövrə təsir göstərdikdə həmin dövrdə, cari və gələcək dövrlərə təsir göstərdikdə isə, düzəlişin baş verdiyi və gələcək dövrdə tanınır.

Qeyri-müəyyən təxminlərin əsas mənbələri

Aşağıda gələcək dövrlərə aid əsas fərziyyələr və hesabat dövrünün sonuna qeyri-müəyyən təxminlərin əsas mənbələri göstərilir ki, bu da növbəti maliyyə ili ərzində aktiv və öhdəliklərin balans dəyərində əhəmiyyətli düzəlişlərin edilməsi riskini daşıyır.

Kreditlər və debitor borclarının dəyərsizləşməsi

Qrup dəyərsizləşməni müəyyən etmək məqsədilə kreditlər və debitor borclarını mütəmadi olaraq nəzərdən keçirir. Qrupun kreditlər və debitor borcları portfelində baş vermiş dəyərsizləşmə üzrə zərərin tanınması üçün kreditlərin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyatlar yaradılır.

3. ƏSAS UÇOT SİYASƏTLƏRİNİN XÜLASƏSİ (DAVAMI)

3.16 Mühüm mühasibat uçotu mülahizələri və qeyri-müəyyən təxminlərin əsas mənbələri (davamı)

Kreditlər və debitor borclarının dəyərsizləşməsi (davamı)

Qrup kreditlər və debitor borclarının dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyatlara dair mühasibat təxminlərini qeyri-müəyyən hesab edir, ona görə ki, (i) onlar gələcək defolt dərəcələri barədə fərziyyələrin, eləcə də dəyərsizləşmiş kreditlər və debitor borcları ilə bağlı potensial itkilərin yaxın keçmişdəki fəaliyyət nəticələrinə əsaslanması səbəbindən dəyişikliklərə çox məruz qalır və (ii) Qrupun hesabladığı zərər ilə faktiki zərər arasında hər hansı əhəmiyyətli fərq müqabilində ondan gələcək dövrlərdə maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərə biləcək ehtiyatların qeyd edilməsi tələb oluna bilər.

Borcalanlar maliyyə çətinlikləri ilə üzləşdikdə və belə borcalanlara dair tarixi məlumat mənbələri az sayda olduqda, Qrup hər hansı dəyərsizləşmə üzrə zərərin məbləğini hesablamaq üçün rəhbərliyin mülahizələrindən istifadə edir. Eyni ilə, Qrup keçmiş fəaliyyət nəticələri, keçmiş müştəri davranışı, qrup daxilində borcalanın ödəniş etmə vəziyyətindəki mənfi dəyişiklikləri göstərən müşahidə oluna bilən məlumatlar, eləcə də Qrup daxilində aktiv üzrə öhdəliyin yerinə yetirilməməsi halları ilə əlaqəli olan ölkə və yerli iqtisadi şəraitlərinə əsaslanmaqla gələcək pul axınlarındakı dəyişiklikləri hesablayır. Rəhbərlik kredit riski ilə səciyyələnən aktivlər halında əvvəllər baş vermiş zərər üzrə keçmiş təcrübəyə və kreditlər qrupunda olduğu kimi dəyərsizləşməyə dəlalət edən obyektiv sübutlara əsaslanan təxminlərdən istifadə edir. Qrup tarixi məlumatlarda əksini tapmamış hazırkı şəraitlərin qeyd edilməsi məqsədilə kreditlər qrupu üzrə müşahidə oluna bilən məlumatlara düzəliş etmək üçün rəhbərliyin mülahizələrindən istifadə edir.

Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyat müddəasının daxil edilməsi mövcud iqtisadi və siyasi şəraitlərə əsasən müəyyən olunmuşdur. Qrup Azərbaycan Respublikasında belə şəraitlərdə hansı dəyişikliklərin baş verəcəyini və belə dəyişikliklərin gələcək dövrlərdə maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyatlara necə təsir göstərəcəyini qabaqcadan söyləmək iqtidarında deyil.

ARMB-nın iqtisadi normativləri ilə yanaşı, Bankın maliyyə aktivinin dəyərsizləşdiyini müəyyən edərkən nəzərə aldığı əsas amillər onun vaxtında ödənmə statusu və müvafiq olduqda, əlaqədar girovun realizə edilə bilməsidir. Dəyərsizləşmənin baş tutduğuna dair obyektiv dəliliin olduğunu müəyyən etmək üçün aşağıdakı əsas meyarlar da həmçinin istifadə edilir:

- Müştərinin biznes modelinin həyat qabiliyyəti və onun maliyyə çətinliklərindən adlayaraq uğurla ticarət etmək, borc öhdəliklərini yerinə yetirmək üçün kifayət qədər nağd pul axını yaratmaq potensialı;
- Qiymətli kağızların (və digər kredit kompensasiyalarının) realizasiya qiyməti və sahibliyin uğurla qaytarıla bilmək ehtimalı;
- Borc məbləğinin bərpasına cəlb edilmiş hər hansı xərcin saxlanması ehtimalı;
- Borclu haqqında banka məlum olan maliyyə məlumatına görə, borclu əsaslı maliyyə çətinliklərindən əziyyət çəkir;
- Borclu müflislik və ya maliyyə baxımından yenidən təşkilatlanma haqqında düşünür;
- Borcluya təsir edən beynəlxalq və ya yerli iqtisadi şərtlər nəticəsində, ödəmə statusunda mənfi dəyişiklik yaranıb.

3. ƏSAS UÇOT SİYASƏTLƏRİNİN XÜLASƏSİ (DAVAMI)

3.16 Mühüm mühasibat uçotu mülahizələri və qeyri-müəyyən təxminlərin əsas mənbələri (davamı)

Maliyyə alətlərinin qiymətləndirilməsi

31 sayılı qeyddə izah edildiyi kimi, Bank müəyyən növlü maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərini hesablamaq üçün müşahidə oluna bilən bazar məlumatlarına əsaslanmayan giriş məlumatlardan ibarət qiymətləndirmə üsullarından istifadə edir. 30 sayılı qeyddə maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərinin müəyyənləşdirilməsində tətbiq edilən əsas fərziyyələrə dair müfəssəl məlumat, eləcə də belə fərziyyələr üzrə həssaslıq təhlilinin təfərrüatları göstərilir. Rəhbərlik hesab edir ki, tətbiq olunan seçilmiş qiymətləndirmə üsulları və fərziyyələr maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərinin müəyyən edilməsi üçün məqsədə uyğundur.

Əmlak və avadanlığın faydalı istismar müddəti

Qrup hər hesabat ilinin sonunda əmlak və avadanlığın hesablanmış faydalı istismar ömrünü nəzərdən keçirir.

Təxirə salınmış vergi aktivlərinin bərpa oluna bilməsi

Təxirə salınmış vergi tamamilə istifadə olunacağı ehtimal yüksək olduğu üçün qrup rəhbərliyi hesabat tarixində təxirə salınmış vergi aktivlərinə qarşı qiymətləndirmə ehtiyatının yaradılmasına ehtiyac olmadığına əmindir.

4. XALIS FAİZ GƏLİRLƏRİ

	31 dekabr 2014-cü il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2013-cü il tarixində başa çatmış il üzrə
Faiz gəlirləri aşağıdakılardan ibarətdir:		
Amortizasiya olunmuş ilkin dəyərində maliyyə aktivləri üzrə faiz gəlirləri:		
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar üzrə faiz gəlirləri	21,628,444	9,334,506
Banklardan alınacaq vəsaitlər üzrə faiz gəlirləri	10,037,974	6,259,568
Lizinq əməliyyatları üzrə faizlər	8,272	80,282
Cəmi faiz gəlirləri	31,674,690	15,674,356
Faiz xərcləri aşağıdakılardan ibarətdir:		
Amortizasiya olunmuş ilkin dəyərində öhdəliklər üzrə faiz xərcləri		
aşağıdakılardan ibarətdir:		
Banklar və dövlət qurumlarından alınmış kreditlər üzrə faiz	(2,831,353)	(2,788,454)
Müştərilən depozitləri üzrə faizlər	(4,120,800)	(3,358,772)
Amortizasiya olunmuş dəyərində öhdəliklər üzrə cəmi faiz xərcləri	(6,952,153)	(6,147,226)
Faiz gəliri yaradan aktivlər üzrə ehtimal edilən zərər üçün ehtiyatlar bərpa edilməmişdən/(təmin olunmamışdan) əvvəl xalis faiz gəliri	24,722,537	9,527,130

5. EHTİMAL EDİLƏN ZƏRƏR ÜÇÜN EHTİYATLAR

Faiz gətirən aktivlər üzrə ehtimal edilən zərər üçün ehtiyatların hərəkəti aşağıdakı şəkildə olmuşdur:

	Ödəniş müddətində saxlanılan investisiyalar	Banklardan alınacaq vəsaitlər	Müştərilərə verilmiş kreditlər	Cəmi	Müsadirə olunmuş əmlaklar	Ümumi cəm
31 dekabr 2012-ci il	-	-	(9,619,652)	(9,619,652)	(3,415,408)	(13,035,060)
Ehtiyat tutulmaları	-	-	1,040,368	1,040,368	1,208,512	2,248,880
31 dekabr 2013-cü il	-	-	(8,579,284)	(8,579,284)	(2,206,896)	(10,786,180)
Ehtiyat xərcləri	(50,000)	(2,157,908)	(13,102,913)	(15,310,821)	(330,226)	(15,641,047)
Ehtiyat tutulmaların bərpası						
İl ərzində silinmə*	-	-	-	-	1,532,336	1,532,336
Bərpa edilmiş ehtiyatlar	-	-	2,919,675	2,919,675	-	2,219,675
31 dekabr 2014-cü il	(50,000)	(2,157,908)	(18,762,522)	(20,970,430)	(1,004,786)	(21,975,216)

*Bu silinmə ARMB-nin müsadirə olunmuş əmlaklar haqqında qanununa əsasən maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatdan çıxardılan müsadirə olunmuş əmlaklardır.

6. XARİCİ VALYUTA İLƏ ƏMƏLİYYATLAR ÜZRƏ XALIS GƏLİR

Xarici valyuta ilə əməliyyatlar üzrə xalis mənfəət aşağıdakı şəkildə olmuşdur:

	31 dekabr 2014-cü il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2013-cü il tarixində başa çatmış il üzrə
Dilinq əməliyyatı, xalis	856,863	1,096,612
Məzənnə fərqi, xalis	(2,537)	19,124
Xarici valyuta əməliyyatları üzrə cəmi xalis gəlir	854,326	1,115,736

7. HAQQ VƏ KOMİSSİYA GƏLİRLƏRİ

Haqq və komissiya gəlirləri və xərcləri aşağıdakı şəkildə olmuşdur:

	31 dekabr 2014-cü il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2013-cü il tarixində başa çatmış il üzrə
Haqq və komissiya gəlirləri:		
Sənədli əməliyyatlar	969,243	969,874
Plastik kartlar üzrə xidmətlər	992,701	866,775
Nağd pul vəsaitlərinin çıxarılması üzrə əməliyyatlar	514,739	742,736
Hesablaşmalar	386,217	409,093
Digər əməliyyatlar	77,785	22,526
Cəmi haqq və komissiya gəlirləri	2,940,685	3,011,004

8. HAQQ VƏ KOMİSSİYA XƏRCLƏRİ

	31 dekabr 2014-cü il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2013-cü il tarixində başa çatmış il üzrə
Haqq və komissiya xərcləri:		
Plastik kartlar üzrə xidmətlər	(634,368)	(498,068)
Sənədli əməliyyatlar	(69,895)	(80,295)
Nağd pul vəsaitlərinin çıxarılması üzrə əməliyyatlar	(9,725)	(8,802)
Hesablaşmalar	(11,800)	(13,959)
Digər əməliyyatlar	-	(4,494)
Cəmi haqq və komissiya xərcləri	(725,788)	(605,618)

9. ƏMƏLİYYAT XƏRCLƏRİ

Əməliyyat xərcləri aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2014-cü il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2013-cü il tarixində başa çatmış il üzrə
Əməkhaqları və işçilərə verilmiş mükafatlar	4,320,019	3,936,984
Peşəkar xidmət haqqları	995,022	958,451
Əməliyyat lizinji	766,836	798,023
Köhnəlmə və amortizasiya	591,496	598,621
Mühafizə xidmətləri	512,766	479,845
Rabitə xərcləri	262,001	292,700
Proqram təminatı xərcləri	219,642	151,533
Reklam və marketinq işləri üzrə xərclər	119,309	104,083
Sığorta xərcləri	94,606	47,169
Mənfəət vergisindən başqa digər vergilər	82,612	20,079
Ofis xərcləri	65,836	91,526
Bank xərcləri	57,028	111,670
Təmir və saxlama xərcləri	54,767	88,594
Nəqliyyat və səyahət	43,522	36,596
Kommunal	49,637	50,705
Üzvlük xərcləri	19,917	45,804
Digər xərclər	327,767	139,914
Cəmi əməliyyat xərcləri	8,582,783	7,952,297

10. MƏNFƏƏT VERGİSİ

Qrup cari mənfəət vergisi ödəmələrini və vergi bazalarını Qrupun fəaliyyət göstərdiyi Azərbaycan Respublikasının vergi qanunvericiliyinə uyğun olaraq aktiv və öhdəliklərdə dəyərləndirir və əks etdirir və bu hesablamalar BMHS-dən fərqlənir.

Bəzi xərclərin vergi bazasının hesablanması zamanı nəzərə alınmaması və bəzi gəlirlərin vergiyə təbə tutulmaması nəticəsində Qrupun daimi vergi fərqləri yaranır.

Təxirə salınmış vergilər maliyyə hesabatlarında göstərilən aktiv və öhdəliklərin qalıq dəyəri ilə onların vergi hesabatındakı qalıq dəyərləri arasındakı müvəqqəti fərqlərin xalis vergi təsirini əks etdirir. 31 dekabr 2014 və 2013-cü il tarixlərinə olan müvəqqəti fərqlər əsasən gəlir və xərclərin tanınmasında müxtəlif üsulların istifadə edilməsinə, eləcə də bəzi aktivlər üzrə vergi uçotunda olan qalıqların maliyyə hesabatlarında olan qalıqlara nisbətən fərqli olması nəticəsində yaranır.

10. MƏNFƏƏT VERGİSİ (DAVAMI)

Azərbaycan Respublikasının vergi qanunvericiliyi xüsusilə fərqli şərtlərə və dəyişikliklərə başlanğıc verə bilər. Vergi qanunvericiliyinə dair rəhbərliyin şərhə vergi orqanlarının şərhə ilə uyğun olmazsa, vergi orqanları tərəfindən Qrupa maliyyə hesabatları üçün əlavə vergilər, cəzalar və faizlər təyin oluna bilər. Təxirə salınmış müvəqqəti fərqlərə aşağıdakılar daxildir:

		31 dekabr 2014-cü il	31 dekabr 2013-cü il
Təxirə salınmış vergi aktivləri	(a)	189,206	75,275
Təxirə salınmış vergi öhdəlikləri	(b)	(160,344)	(716)
Təxirə salınmış xalis vergi aktivləri		28,862	74,559

Təxirə salınmış mənfəət vergisi qalıqları üzrə ümumi hərəkət aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2014-cü il	31 dekabr 2013-cü il
İlin əvvəlinə	74,559	(124,139)
Mənfəət və zərər hesablarına daxil edilmiş	(45,697)	198,698
Təxirə salınmış xalis vergi aktivləri	28,862	74,559

Eyni vergi yurisdiksiyasında qalıqların əvələşdirilməsi nəzərə alınmadan il ərzində təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivləri və öhdəlikləri üzrə hərəkət aşağıdakı kimi olmuşdur:

a) Təxirə salınmış vergi aktivləri

	31 dekabr 2014-cü il	31 dekabr 2013-cü il
Vergi bazasını azaldan müvəqqəti fərqlər:		
Digər aktivlər	735,512	215,785
Əmlak və avadnlıqlar	210,519	152,231
Qeyri-maddi aktivlər	-	8,360
	946,031	376,376
Təxirə salınmış vergi aktivləri 20% (2013: 20%)	189,206	75,275

b) Təxirə salınmış vergi öhdəlikləri

	31 dekabr 2014-cü il	31 dekabr 2013-cü il
Vergi bazasını azaldan müvəqqəti fərqlər:		
Digər öhdəliklər	786,039	(3,580)
Qeyri-maddi aktivlər	15,682	-
	801,721	(3,580)
Təxirə salınmış vergi öhdəlikləri 20% (2013: 20%)	160,344	(716)

10. MƏNFƏƏT VERGİSİ (DAVAMI)

31 dekabr 2014 və 2013-cü il tarixlərində başa çatmış illər üzrə effektiv faiz dərəcəsi üzləşdirilməsi aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2014-cü il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2013-cü il tarixində başa çatmış il üzrə
Mənfəət vergisindən əvvəl gəlir	5,960,069	6,949,096
20% (2013: 20%) məcburi vergi dərəcəsi ilə hesablanmış vergi	(1,192,014)	(1,389,819)
Daimi fərqlər üzrə vergi təsiri	(253,657)	337,614
Mənfəət vergisi xərci	(1,445,671)	(1,052,205)
Cari mənfəət vergisi xərci	(1,399,974)	(1,250,903)
Mənfəət və zərər hesablarına daxil edilmiş təxirə salınmış mənfəət vergisi xərci	(45,697)	198,698
Mənfəət vergisi xərci	(1,445,671)	(1,052,205)
Ödəniləcək mənfəət vergisi		
	31 dekabr 2014-cü il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2013-cü il tarixində başa çatmış il üzrə
1 Yanvar tarixinə qalıq	849,046	-
İl üzrə xərc	1,399,974	1,250,903
İl üzrə ödənilmiş mənfəət vergisi	(1,466,135)	(401,857)
31 Dekabr tarixinə qalıq	782,885	849,046

11. SƏHM ÜZRƏ GƏLİR

Əsas və kapitala əlavə edilən hər səhm üzrə gəlirin hesablanması istifadə edilmiş gəlir və adi səhmlərin orta sayı aşağıdakı kimi olmuşdur:

	31 dekabr 2014-cü il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2013-cü il tarixində başa çatmış il üzrə
Bankın təsisçilərinə aid edilən xalis mənfəət	4,514,398	5,896,891
Hər səhm üzrə əsas və kapitala əlavə edilə bilən gəlirin hesablanması üçün adi səhmlərin orta sayı (min ədəd)	60,000,000	154,241,758
Hər səhm üzrə gəlir - əsas və kapitala əlavə edilə bilən	0.075	0.0382

12. PUL VƏSAİTLƏRİ VƏ AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MƏRKƏZİ BANKINDA YERLƏŞDİRİLMİŞ VƏSAİTLƏR

	31 dekabr 2014-cü il	31 dekabr 2013-cü il
Nağd pul	9,954,388	14,409,328
Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankında yerləşdirilmiş vəsaitlər	16,791,604	16,610,238
Cəmi pul vəsaitləri və Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankında yerləşdirilmiş vəsaitlər	26,745,992	31,019,566

Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankında (ARMB) yerləşdirilmiş vəsaitlərə daxil edilmiş ARMB-da yerləşdirilən məcburi minimal ehtiyat depoziti 31 dekabr 2014 və 2013-cü il tarixlərinə müvafiq olaraq 5,093,325 AZN və 6,339,605 AZN məhdud məbləğlərdən ibarət olmuşdur. ARMB Banka məcburi ehtiyatlar hesabını Azərbaycan İpoteka Fondundan təkrar maliyyələşdirilməyən ipoteka kreditləri məbləğində azaldılmasına icazə vermişdir. Bank müxbir hesablarındakı bütün vəsaitlərdən istifadə etmək hüququnu əldə edir, bu şərtlə ki, vəsaitlərin orta günlük qalığı 30 gün müddətində tələb olunan məcburi ehtiyat məbləğindən çox olsun.

Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında konsolidə edilmiş hesabat məqsədləri üçün pul və pul vəsaitləri aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2014-cü il	31 dekabr 2013-cü il
Pul vəsaitləri və ARMB-də yerləşdirilmiş vəsaitlər	26,745,992	31,019,566
İlkin ödəniş müddəti 90 gündən artıq olmamaqla digər banklardan alınacaq vəsaitlər	49,454,000	8,566,587
	76,199,992	39,586,153
Çıxılsın: ARMB-də yerləşdirilmiş məcburi minimal ehtiyat depoziti	(5,093,325)	(6,339,605)
Cəmi pul və pul vəsaitləri	71,106,667	33,246,548

Məcburi minimum ehtiyat depozitləri Bankın gündəlik əməliyyatlarında istifadə üçün əlverişli deyil. Pul vəsaitləri və ARMB-də yerləşdirilmiş vəsaitlər və məcburi minimum ehtiyat depozitləri faiz gəliri gətirmir.

13. BANKLARDAN ALINACAQ VƏSAİTLƏR

Banklardan alınacaq vəsaitlər aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2014-cü il	31 dekabr 2013-cü il
Kreditlər və müddətli depozitlər	207,144,752	176,016,876
Müxbir hesablar	8,690,213	8,567,016
Çıxılsın: dəyərdəndüşmə zərəri üzrə ehtiyat	(2,157,908)	-
Cəmi banklardan alınacaq vəsaitlər	213,677,057	184,583,892

31 dekabr 2014 və 2013-cü il tarixlərinə digər banklardan alınan vəsaitlərə daxil edilmiş hesablanmış faiz gəlirləri müvafiq olaraq 1,232,884 AZN və 70,626 AZN təşkil etmişdir.

14. MÜŞTƏRİLƏRƏ VERİLMİŞ KREDIT VƏ AVANSLAR

Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2014-cü il	31 dekabr 2013-cü il
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	180,493,872	121,659,150
Maliyyə lizinqinə xalis investisiya	-	108,534
	180,493,872	121,767,684
Çıxılsın: kreditlərin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyat	(18,762,522)	(8,579,284)
Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər	161,731,350	113,188,400

31 dekabr 2014 və 2013-cü il tarixlərində başa çatmış illər üzrə ehtimal olunan zərər üzrə hərəkətlər 5 sayılı Qeyddə açıqlanır.

Müştərilərə verilmiş kreditlərə daxil edilmiş 31 dekabr 2014 və 2013-cü il tarixlərinə hesablanmış faiz gəlirləri müvafiq olaraq 691,503 AZN və 504,382 AZN təşkil etmişdir.

Aşağıdakı cədvəldə girovun ədalətli dəyəri deyil, növünə görə təhlil edilmiş müştərilərə verilmiş kreditlərin yekun balans dəyəri göstərilir:

	31 dekabr 2014-cü il	31 dekabr 2013-cü il
Zəmanətlər əsasında təmin edilmiş kreditlər	20,475,640	42,001,276
Depozitlər əsasında təmin edilmiş kreditlər	124,010,460	53,723,521
Avadanlıqlar əsasında təmin edilmiş kreditlər	11,802,881	13,819,515
Daşınmaz əmlak əsasında təmin edilmiş kreditlər	19,890,278	10,482,610
Daşına bilən əmlak əsasında təmin edilmiş kreditlər	630,908	358,500
Qiymətli metallar əsasında təmin edilmiş kreditlər	127,393	66,378
Təminatsız kreditlər	3,556,312	1,315,884
	180,493,872	121,767,684
Çıxılsın: kreditlərin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyat	(18,762,522)	(8,579,284)
Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	161,731,350	113,188,400

14. MÜŞTƏRİLƏRƏ VERİLMİŞ KREDİTLƏR VƏ AVANSLAR (DAVAMI)

Aşağıdakı cədvəldə sənaye sektoru üzrə təhlil edilmiş müştərilərə kreditlərin yekun balans dəyərləri göstərilir:

	31 dekabr 2014-cü il	31 dekabr 2013-cü il
Sektorlar üzrə təhlil		
Fiziki şəxslər	29,577,627	49,093,939
İstehsal	62,624,740	38,214,023
Kənd təsərrüfatı	20,042,303	10,918,747
Ticarət və xidmət	48,513,891	22,361,004
Nəqliyyat və rabitə	254,210	874,888
Tikinti	12,950,149	305,083
Digər	6,530,952	-
	<u>180,493,872</u>	<u>121,767,684</u>
Çıxılsın: kreditlərin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyat	<u>(18,762,522)</u>	<u>(8,579,284)</u>
Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	<u>161,731,350</u>	<u>113,188,400</u>

Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər aşağıdakı məhsullardan ibarətdir:

	31 dekabr 2014-cü il	31 dekabr 2013-cü il
İstehlak kreditləri	25,376,886	42,750,194
Plastik kartlar	3,104,246	2,136,762
Biznes kartlar	-	3,061,772
İpoteka kreditləri	442,999	710,141
Avtomobil kreditləri	653,427	376,027
Mikro kreditlər	-	3,959
Kənd təsərrüfatı kreditləri	-	55,084
	<u>29,577,558</u>	<u>49,093,939</u>
Çıxılsın: kreditlərin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyat	<u>(4,407,688)</u>	<u>(3,403,075)</u>
Cəmi fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər və avanslar	<u>25,169,870</u>	<u>45,690,864</u>

31 dekabr 2014-cü il tarixinə Qrup 4 müştərisinə (2013: 2) hər biri ayrılıqda Bank kapitalının 10%-i həcmindən çox olan 72,252,017 AZN məbləğində kredit ayırmışdır (2013: 17,845,000).

31 dekabr 2014 və 2013-cü il tarixlərinə bütün kreditlər (portfelin müvafiq olaraq 100%-i həcmində) Azərbaycan Respublikasında fəaliyyət göstərən müştərilərə verilmişdir ki, bu da bir ölkə daxilində əhəmiyyətli coğrafi təmərküzləşmənin bir göstəricisidir.

14. MÜŞTƏRİLƏRƏ VERİLMİŞ KREDİTLƏR VƏ AVANSLAR (DAVAMI)

	31 Dekabr 2014			31 Dekabr 2013		
	Ehtiyatdan əvvəl qalıq dəyəri	Dəyərsizləşmə zərəri üzrə ehtiyat	Qalıq dəyəri	Ehtiyatdan əvvəl qalıq dəyəri	Dəyərsizləşmə zərəri üzrə ehtiyat	Qalıq dəyəri
Dəyərsizləşməsi müəyyən edilmiş fərdi qiymətləndirilən müştərilərə verilmiş kreditlər	17,039,913	(16,828,324)	211,589	6,716,961	(6,716,961)	-
Dəyərsizləşməsi müəyyən edilmiş kollektiv qiymətləndirilən müştərilərə verilmiş kreditlər	455,850	(159,731)	296,119	61,320,322	(1,862,323)	59,457,999
Dəyərsizləşməyən kreditlər	162,998,109	(1,774,467)	161,223,642	53,730,401	-	53,730,401
Cəmi	180,493,872	(18,762,522)	161,731,350	121,767,684	(8,579,284)	113,188,400

15. Ödəniş tarixinədək saxlanılan investisiya

	31 dekabr 2014-cü il	31 dekabr 2013-cü il
Kredit zəmanətləri – köhnəlmə çıxıldıqdan sonra		
- Fəal bazar qiyməti olmayan istiqrazlar	5,013,315	-
Dəyərdəndüşmə zərəri üzrə qanunla müəyyən edilmiş ehtiyat	(50,000)	-
	<u>4,963,315</u>	<u>-</u>

Ödəniş tarixinədək saxlanılan investisiyalar Azərbaycanın Yapı Kredit Bankı QSC tərəfindən buraxılmış 9% illik dərəcəsi ilə hər biri 100 AZN olan 50,000 istiqrazdan ibarətdir. Faizlər aylıq ödəmə qrafiki ilə ödənilir.

31 Dekabr 2014-cü il tarixində hesablanmış faiz gəliri fəal bazar qiyməti olmayan istiqrazlar daxil olmaqla 13,115 AZN təşkil edir.

16. SATILABİLƏN İNVESTİSİYA QİYMƏTLİ KAĞIZLARI

Satılabilən investisiya qiymətli kağızları aşağıdakılardan ibarətdir:

Kapital investisiyaları	İştirak payı,%		31 dekabr 2014	31 dekabr 2013
	2014	2013		
Azərbaycan Beynəlxalq Bankı – Gürcüstan SC	12.50	12.50	1,420,380	1,420,380
MilliKart MMC	12.40	12.40	620,000	607,600
Bakı Fond Birjası MMC	10.00	10.00	120,000	120,000
Cəmi satıla bilən investisiyalar			<u>2,160,380</u>	<u>2,147,980</u>

31 dekabr 2014-cü il tarixində başa çatmış il ərzində Qrup Bakı Fond Birjası QSC-dən 48,370 AZN dividend almışdır (2013: sıfır).

17. ASSOSIASIYA OLUNMUŞ MÜƏSSİSƏLƏRƏ İNVESTISIYA QOYULUŞLARI

	31 dekabr 2014-cü il	31 dekabr 2013-cü il
Azərbaycan Sənaye Sığorta ASC	3,156,265	3,618,000

Qrupun assosiasiya olunmuş müəssisələrə investisiya qoyuluşu aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

	31 dekabr 2014-cü il	31 dekabr 2013-cü il
1 yanvar tarixinə qalıq dəyəri	3,618,000	2,861,100
Assosiasiya olunmuş müəssisələrə investiyasadan mənfəət payı	(461,735)	756,900
İlin sonuna qalıq dəyəri	3,156,265	3,618,000

31 dekabr 2014-cü il tarixinə Qrupun əsas assosiasiya olunmuş müəssisələrində iştirak payı və həmin müəssisələrin cəmi aktivlər, öhdəliklər, gəlir və zərərlərini əhatə edən maliyyə göstəriciləri haqqında ümumi məlumat aşağıda əks etdirilir:

Adı	Cəmi aktivlər	Cəmi öhdəliklər	Gəlir	Mənfəət/(zərər)	İştirak payı %	Qeydiyyat ölkəsi
Azərbaycan Sənaye Sığorta ASC	21,710,000	11,111,000	10,985,000	(1,539,000)	30.0	Azərbaycan Respublikası

31 dekabr 2013-cü il tarixinə Qrupun əsas assosiasiya olunmuş müəssisələrində iştirak payı və həmin müəssisələrin cəmi aktivlər, öhdəliklər, gəlir və zərərlərini əhatə edən maliyyə göstəriciləri haqqında ümumi məlumat aşağıda əks etdirilir:

Adı	Cəmi aktivlər	Cəmi öhdəliklər	Gəlir	Mənfəət/(zərər)	İştirak payı %	Qeydiyyat ölkəsi
Azərbaycan Sənaye Sığorta ASC	23,758,000	11,698,000	11,294,000	2,523,000	30.0	Azərbaycan Respublikası

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ
KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR (DAVAMI)
31 DEKABR 2014-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ
(*Azərbaycan Manatı ilə*)

18. ƏMLAK VƏ AVADANLIQLAR

İlkin dəyəri	Torpaq və binalar	Mebel və avadanlıqlar	Kompüterlər	Nəqliyyat vasitələri	İcarəyə götürülmüş mülkiyyətin			Digər avadanlıqlar	Lizinq	Cəmi
					təkmilləşdirilməsi	avadanlıqlar				
31 dekabr 2013	320	2,491,809	1,415,574	536,085	272,416	102,385		17,456	4,836,045	
	-	91,269	26,548	4,462	-	8,927		60,959	192,165	
	-	(655)	-	(53,190)	-	-		-	(53,845)	
31 dekabr 2014	320	2,582,423	1,442,122	487,357	272,416	111,312		78,415	4,974,365	

Yığılmış köhnəlmə

31 dekabr 2013	-	(1,756,084)	(920,551)	(408,054)	(265,231)	(83,315)		(13,759)	(3,446,994)
İl üzrə xərc	-	(295,958)	(202,184)	(36,267)	(7,185)	(1,872)		(29,936)	(573,402)
Sililmə	-	149	-	53,190	-	-		-	53,339
31 dekabr 2014	-	(2,051,893)	(1,122,735)	(391,131)	(272,416)	(85,187)		(43,695)	(3,967,057)

Xalis balans dəyəri

31 dekabr 2014	320	530,530	319,387	96,226	-	26,125		34,720	1,007,308
----------------	-----	---------	---------	--------	---	--------	--	--------	-----------

İlkin Dəyər

31 dekabr 2012	320	1,954,457	1,357,375	417,998	272,417	87,643		-	4,090,210
Əlavələr	-	537,501	58,848	119,000	-	11,790		17,456	744,595
Sililmələr	-	(149)	(649)	(913)	(1)	2,952		-	1,240
31 dekabr 2013	320	2,491,809	1,415,574	536,085	272,416	102,385		17,456	4,836,045

Yığılmış köhnəlmə

31 dekabr 2012	-	(1,496,922)	(688,526)	(379,016)	(227,367)	(63,866)		-	(2,855,697)
İl üzrə xərc	-	(259,541)	(233,418)	(29,817)	(38,530)	(10,063)		(13,759)	(585,128)
Sililmə	-	379	1,393	779	666	(9,386)		-	(6,169)
31 dekabr 2013	-	(1,756,084)	(920,551)	(408,054)	(265,231)	(83,315)		(13,759)	(3,446,994)

Xalis balans dəyəri

31 dekabr 2013	320	735,725	495,023	128,031	7,185	19,070		3,697	1,389,051
----------------	-----	---------	---------	---------	-------	--------	--	-------	-----------

Rəhbərliyin bəyanatına əsasən 31 Dekabr 2014 – cü il tarixə Bankın bina, tikili və avadanlıqların balans dəyəri dəyərdən düşməmişdir (2013 : sıfır)

19. QEYRİ-MADDİ AKTİVLƏR

Qeyri-maddi aktivlər ibarətdir:

	31 dekabr 2014-cü il	31 dekabr 2013-cü il
İlkin dəyəri		
İlin əvvəlinə	225,069	171,303
Əlavələr	252,722	53,766
İlin sonuna	477,791	225,069
Yığılmış amortizasiya		
İlin əvvəlinə	(98,415)	(84,922)
İl üzrə tutulmalar	(18,094)	(13,493)
İlin sonuna	(116,509)	(98,415)
Xalis balans dəyəri	361,282	126,654

Qeyri-maddi aktivlərə proqram təminatı və lisenziyalar daxildir.

20. MÜSADİRƏ EDİLMİŞ AKTİVLƏR

Müsadirə edilmiş aktivlər ibarətdir:

	31 dekabr 2014-cü il	31 dekabr 2013-cü il
Yaşayış əmlakı	1,318,987	1,179,882
Qeyri-yaşayış əmlakı	176,674	1,249,311
Daşınan əmlak	12,941	54,983
	1,508,602	2,484,176
Çıxılsın: dəyərsizləşmə zərəri üzrə ehtiyat (Qeyd 5)	(1,004,786)	(2,206,896)
Cəmi müsadirə edilmiş aktivlər	503,816	277,280

21. DİGƏR AKTİVLƏR

Digər aktivlər ibarətdir:

	31 dekabr 2014-cü il	31 dekabr 2013-cü il
Digər maliyyə aktivləri:		
Digər banklardan plastik kart əməliyyatları üzrə debitor borclar	1,704,256	1,148,141
Pul köçürmələri üzrə hesablaşmalar	57,359	18,291
Cəmi maliyyə aktivləri	1,761,615	1,166,432
Digər qeyri-maliyyə aktivləri:		
Plastik kartlar üzrə təxirə salınmış xərclər	182,765	226,972
Əmlak və avadanlıqlar üzrə təchizatçılara ödənilmiş avanslar	231,691	238,643
Digər	87,491	22,788
	501,947	488,403
Cəmi digər aktivlər	2,263,562	1,654,835

22. BANKLAR VƏ DÖVLƏT QURUMLARI TƏRƏFİNDƏN YERLƏŞDİRİLMİŞ DEPOZİTLƏR

Banklar və dövlət qurumları tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər ibarətdir:

	31 dekabr 2014-cü il	31 dekabr 2013-cü il
Banklardan alınmış depozitlər	55,836,483	63,786,417
Sahibkarlığa Kömək Milli Fonduna ödəniləcək vəsaitlər	67,091,428	30,123,809
Azərbaycan İpoteka Fonduna ödəniləcək vəsaitlər	440,820	468,177
Digər bankların müxbir hesabları	369,713	-
Cəmi banklar və dövlət qurumları tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər	123,738,444	94,378,403

31 dekabr 2014 və 2013-cü il tarixlərinə digər banklar və dövlət qurumları tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlərə daxil edilmiş hesablanmış faiz xərcləri müvafiq olaraq 1,007,323 AZN və 1,134,990 AZN təşkil etmişdir.

31 dekabr 2014 və 2013-cü il tarixlərinə Qrupun bir maliyyə institutundan aldığı kreditlər və depozitlərin məbləği müvafiq olaraq 47,644,000 AZN və 49,432,500 AZN təşkil etmişdir.

31 dekabr 2014 və 2013-cü il tarixlərinə banklara və dövlət qurumlarının yerləşdirdiyi depozitlərə Sahibkarlığa Kömək Milli Fondunun verdiyi müvafiq olaraq 67,091,428 AZN və 30,123,809 AZN məbləğində kreditlər daxildir. Bu kreditlərin qaytarılma müddəti 1 ildən 7 ilə qədərdir və illik faizi dərəcəsi 1% təşkil edir.

31 dekabr 2014 və 2013-cü il tarixlərinə banklara və dövlət qurumlarına ödəniləcək vəsaitlərə Azərbaycan İpoteka Fondunun verdiyi müvafiq olaraq 440,819 AZN və 468,177 AZN məbləğində kreditlər daxildir. Bu kreditlərin qaytarılma müddəti 14 ildən 17 (2013: 16-20) ilə qədərdir və illik faizi 4-8%-dir.

23. MÜŞTƏRİLƏRİN YERLƏŞDİRDİYİ DEPOZİTLƏR

Müştərilərin yerləşdirdiyi depozitlər ibarətdir:

	31 dekabr 2014-cü il	31 dekabr 2013-cü il
Müddətli depozitlər	179,683,916	148,083,866
Tələb əsasında ödənilən	40,416,270	27,649,927
Cəmi müştərilərin yerləşdirdiyi depozitlər	220,100,186	175,733,793

31 dekabr 2014 və 2013-cü il tarixlərinə müştərilərin depozitlərinə daxil edilmiş hesablanmış faiz xərcləri müvafiq olaraq 1,264,138 AZN və 1,083,317 AZN təşkil etmişdir.

31 dekabr 2014 və 2013-cü il tarixlərinə müştərilərin depozitləri müvafiq olaraq 99,655,177 AZN və 121,576,986 AZN təşkil etmişdir.

31 dekabr 2014 tarixinə 8,409,648 AZN məbləğində müştərilər tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər Azərbaycan Respublikası Əmanətlərin Sığortalanması üzrə Dövlət Fondu tərəfindən sığortalanmışdır (2013-ci i: 8,206,924 AZN).

23. MÜŞTƏRİLƏRİN YERLƏŞDİRDİYİ DEPOZİTLƏR (DAVAMI)

	31 dekabr 2014-cü il	31 dekabr 2013-cü il
Sektorlar üzrə təhlil:		
Fiziki şəxslər	102,561,505	77,505,103
Ticarət və xidmətlər	88,675,011	77,659,796
Pərakəndə satış	-	11,868,104
Nəqliyyat və rabitə	16,323,895	3,731,191
İstehsal	635,689	674,222
Kənd təsərrüfatı	8,858,120	1,209,456
Tikinti	1,135,976	2,216,091
Mədəncilik	433,584	222,865
Enerji	6,795	10,000
Digərləri	1,469,611	636,966
Cəmi müştərilər tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər	220,100,186	175,733,794

24. DİGƏR ÖHDƏLİKLƏR

Digər öhdəliklər ibarətdir:

	31 dekabr 2014-cü il	31 dekabr 2013-cü il
Digər maliyyə öhdəlikləri:		
Hesablanmış xərclər	67,470	145,257
İşçilərə ödəniləcək vəsaitlər	208,091	211,049
Pul köçürmələri və plastik kart əməliyyatları üzrə hesablaşmalar	1,186,575	393,839
Cəmi digər maliyyə öhdəlikləri	1,462,136	750,145
Digər qeyri-maliyyə öhdəlikləri:		
Alınmış avanslar	50,208	250,000
Zəmanət və digər öhdəliklər üzrə ehtiyat	158,968	33,204
Ödəniləcək vergi xərcləri	-	307,709
Digər	48,688	34,642
	257,864	625,555
Cəmi digər öhdəliklər	1,720,000	1,375,700

25. İNVESTİSIYA ƏMLAKI

	31 dekabr 2014-cü il	31 dekabr 2013-cü il
Dəyər		
İlin əvvəlinə	<u>513,400</u>	513,400
İlin sonuna	<u>513,400</u>	513,400
Yığılmış ehtiyat		
İlin əvvəlinə	513,400	(145,123)
İl üzrə xərc	-	(368,277)
İlin sonuna	<u>513,400</u>	<u>(513,400)</u>
Xalis balans dəyəri	<u>-</u>	<u>-</u>

26. SƏHMDAR KAPİTALI

31 dekabr 2014 və 2013-cü il tarixlərinə Qrupun buraxılmasına icazə verilmiş, buraxılmış və tam ödənilmiş 0.345 milyon xəzinə səhmlərindən ibarət 60 milyon adi səhmlərdən ibarət olmuşdur. Bütün adi səhmlərin nominal dəyəri 1 AZN (2013: 1 AZN) təşkil edir və hər səhm səhmdara bir səs hüququ verir. 31 Dekabr 2014 və 2013-cü il tarixə xəzinə səhmləri Bankın törəmə müəssisəsi tərəfindən saxlanılan səhmlərdən ibarətdir.

27. TƏƏHHÜDLƏR VƏ ŞƏRTİ ÖHDƏLİKLƏR

Adi fəaliyyətin gedişində Qrup müştərilərinin tələbatlarını qarşılamaq məqsədilə şərti öhdəliklər üzrə risk yarada biləcək maliyyə alətlərində tərəf kimi çıxış edir.

Qrup balansda qeyd edilən əməliyyatlar halında olduğu kimi, balansdan kənar öhdəliklərini qəbul edərkən eyni kredit nəzarət və idarəetmə siyasətlərini tətbiq edir.

Zəmanətlər və digər öhdəliklər üzrə zərər üçün ehtiyat 31 dekabr 2014 və 2013-cü il tarixlərinə müvafiq olaraq 161,018 AZN və 444,575 AZN təşkil etmişdir.

31 dekabr 2014 və 2013-cü il tarixlərinə şərti öhdəliklər ibarətdir:

	31 dekabr 2014-cü il	31 dekabr 2013-cü il
Şərti öhdəliklər və kredit təəhhüdləri		
Zəmanətlər və bənzəri öhdəliklər	14,278,621	41,892,992
Kreditlər və istifadə edilməmiş kredit xətləri üzrə öhdəliklər	5,212,750	4,274,238
Cəmi şərti öhdəliklər və kredit təəhhüdləri	<u>19,491,371</u>	<u>46,167,230</u>

Kredit xətti ilə müştərilərə kreditlərin və avansların ayrılması borcalanın maliyyə nəticələri, borca xidmət qabiliyyəti və digər şərtlərdən asılı olaraq və hər bir hadisə əsasında Qrup tərəfindən təsdiqlənmişdir. 31 dekabr 2014 və 2013-cü il tarixlərinə istifadə edilməmiş belə kredit xətləri müvafiq olaraq 5,212,750 AZN və 4,274,238 AZN təşkil etmişdir.

Kapital qoyuluşları üzrə öhdəliklər - 25 iyul 2012-ci il tarixində Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankının İdarə Heyəti, mövcud banklar üzrə məcmu kapitalın səviyyəsinin, eləcə də yeni fəaliyyətə başlamış bankların nizamnamə kapitalının minimal olaraq 50 milyon AZN məbləğinədək artırılması haqqında qərar qəbul etmişdir. Məcmu kapitalın minimal məbləği üzrə olan yeni tələb 1 yanvar 2014-cü il

27. TƏƏHHÜDLƏR VƏ ŞƏRTİ ÖHDƏLİKLƏR (DAVAMI)

tarixindən başlayaraq qüvvəyə minməyə planlaşdırılmışdır, lakin 1 Yanvar 2015 ci ilə qədər uzadılmışdır. Bank kapital tələblərini Oktabr 2013-cü ildə yerinə yetirmişdir.

Məhkəmə proseduraları - Vaxtaşırı olaraq və adi fəaliyyətin gedişində müştərilər və üçüncü şəxslər tərəfindən Banka qarşı iddialar irəli sürülür. Qrupun rəhbərliyi hesab edir ki, bu iddialarla bağlı heç bir əhəmiyyətli zərər baş verməyəcəkdir və müvafiq olaraq maliyyə hesabatlarında zərərlərin ödənilməsi üçün heç bir ehtiyat yaradılmamışdır.

Vergi qanunvericiliyi - Azərbaycan Respublikasının vergi qanunvericiliyindəki bir neçə şəkildə təsfir oluna bilər. Bundan əlavə, biznes fəaliyyəti ilə əlaqədar olaraq vergi orqanlarının öz mülahizələrinə görə sərbəst qərar vermələri riski də mövcuddur. Biznes fəaliyyəti ilə əlaqədar Qrup rəhbərliyinin mülahizələrinə əsaslanan müəyyən mövqe vergi tərəfindən birmənalı qarşılanmadıqda, cərimələr və faizlər hesablanı bilər.

Belə qeyri-müəyyənliklər, əsasən maliyyə alətlərinin/derivativlərin və transfer qiymətini təyin etmək məqsədilə əməliyyatın bazar qiymətinin istifadə edilməsi zamanı vergi qanunvericiliyinə uyğun olaraq şərhinə aid edilə bilər. Bu hallar eləcə də kreditlər üzrə ehtiyatların yaradılması zamanı yaranan müvəqqəti fərqlərin və bunun vergi öhdəliyinə təsirinin vergi orqanları tərəfindən mənfəət vergisi bazasının bilərəkdən azaldılması kimi şərh edilməsinə aid edilə bilər.

Ümumiyyətlə, vergi ödəyicilərinin audit tarixindən əvvəlki üç ilə aid maliyyə təsərrüfat fəaliyyəti vergi orqanları tərəfindən yoxlanıla bilər. Bundan əlavə, vergi yoxlamaları başa çatdı belə aparılmış yoxlamaların daha yüksək vergi orqanları tərəfindən yoxlanılması ehtimalı da istisna edilmir.

Əməliyyat mühiti - Azərbaycan Respublikası, ölkə həddindən kənarda sərbəst dövriyyəyə malik olmayan valyuta, sərt valyuta nəzarəti, müəyyən qədər yüksək inflyasiya və iqtisadi artım templəri də daxil olmaqla inkişaf etməkdə olan ölkələrə xas bir çox xarakterlərə malikdir. Azərbaycanın bank sektoru ictimai fikirdəki mənfəəti dəyişikliklərə və iqtisadi şəraitə qarşı həssasdır. Bəzən Azərbaycan Respublikasının iqtisadiyyatında likvidlik riskləri ilə əlaqədar olaraq bank sektoruna inamın azalması halları müşahidə olunur. Bank sektorundakı iqtisadi tendensiyaları və aparılacaq islahatları, habelə Azərbaycanın bank sektorunda likvidlik və ya inamın azalması hallarının Bankın maliyyə vəziyyətinə mümkün təsirini qabaqcadan rəhbərlik tərəfindən proqnozlaşdırılması mümkün deyil.

Azərbaycan Respublikasının vergi, valyuta və gömrük qanunvericiliyində tez-tez müxtəlif şərhlər və dəyişikliklər baş verir. Bundan əlavə, Azərbaycan Respublikasında fəaliyyət göstərən bankların üzləşdiyi çətinliklərə, müflisləşmə və iflas haqqında qanunvericiliyin gələcəkdə təkmilləşdirilməsi zərurəti, girovun qeydiyyatı və istifadəsi üzrə rəsmiləşdirilmiş proseduraların yetərsizliyi, eləcə də qanunvericilik və vergi sistemi ilə bağlı digər maneələr daxildir. Azərbaycan Respublikasının gələcək iqtisadi istiqaməti əsasən hökumət tərəfindən iqtisadi, maliyyə və monetar sahələrinə görülən tədbirlərdən, eləcə də vergi, hüquq, tənzimlənmə və siyasi sahələrdə inkişafdan asılıdır.

Qlobal maliyyə sistemi dərin böhran əlamətlərini göstərməkdə davam edir və dünyanın bir çox iqtisadi sistemlərində əvvəlki illərlə müqayisədə daha az və ya heç bir artım müşahidə olunmur. Bundan başqa, Avrozonada bəzi suveren dövlətlərinin və bu dövlətlərin kredit borclarına məruz qalmış maliyyə institutlarının kredit qabiliyyəti barədə qeyri müəyyənlik artmaqdadır. Belə vəziyyət Azərbaycan iqtisadiyyatını ləngidə və ya tənəzzülə uğrada, Bankın kapital vəsaitləri və onun dəyərinə çıxış imkanlarına, ümumilikdə isə, onun biznes fəaliyyəti, əməliyyat nəticələri, maliyyə vəziyyəti və gələcək perspektivlərinə mənfəəti təsir göstərə bilər.

28. ƏLAQƏLİ TƏRƏFLƏRLƏ ƏMƏLİYYATLAR

Bank və onun əlaqəli tərəfləri hesab edilən törəmə müəssisələri arasında əməliyyatlar konsolidə zamanı silinmiş və bu qeyddə açıqlanmamışdır. Qrup və digər əlaqəli tərəflər arasında əməliyyatlar aşağıda açıqlanmışdır:

Qeyd- lər	31 dekabr 2014		31 dekabr 2013	
	Əlaqəli tərəflərlə olan qalıqlar	Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatla-rında bu bənd üzrə cəmi məbləğ	Əlaqəli tərəflərlə olan qalıqlar	Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatla- rında bu bənd üzrə cəmi məbləğ
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar, ümumi:	14	161,731,350		121,659,150
- səhmdarlar və Qrup səhmdarlarının mühüm payı olduğu müəssisələr	24,824,160		21,032,918	
- Qrupun əsas rəhbərliyi	2,260,946		182,960	
Kreditlərin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyatlar:	14	180,493,872		2,206,896
- səhmdarlar və Qrup səhmdarlarının mühüm payı olduğu müəssisələr	3,070		36,304	
- Qrupun əsas rəhbərliyi	2,797		35,699	
Müştərilər tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər:	23	220,100,186		175,733,793
- səhmdarlar və Qrup səhmdarlarının mühüm payı olduğu müəssisələr	9,921,956		7,979,266	
- Qrupun əsas rəhbərliyi	97,693,910		46,193,927	
Zəmanətlər və bənzər öhdəliklər:	27	14,278,621		41,892,992
- səhmdarlar və Qrup səhmdarlarının mühüm payı olduğu müəssisələr				
- Qrupun səhmdarları	246,976		109,244	
Direktorlara və əsas rəhbərliyin digər üzvlərinə əmək haqqları aşağıdakı kimi olmuşdur:				
Rəhbərliyin əsas işçilərinin kompensasiyası:				
- qısamüddətli ödəmələr	303,451	4,320,019	1,241,129	7,952,297

28. ƏLAQƏLİ TƏRƏFLƏRLƏ ƏMƏLİYYATLAR (DAVAMI)

31 dekabr 2014 və 2013-cü il tarixlərinə bitən il üzrə məcmu gəlir haqqında konsolidə edilmiş hesabatla aşağıdakı əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar daxildir:

Qeyd	31 dekabr 2014-cü il tarixə		31 dekabr 2013-cü il tarixə	
	Əlaqəli tərəflərlə olan əməliyyatlar	Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında bu bənd üzrə cəmi məbləğ	Əlaqəli tərəflərlə olan əməliyyatlar	Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında bu bənd üzrə
Faiz gəlirləri:	5	31,674,690		15,674,356
- səhmdarlar və Qrup səhmdarlarının mühüm payı olduğu müəssisələr	906,314		381,989	
- Qrupun əsas rəhbərliyi	64,892		55,475	
Faiz xərcləri:	5	6,952,153		6,147,226
- səhmdarlar və Qrup səhmdarlarının mühüm payı olduğu müəssisələr	329,568		407,937	
-Qrupun əsas rəhbərliyi	2,480,230		261,588	
Faiz gətirən aktivlərin dəyərsizləşmə zərərləri üzrə ehtiyat	6	12,391,146		1,040,368
- səhmdarlar və Qrup səhmdarlarının mühüm payı olduğu müəssisələr	3,070		49,205	
- Qrupun əsas rəhbərliyi	2,797		3,845	
Haqq və komissiya gəlirləri	8	2,940,685		3,011,004
- səhmdarlar və Qrup səhmdarlarının mühüm payı olduğu müəssisələr	64,006		128,862	
- Qrupun əsas rəhbərliyi	11,807		2,299	
Əməliyyat xərcləri:	11	8,582,783		7,952,297
- səhmdarlar və Qrup səhmdarlarının mühüm payı olduğu müəssisələr	286,849		249,353	

29. MALİYYƏ ALƏTLƏRİNİN ƏDALƏTLİ DƏYƏRİ

Ədalətli dəyər, məcburi satış və ya ləğv etmə halları istisna olmaqla, maraqlı tərəflər arasında cari əməliyyat zamanı maliyyə alətinin mübadilə edilə bilindiylə məbləği təşkil edir.

Ədalətli dəyəri qalıq dəyərinə yaxın olan aktivlər

Qısamüddətli ödəmə dövrü (3 aydan az) olan maliyyə aktivləri və öhdəliklər halında belə ehtimal edilir ki, onların qalıq dəyəri ədalətli dəyərinə yaxındır. Belə ehtimal tələb olunanadək depozitlərə və ödəniş müddəti müəyyən olunmamış əmanət hesablarına da qarşı tətbiq olunur.

Maliyyə aktivləri və öhdəlikləri

Maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərinin hesablanması üçün aşağıdakı metodlar və mühüm təxminlər tətbiq edilmişdir:

29. MALİYYƏ ALƏTLƏRİNİN ƏDALƏTLİ DƏYƏRİ (DAVAMI)

Maliyyə aktivləri və öhdəlikləri (davamı)

- Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankında pul vəsaitləri və minimum ehtiyat depoziti. Belə növ aktivlərin qısa müddəti və mövcudluq məhdudiyyətlərinə görə balans dəyərinin onların əqlabətan ədalətli dəyər olması ehtimal edilir.
- Hesabat tarixinə bir ay qalmış müddətdə banklara verilən kredit və avanslar və müştərilərə verilən kreditlərin ədalətli dəyərinin onların həcminə bərabər ədalətli dəyər olması ehtimal edilir. Digər kreditlərin ədalətli dəyəri bazar faizi dərəcələrinin tətbiqi ilə ehtimal edilir, harada ki, kreditlər hesablanmış ədalətli dəyər həcmindən kredit itkisi üzrə ehtiyatların çıxılması ilə oxşar depozitlər üzrə cari bazar dərəcələri ilə təmin edilmişdir..
- Şəxsi müştərilərə kredit və avanslar sabit dərəcədə ödənilir. Belə kredit və avanslar üzrə Azərbaycanda heç bir fəal ikinci dərəcəli bazar olmadığına görə bu portfel üçün heç bir etibarlı bazar mövcud deyildir. Ədalətli dəyər ödəmə tarixi qalan sabit müddətə bərabər olan oxşar kreditlər üzrə hesabat tarixində mövcud bazar dərəcələrinə istinad edilməklə hesablanmışdır.
- Digər maliyyə aktivləri və öhdəlikləri əsasən qısa müddətli debitor borcları və haqlarla təmsil edilir və beləliklə, balans dəyərinin onların ədalətli dəyər olması ehtimal edilir.
- Hesabat dövrünə bir ay qalmış müddətdə müddətli depozitlər üzrə müddətli depozitlərin balans dəyərinin (müştəri hesablarına və bankların depozitlərinə daxil edilmişdir) onların ədalətli dəyər olması ehtimal edilir. Digər müddətli depozitlərin ədalətli dəyəri oxşar depozitlər üzrə təklif edilən cari bazar dərəcələri ilə depozitlərin yerləşdirildiyi zaman bazar faizi dərəcələrinin tətbiq edilməsi ilə ehtimal edilir.

Aşağıdakı cədvəldə maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin balans dəyərinin onların ehtimal edilən ədalətli dəyəri ilə müqayisəsi verilmişdir:

	31 dekabr 2014-cü il		31 dekabr 2013-cü il	
	Qalıq dəyəri	Ədalətli dəyər	Qalıq dəyəri	Ədalətli dəyər
Maliyyə aktivləri				
Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankında yerləşdirilən pul vəsaitləri	26,745,992	26,745,992	31,019,566	31,019,566
Bankdan alınacaq vəsaitlər	213,677,057	213,677,057	184,583,892	184,583,892
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	161,731,350	161,731,350	113,188,400	113,188,400
Satılabilən investisiya qiymətli kağızları	2,160,380	2,160,380	2,147,980	2,147,980
Ödəniş tarixinədək saxlanılan investisiyalar	4,963,315	4,963,315	-	-
Digər maliyyə aktivləri	1,761,614	1,761,614	1,166,432	1,166,432
Maliyyə öhdəlikləri				
Banklar və dövlət qurumları tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər	123,738,444	123,738,444	94,378,403	94,378,403
Müştərilər tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər	220,100,186	220,100,186	175,733,793	175,733,793
Digər maliyyə öhdəlikləri	1,462,136	1,462,136	750,144	750,144

Satılabilən maliyyə investisiyaları

Qiymətləndirmə üsulu və ya qiymətləndirmə modelindən istifadə etməklə qiymətləndirilən satıla bilən maliyyə aktivləri qeydiyyatdan keçməmiş kapital və borc qiymətli kağızlarından ibarətdir.

Bu aktivlər müşahidə edilən və edilməyən məlumatlardan istifadə edən modellərdən istifadə etməklə qiymətləndirilir. Modellərə müşahidə edilməyən vasitələrə sərmayə edilənin gələcək maliyyə fəaliyyəti, risk profilinə dair təxminlər, onun fəaliyyət göstərdiyi sənaye və coğrafi mühitinə dair iqtisadi ehtimallar daxildir.

29. MALİYYƏ ALƏTLƏRİNİN ƏDALƏTLİ DƏYƏRİ (DAVAMI)

Satılabilən maliyyə investisiyaları (davamı)

Satıla bilən investisiya qiymətli kağızlarının tərkibinə daxil edilmiş kapital qiymətli kağızlarının ədalətli dəyəri düzgün şəkildə hesablanma bilmir. 31 dekabr 2014 və 2013-cü il tarixlərinə onların qalıq dəyəri müvafiq olaraq 2,160,380 AZN və 2,147,980 AZN təşkil etmişdir. Belə səhmlər açıq satışa verilmədiyindən və ədalətli dəyərin hesablanması tətbiq oluna biləcək çox saylı müxtəlif rəqəmlər ortaya çıxdığından, onların ədalətli dəyərinin hesablanması mümkün hesab edilmir.

Bank qiymətləndirmə üsulu ilə ədalətli dəyerdə qeydə alınan maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərini müəyyənləşdirmək və açıqlamaq üçün aşağıdakı qiymətləndirmə mərhələlərindən istifadə edir:

- 1-ci səviyyə ədalətli dəyər ölçüləri bənzər aktiv və öhdəliklər üzrə aktiv bazarlarda fəal bazar qiymətlərindən (nizamlanmamış) alınır;
- 2-ci səviyyə ədalətli dəyər ölçüləri 1-ci səviyyəyə daxil olan fəal bazar qiymətlərindən başqa, bu aktivlər və öhdəliklər üzrə müşahidə edilə bilən digər məlumatlardan birbaşa (yəni, birbaşa qiymətlərdən) və ya dolay (yəni, qiymətlər vasitəsilə) olaraq alınır;
- 3-cü səviyyə ədalətli dəyər ölçüləri aktivlər və öhdəliklər üzrə müşahidə edilə bilməyən əhəmiyyətli məlumatlardan (müşahidəsi mümkün olmayan məlumatlar) istifadə edən qiymətləndirmə üsulları vasitəsilə alınır.

Aşağıdakı cədvəl çatmış il üzrə ədalətli dəyerdə qeydə alınan maliyyə alətlərinin təhlilini müxtəlif ədalətli dəyər səviyyələrinin mərhələləri üzrə əks etdirir:

31 dekabr 2014-cü il	1-ci Səviyyə:	2-ci Səviyyə:	3-cü Səviyyə:	Cəm
Maliyyə aktivləri				
Satılabilən investisiya qiymətli kağızları:				
Azərbaycan Beynəlxalq Bankı – Gürcüstan SC	-	1,420,380	-	1,420,380
MilliKart MMC	-	620,000	-	620,000
Bakı Fond Birjası MMC	-	120,000	-	120,000
Cəmi satılabilən investisiya qiymətli kağızları	-	2,160,380	-	2,160,380

31 dekabr 2013-cü il	1-ci Səviyyə:	2-ci Səviyyə:	3-cü Səviyyə:	Cəm
Maliyyə aktivləri				
Satılabilən investisiya qiymətli kağızları:				
Azərbaycan Beynəlxalq Bankı – Gürcüstan SC	-	1,420,380	-	1,420,380
MilliKart MMC	-	607,600	-	607,600
Bakı Fond Birjası MMC	-	120,000	-	120,000
Cəmi satılabilən investisiya qiymətli kağızları	-	2,147,980	-	2,147,980

30. KAPİTALIN İDARƏ OLUNMASI

Kapitalın idarə olunması ARMB tərəfindən təyin olunmuş kapital tələbləri ilə uzlaşdığı halda Bankın məqsədləri Bankın fəaliyyətini davam etdirmək qabiliyyətini qorumaq və azı 12% kapitalın uyğunluq nisbətinə nail olmaq üçün kifayət qədər kapital bazasını saxlamaqdır. ARMB tərəfindən təyin olunmuş kapitalın uyğunluq nisbəti ilə uzlaşan kapitalın idarə olunmasına Bankın İdarə Heyətinin sədri, Baş mühasib, Daxili audit departamentinin direktoru və Müşahidə Şurasının sədri tərəfindən nəzərdən keçirilmiş və imzalanmış hesablamaların icmalı əsasında hazırlanan aylıq hesabatlarla nəzarət olunur.

30. KAPİTALIN İDARƏ OLUNMASI (DAVAMI)

ARMB tərəfindən təyin olunmuş cari kapital tələbləri əsasında banklar aşağıda qeyd olunan şərtlərə riayət etməlidirlər: (a) nizamnamə kapitalının minimal səviyyəsini 50,000,000 AZN olaraq saxlamaq (2013-cü il: 50,000,000 AZN); (b) minimal kapital və risk dərəcəsi üzrə ölçülmüş aktivlər (“nizamnamə kapitalının nisbəti”) arasındakı nisbəti minimal olaraq göstərilmiş 12% -də və ya ondan yüksək faizdə saxlamaq (2013-ci il: 13%); (c) 1-ci dərəcəli kapital və risk dərəcəsi üzrə ölçülmüş aktivlər arasındakı nisbəti (“1-ci dərəcəli kapital nisbəti”) minimal olaraq göstərilmiş 6%-də və ya ondan yüksək faizdə saxlamaq (2013-cü il: 6%); (d) 1-ci dərəcəli kapital Məcmu kapitalın 50 faizdən çox olmamalıdır; (e) 2-ci dərəcəli kapital 1-ci dərəcəli kapitalın məbləğindən çox olmamalıdır.

ARMB-ın kapital tələblərinə müvafiq olaraq hesablanmış Bankın kapital tərkibi aşağıdakı cədvəldə təqdim olunur:

	31 dekabr 2014-cü il	31 dekabr 2013-cü il
1-ci dərəcəli capital		
Nizamnamə kapitalı	60,000,000	60,000,000
Bölüşdürülməmiş mənfəət	6,088,176	4,663
Cəmi 1-ci dərəcəli capital	66,088,176	60,004,663
1-ci dərəcəli kapitaldan tutulmalar		
Qeyri-maddi aktivlər	(361,282)	(126,654)
Tutulmalardan sonra cəmi 1-ci dərəcəli capital	65,726,894	59,878,009
2-ci dərəcəli capital		
Ümumi ehtiyatlar	2,883,741	4,720,700
Cari ilin mənfəəti	5,125,647	1,770,266
Cəmi 2-ci dərəcəli capital	8,009,388	6,490,966
Tutulmalardan sonra məcmu kapital	73,736,282	66,368,975
Tutulmalar	(5,710,380)	(5,000,380)
Tutulmalardan sonra cəmi məcmu kapital	68,025,902	61,368,595
Risk dərəcəsi üzrə ölçülmüş cəmi aktivlər:	283,208,101	250,175,384
1-ci dərəcəli kapitalın adekvatlıq əmsalı	23%	24%
Məcmu kapitalın adekvatlıq əmsalı	24%	25%

31. RİSKLƏRİN İDARƏ EDİLMƏSİ SİYASƏTİ

Qrupun fəaliyyəti üçün risklərin idarə edilməsi Qrup əməliyyatlarının mühüm elementini təşkil edir. Qrupun əməliyyatlarına təsir göstərəcək əsas risklər aşağıdakılardan ibarətdir:

- Kredit riski;
- Likvidlik riski;
- Bazar riski.

31. RİSKLƏRİN İDARƏ EDİLMƏSİ SİYASƏTİ (DAVAMI)

Qrupun rəhbərliyi anlayır ki, səmərəli və effektiv risklərin idarə olunması sisteminə malik olmaq vacib şərtidir. Bu məqsədlə, Qrup rəhbərliyi risklərin idarə olunması qrupu yaratmışdır. Bu qrupun əsas məqsədi Qrupu ehtimal edilən risklərə qarşı qorumaq və ona qarşıda qoyulan hədəflərə çatmaq imkanı yaratmaqdır. Risklərin idarə olunması qrupu vasitəsilə Qrupun rəhbərliyi, aşağıdakı risklərin idarə olunmasına nəzarət edir:

Kredit riski

Bir tərəfin maliyyə aləti üzrə öhdəliklərini yerinə yetirə bilmədiyi zaman və maliyyə zərərləri ilə nəticələnə bilən hallarda Qrup kredit riskinə məruz qalır. Kredit riskinə məruz qalma halları Qrupun verilmiş kreditlər və digər əməliyyatlar nəticəsində maliyyə aktivlərini istifadə edən zaman yaranır.

Riskin idarə edilməsi və ona nəzarət müəyyən olunmuş səlahiyyətlər çərçivəsində Kredit Komitəsi və Qrupun İdarə Heyəti tərəfindən yerinə yetirilir. Kredit Komitəsi tərəfindən hər hansı fəaliyyət həyata keçirməzdən əvvəl kredit prosesləri üzrə bütün tövsiyələr (borcalanların tətbiq edilmiş limitləri və ya kredit müqavilələrinə edilən düzəlişlər və s.) nəzərdən keçirilir və Kredit Departamentinin mütəxəssisləri tərəfindən təsdiqlənir. Riskin gündəlik idarə edilməsi Kredit Departamentinin rəhbərliyi və kredit bölmələri tərəfindən həyata keçirilir.

Bank bir borcalan və ya bir qrup borcalanlar ilə bağlı və sənaye segmentləri üzrə qəbul edilmiş risk məbləğlərini günlük və periodik əsasda izləyərək üzərinə götürdüyü kredit risklərini səviyyələrə bölərək idarə etməkdədir. İdarə Heyəti hər borcalan tərəfindən və məhsul üzrə (sənaye sahəsi) yaranan kredit riski dərəcəsi üçün limitlərə nəzarət edir. Banklar və brokerlər də daxil olmaqla hər hansı bir borcalan üzrə təsir Kredit Komitəsi tərəfindən qoyulan təsirləri əhatə edən sub-limitlərlə məhdudlaşdırılır. Məhdudiyyətlər üzrə faktiki təsirin gündəlik monitorinqi aparılır.

Müvafiq hallarda və ümumiyyətlə bir çox kredit ayırmalarında Bank girov və korporativ təminatlar və şəxsi zəmanətlər götürür ki, bunların cuzi hissəsi şəxsi kreditlərdir və onlar üzrə belə şərtlər qəbul edilmir. Belə risklər davamlı şəkildə tənzimlənilir və ildə bir dəfə və ya daha tez-tez yoxlanılır.

Kreditin uzadılması öhdəlikləri kreditin istifadə olunmamış hissələrinin kreditlər, zəmanətlər və ya akkreditiv şəkildə ifadə olunmasıdır. Şərti maliyyə alətlərinin kredit riski qarşı tərəfin müqavilənin şərtlərini yerinə yetirə bilməməsindən yaranan zərərlər kimi müəyyən olunur. Kreditin uzadılması öhdəliklərinin kredit riski ilə bağlı Bank ümumi istifadə olunmamış öhdəliklərin məbləği həcmində itkilərə məruz qala bilər. Bununla belə, itkinin təxmini miqdarı ümumi istifadə olunmamış kredit üzrə öhdəlikdən az olur, çünki kredit məbləğinin artırılması bir çox hallarda müştərinin müəyyən kredit standartlarına cavab verməsindən asılı olur. Bank şərti öhdəliklərin müddətinin başa çatması tarixlərinə nəzarət edir, çünki uzunmüddətli öhdəliklər ümumilikdə qısamüddətli öhdəliklərə nisbətən daha yüksək kredit riski daşıyır.

Kredit riskinə maksimal məruzqalma həddi

Qrupun kredit riskinə məruzqalma həddi əhəmiyyətli dərəcədə dəyişiri və həm fərdi risklərdən, həm də ümumi bazar iqtisadiyyatı risklərindən asılıdır.

Aşağıdakı cədvəldə balans hesabatı, eləcə də balansdan کنار hesabatda əks etdirilən maliyyə aktivləri ilə bağlı kredit riskinə maksimal məruzqalma həddi göstərilir. Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda əks etdirilən maliyyə aktivləri halında kredit riskinə maksimal məruzqalma həddi həmin aktivlərin hər hansı əvəzləşdirmədən və girov sövdələşməsindən qabaq balans dəyərinə bərabərdir. Qrupun şərti öhdəlikləri və kreditin ayrılması ilə bağlı öhdəlik üzrə kredit riskinə maksimal məruzqalma həddi isə, qarşı tərəfin öhdəliklərini yerinə yetirmədiyi təqdirdə həmin alətlərin müqavilə üzrə məbləğlərindən ibarət olur ki, bu halda da qarşı iddialar, girov və təminatlar dəyərini itirir.

31. RİSKLƏRİN İDARƏ EDİLMƏSİ SİYASƏTİ (DAVAMI)

	Maksimal risk	Əvəzləşdirmə	Əvəzləşdirmə -dən sonra xalis risk	Təmin edilmiş kreditlər	Xalis risk
31 dekabr 2014-cü il					
ARMB-dəki qalıq vəsaitlər	16,791,604	-	16,791,604	-	16,791,604
Banklardan alınacaq vəsaitlər	213,677,057	-	213,677,057	-	213,677,057
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	161,731,350	(126,194,300)	35,537,050	(33,953,063)	1,583,987
Satılabilən investisiya qiymətli kağızları	2,160,380	-	2,160,380	-	2,160,380
Ödəniş tarixinədək saxlanılan	4,963,315	-	4,963,315	-	4,963,315
Digər maliyyə aktivləri	1,761,614	-	1,761,614	-	1,761,614
Zəmanətlər və oxşar öhdəliklər	14,278,621	(11,000,000)	3,278,621	(19,958,137)	(16,679,516)
Kreditlər və istifadə edilməmiş kredit xətləri	5,212,750	-	5,212,750	-	5,212,750

31 dekabr 2013-cü il

ARMB-dəki qalıq vəsaitlər	16,610,238	-	16,610,238	-	16,610,238
Banklardan alınacaq vəsaitlər	184,583,892	-	184,583,892	-	184,583,892
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	113,188,400	(53,723,521)	166,911,921	(18,566,786)	148,345,135
Satılabilən investisiya qiymətli kağızları	2,147,980	-	2,147,980	-	2,147,980
Digər maliyyə aktivləri	1,166,432	-	1,166,432	-	1,166,432
Zəmanətlər və oxşar öhdəliklər	41,892,992	(31,686,000)	10,206,992	17,951,892	(7,744,900)
Kreditlər və istifadə edilməmiş kredit xətləri	4,157,793	-	4,157,793	-	4,157,793
Akkreditivlər və digər əməliyyatlara dair şərti	116,445	-	116,445	-	116,445

Hesabat tarixinə müştərilərə verilmiş vaxtı keçən kredit və avansların ümumi dəyəri aşağıdakı kimi göstərilə bilər:

	31 Dekabr 2014	31 Dekabr 2013
3 aya kimi	68,376	6,090,766
3 aydan 6 aya kimi	7,177	554,367
6 aydan 1 ilə kimi	11,337	93,724
1 ildən yuxarı	6,049,613	6,358,284
Cəmi	6,136,503	13,097,141

Balansdan kənar risk

Qrup balans uçotu halında olduğu kimi, əsas etibarlı ilə, balansdan kənar müddəalar halında da risklərin idarəedilməsi üzrə eyni siyasətləri tətbiq edir. Kreditlərin ayrılmasına öhdəliklər halında isə, həmçinin kredit və avanslar halında olduğu kimi, müştərilər və qarşı tərəflər ilə bağlı eyni kredit riskinin idarəedilməsi siyasətləri tətbiq olunur. Girov qarşı tərəfin imkanları və əməliyyatın mahiyyətindən asılı olaraq tələb edilə bilər.

Cöğrafi konsentrasiya

Rəhbərlik həmçinin qanunvericilik və tənzimləmə sahəsindəki risklərin idarə edilməsinə və bu risklərin Bankın fəaliyyətinə təsirinə nəzarət edir. Bu nəzarət mexanizmi Banka Azərbaycan Respublikasındakı investisiya mühitinin dəyişməsindən yaranan ehtimal edilən zərərləri minimum həddə salmağa şərait yaradır. Qrupun konsolidə edilmiş aktiv və öhdəliklərin cöğrafi konsentrasiyası aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

31. RİSKLƏRİN İDARƏ EDİLMƏSİ SİYASƏTİ (DAVAMI)

Coğrafi konsentrasiya (davamı)

31 dekabr 2014	Azərbaycan Respublikası	İƏİT ölkələri	Digər qeyri İƏİT ölkələri	31 dekabr 2014-cü il tarixinə
QEYRİ-TÖRƏMƏ MALİYYƏ AKTİVLƏRİ				
Pul vəsaitləri və ARMB-də yerləşdirilmiş vəsaitlər	26,745,992	-	-	26,745,992
Banklardan alınacaq vəsaitlər	204,986,844	1,645,058	7,045,155	213,677,057
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	161,731,350	-	-	161,731,350
Ödəniş tarixinədək saxlanılan investisiyalar	4,963,315	-	-	4,963,315
Satılabilən investisiya qiymətli kağızları	2,160,380	-	-	2,160,380
Digər maliyyə aktivləri	1,761,614	-	-	1,761,614
Cəmi qeyri-törəmə maliyyə aktivləri	402,349,495	1,645,058	7,045,155	411,039,708

QEYRİ-TÖRƏMƏ MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ				
Banklar və dövlət qurumları tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər	123,738,444	-	-	123,738,444
Müştərilər tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər	220,100,186	-	-	220,100,186
Digər maliyyə öhdəlikləri	1,462,136	-	-	1,462,136
Cəmi qeyri-törəmə maliyyə öhdəlikləri	345,300,766	-	-	345,300,766

QEYRİ-TÖRƏMƏ MALİYYƏ ALƏTLƏRİ ÜZRƏ XALIS MÖVQE	57,048,729	1,645,058	7,045,155	65,738,942
---	-------------------	------------------	------------------	-------------------

31 dekabr 2013	Azərbaycan Respublikası	İƏİT ölkələri	Digər qeyri İƏİT ölkələri	31 dekabr 2013-cü il tarixinə
QEYRİ-TÖRƏMƏ MALİYYƏ AKTİVLƏRİ				
Pul vəsaitləri və ARMB-də yerləşdirilmiş vəsaitlər	31,019,566	-	-	31,019,566
Banklardan alınacaq vəsaitlər	163,849,686	20,449,063	285,143	184,583,892
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	98,837,046	14,010,843	340,511	113,188,400
Satılabilən investisiya qiymətli kağızları	740,000	-	1,420,380	2,160,380
Digər maliyyə aktivləri	772,258	392,847	1,327	1,166,432
Cəmi qeyri-törəmə maliyyə aktivləri	295,218,556	34,852,753	2,047,361	332,118,670

QEYRİ-TÖRƏMƏ MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ				
Banklar və dövlət qurumları tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər	41,018,955	3,063,578	50,295,870	94,378,403
Müştərilər tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər	114,380,313	-	61,353,480	175,733,793
Digər maliyyə öhdəlikləri	716,303	33,841	-	750,144
Cəmi qeyri-törəmə maliyyə öhdəlikləri	156,115,571	3,097,419	111,649,350	270,862,340

QEYRİ-TÖRƏMƏ MALİYYƏ ALƏTLƏRİ ÜZRƏ XALIS MÖVQE	139,102,985	31,755,334	(109,601,989)	61,256,330
---	--------------------	-------------------	----------------------	-------------------

Girov

Tələb olunan girovun məbləği və növü qarşı tərəf ilə bağlı kredit riskinin qiymətləndirilməsindən asılı olaraq müəyyənləşdirilir. Girov növlərinin qəbul edilə bilməsi və qiymətləndirmə parametrlərinə dair qaydalar tətbiq olunur.

31. RİSKLƏRİN İDARƏ EDİLMƏSİ SİYASƏTİ (DAVAMI)

Girov (davamı)

Qəbul edilən əsas girov növlərinə aşağıdakılar aiddir:

- Kommersiya kreditləri halında, daşınmaz əmlak vasitələri, avadanlıq, depozit, zəmanətlərə qarşı girov hüququ
- Fiziki şəxslərə kreditlərin verilməsi halında, yaşayış sahəsinin ipotekası, nəqliyyat vasitələrinə qoyulmuş girov.

31 dekabr 2014-cü il tarixinə bankın fərdi halda dəyərsizləşdiyi müəyyən edilmiş kreditlər ilə əlaqədar saxladığı girovun ədalətli dəyəri 13,799,548 AZN təşkil etmişdir (2013: 11,142,694 AZN). Girov daşınmaz əmlak, avadanlıq, və depozitlərdən ibarətdir.

İl ərzində ərzində bank hesabat tarixinə balans dəyəri 719,738 AZN təşkil edən hazırda satmaq prosesində olduğu əmlaka sahiblik hüququnu əldə etmişdir (2013: 864,546).

Rəhbərlik girovun bazar dəyərini müşahidə altında saxlayır, baza sazişinə əsasən əlavə girov tələb edir, habelə dəyərsizləşmə zərəri üçün ehtiyatın müvafiq məbləğdə olduğunu təhlil etdiyi müddətdə aldığı girovun bazar qiymətlərinin monitorinqini aparır.

Maliyyə aktivinin sinfinə görə kredit keyfiyyəti

Qrup beynəlxalq agentliklər tərəfindən reyting dərəcəsi müəyyən edilməmiş qarşı tərəflərlə bir çox sövdələşmələr bağlayır. Qrup qarşı tərəflərin beynəlxalq reyting agentliklərinin təqdim etdiyi reyting göstəriciləri ilə müqayisə oluna biləcək səviyyədə reyting dərəcələrini müəyyən etməyə imkan yaradan daxili modellərini işləyib hazırlamışdır. Korporativ borcalanları qiymətləndirmək məqsədilə Qrupda borcalanlar müvafiq borcalan və zəmanət kateqoriyalarına aid edilməklə ödəniş qabiliyyətləri dərəcələndirilməkdədir.

Bu metod borcalanın öhdəliklərini icar etmə dərəcəsini, eləcə də kredit üzrə girovun kifayətliliyini hesablamaq və təyin etmək/təsdiqləmək imkanını verir. Sistem borcalanın əsas fəaliyyət göstəricilərindən asılı olaraq verilmiş standartın obyektivliyinin yetərli olmadığı təqdirdə mütəxəssis tərəfindən cüzi düzəliş ediləcəyi ehtimal olunmaqla keyfiyyət qiymətləndirilməsi modelinə əsaslanır. Metod aşağıdakı meyarlar əsasında borcalanın müvafiq kateqoriya üzrə dərəcəsinin müəyyənəndirilməsini nəzərdə tutur: borcalanın bazar göstəriciləri, qudvil, kredit tarixi, məlumatın şəffaflığı və mötəbərliyi, biznes fəaliyyəti və müəssisələrin fəaliyyət mühiti haqqında məlumat, Qrup və borcalan arasında münasibətlər, borcalanın maliyyə vəziyyəti, biznes fəaliyyəti və təqdim edilmiş girov. Maliyyə vəziyyəti və biznes fəaliyyəti ən vacib meyarlardır. Buna görə də, keyfiyyət qiymətləndirilməsi modeli borcalanın və kreditin ümumi qiymətləndirilməsi üçün şərait yaradır.

Borcalanın keyfiyyət üzrə qiymətləndirilməsi modeli Qrupda kiçik və orta ölçülü müəssisələrə kreditlər ilə bağlı qiymətləndirmənin aparılması və belə kreditlərin ayrılmasına dair qərar verilməsi məqsədilə işlənib hazırlanmışdır. Keyfiyyət qiymətləndirilməsi modeli adi kredit məhsulları ilə əlaqədar olaraq hazırlanmış və borcalanların əsas fəaliyyət göstəricilərindən ibarətdir: maliyyə vəziyyəti, borcalanla münasibətlər, idarəetmə keyfiyyəti, məqsədyönlü istifadə, yerləşmə, kredit tarixi, girov və sair.

Borcalanın parametrlərinə əsaslanan keyfiyyətin qiymətləndirilməsi kredit ilə bağlı qərar qəbul etmə prosesinin əsas amillərindən biridir.

Fərdi borcalanların qiymətləndirilməsi metodologiyası aşağıdakı meyarlara əsaslanır: təhsil, məşğulluq, maliyyə durumu, kredit tarixi, borcalanın sahib olduğu əmlak. Kreditin maksimal həddi əldə edilmiş məlumata əsasən hesablanır. Kreditin maksimal həddi borcalana borclanma əmsalı əsasında hesablanır.

31. RİSKLƏRİN İDARƏ EDİLMƏSİ SİYASƏTİ (DAVAMI)

Maliyyə aktivinin sinfinə görə kredit keyfiyyəti (davamı)

Qrup daxili metodologiyalarını korporativ kreditlərə və fiziki şəxslərə verilən kredit qruplarına qarşı tətbiq edir. Keyfiyyətin qiymətləndirilməsi metodologiyaları müəyyən məhsullar üçün xüsusi olaraq hazırlanıb və kredit müddətinin müxtəlif mərhələlərində tətbiq olunur. Nəticə etibarlı ilə isə, maliyyə vəziyyəti haqqında konsolidə edilmiş hesabat üzrə müştərilərə verilmiş kreditlərin ödənilməmiş qalıqlarına uyğun gələn çarpaz məhsul keyfiyyətinin qiymətləndirilməsi ilə müqayisə aparılması mümkün olmur. Bu kimi bir çox müfəssəl məlumatlar təqdim olunmur.

Müştərilərə verilmiş kreditlərdən başqa digər maliyyə aktivləri onlara Fitch, Standard & Poor's və Moody's kimi beynəlxalq səviyyədə tanınmış agentliklər tərəfindən verilən kredit reytinginə görə dərəcələrə bölünür. AAA mümkün ən yüksək reyting dərəcəsi hesab edilir. İnvestisiya dərəcəli maliyyə aktivlərinin reytingi AAA-dan BBB-ya kimi dəyişir. Reytingi BBB-dan aşağı olan maliyyə aktivləri qeyri-investisiya dərəcəli aktiv kimi təsnifləşdirilir.

Sınıflaşdırılmış kreditlər və avanslar və dərətsizləşmədən zərər üzrə ehtiyatlar:

2014

	Ümumi kredit	Hesablanmış faiz	Kreditlər və avanslar	Kreditlərin dəyərsizləşməsi üzrə qalıq	Hesablanmış faizlər üzrə dəyərsizləşmə	Cəmi hesablanmış faiz
Xüsusi ehtiyat:						
- Qeyri kafi	420,922	139,167	281,755	120,752	18,415	139,167
- Riskli	34,928	20,565	14,363	12,978	7,586	20,564
- Pis	17,039,913	16,828,324	211,589	5,627,121	11,201,203	16,828,324
	17,495,763	16,988,056	507,707	5,760,851	11,227,204	16,988,055
Ümumi ehtiyat	162,998,109	1,774,466	161,223,643	398,312	1,376,155	1,774,467
	180,493,872	18,762,522	161,731,350	6,159,163	12,603,359	18,762,522

Aşağıdakı cədvəldə fərdi və korporativ müştərilərə verilmiş dəyərsizləşməmiş kreditlərin təhlili və onların beynəlxalq reyting təsnifləndirmələrinə əsasən üç kateqoriyalara təsnifləndirilməsi əks olunmuşdur:

- “Aktivliyi yüksək olan kreditlər” adlı kateqoriyaya Bankla və digər kredit təşkilatları ilə istisnasız kredit tarixçəsi olan müştərilərə verilmiş, ödənişində heç bir gecikmələr olmayan az riskli kreditlər daxildir. Bu da öz növbəsində gəlirli və maliyyə dayanıqlılığında heç bir tənəzzül olmayan biznesi əks etdirir.
- “Aktivliyi orta olan kreditlər” adlı kateqoriyaya Bankla və digər kredit təşkilatları ilə əhəmiyyətsiz istisnalarla davamlı kredit tarixçəsi olan müştərilərə verilmiş, ödənişində heç bir gecikmələr olmayan orta riskli kreditlər daxildir. Bu da öz növbəsində keçən illərdə heç bir tənəzzül olmayan biznesi və hal-hazırda orta səviyyədə olan maliyyə fəaliyyətini əks etdirir.
- “Digər” adlı kateqoriyaya kreditlərə yuxarıda göstərilən iki kateqoriyaya daxil olmayan borclulara verilən vaxtı keçmiş kreditlər daxildir.

31. RİSKLƏRİN İDARƏ EDİLMƏSİ SİYASƏTİ (DAVAMI)

Maliyyə aktivinin sinfinə görə kredit keyfiyyəti (davamı)

Aşağıdakı cədvəldə fərdi müştərilərə verilmiş dəyərsizləşməmiş kreditlərin təhlili və onların beynəlxalq reyting təsnifləndirmələrinə əsasən kateqoriyalara təsnifləndirilməsi əks olunmuşdur:

	31 dekabr 2014-cü il	31 dekabr 2013-cü il
Aktivliyi yüksək olan kreditlər	24,218,017	43,140,998
Aktivliyi orta olan kreditlər	1,010,128	1,069,584
Digər dəyərsizləşməmiş	29,137	1,334
Cəmi fərdi müştərilərə verilmiş dəyərsizləşməmiş kreditlər və avanslar	25,257,282	44,211,916

Aşağıdakı cədvəldə korporativ müştərilərə verilmiş dəyərsizləşməmiş kreditlərin təhlili və onların beynəlxalq reyting təsnifləndirmələrinə əsasən kateqoriyalara təsnifləndirilməsi əks olunmuşdur:

	31 dekabr 2014-cü il	31 dekabr 2013-cü il
Aktivliyi yüksək olan kreditlər	137,650,866	27,050,960
Aktivliyi orta olan kreditlər	89,961	20,407,832
Digər dəyərsizləşməmiş	-	6,176,953
Cəmi korporativ müştərilərə verilmiş dəyərsizləşməmiş kreditlər və avanslar	137,740,827	53,635,745

Likvidlik riski

Likvidlik riski ödənilməli olduğu dövrdə depozitlərin çıxarılması tələbi və maliyyə alətləri ilə bağlı digər maliyyə öhdəliklərinin qarşılınması üçün kifayət qədər vəsaitlərin mövcud olması ilə bağlı riskdir.

AÖİK belə növ riskləri ödəniş müddətinin təhlili yolu ilə nəzarətdə saxlamaqla Bankın növbəti maliyyə ili üçün strategiyasını müəyyənləşdirir. Cari likvidlik onun saxlanılması və pul vəsaitləri axınının optimallaşdırılması üçün valyuta bazarında ticarət əməliyyatlarında iştirak edən Xəzinədarlıq Şöbəsi tərəfindən idarə olunur.

Likvidlik riskini idarə etmək üçün Qrup aktivlər/öhdəliklərin idarə olunması prosesinin bir hissəsi olaraq müştərilər və bank əməliyyatları üzrə gözlənilən gələcək pul vəsaitləri axınlarının gündəlik monitorinqini həyata keçirir. Rəhbərlik depozitlərin çıxarılması tələbinin qarşılınması üçün ödənilmə müddəti çatmış vəsaitlər üzrə minimal məbləğ həddlərini və belə tələblərin gözlənilməz məbləğlərdə irəli sürüldüyü təqdirdə təmin edilməsi üçün istifadəyə hazır olmalı banklar arası və digər borc vəsaitlərinin minimal məbləğinə qarşı məhdudiyyətlər müəyyənləşdirir.

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ
KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR (DAVAMI)
31 DEKABR 2014-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ
(*Azərbaycan Manatı ilə*)

31. RİSKLƏRİN İDARƏ EDİLMƏSİ SİYASƏTİ (DAVAMI)

Likvidlik riski (davamı)

Likvidlik riskinin təhlili aşağıdakı cədvəldə göstərilir. Bu təqdimat Qrupun əsas idarə heyətinə Qrup daxilində verilmiş məlumatlara əsaslanır.

	Tələb edilənə və		1 aydan		3 aydan		1 ilən 5 ilədək		5 ilədən		Qeyri-müəyyən		31 dekabr 2014	
	1 ay	qədər	3 ayadək	1 ilədək	1 ilədək	1 ilədək	1 ilən 5 ilədək	5 ilədən	artıq				Cəmi	
QEYRI-TÖRƏMƏ MALİYYƏ AKTİVLƏRİ														
Sabit faiz dərəcəli alətlər														
Banklardan alınacaq vəsaitlər	19,327,440		29,545,560	156,113,844			-				-		204,986,844	
Müştərilər verilmiş kreditlər və avanslar	15,552,669		15,297,069	45,136,277	42,731,267	42,731,267	42,987,274	42,987,274			26,794		161,731,350	
Cəmi sabit faiz gəliri gətirən aktivlər	34,880,109		44,842,629	201,250,121	42,731,267	42,987,274	42,987,274				26,794		366,718,194	
Faiz hesablanmayan maliyyə aktivləri														
ARMB-də yerləşdirilmiş vəsaitlər	26,745,992		-	-	-	-	-	-			-		26,745,992	
Banklardan alınacaq vəsaitlər	8,690,213		-	-	-	-	-	-			-		8,690,213	
Satıla bilən investisiyalar	-		-	-	-	-	-	-			2,160,380		2,160,380	
Digər maliyyə aktivləri	1,761,614		-	-	-	-	-	-			-		1,761,614	
Cəmi faiz hesablanmayan aktivlər	37,197,819		-	-	-	-	-	-			2,160,380		39,358,199	
Cəmi qeyri-törəmə maliyyə aktivləri	72,077,928		44,842,629	201,250,121	42,731,267	42,987,274	42,987,274				2,187,174		406,076,393	

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ
KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR (DAVAMI)
31 DEKABR 2014-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ
(Azərbaycan Mənatı ilə)

31. RİSKLƏRİN İDARƏ EDİLMƏSİ SİYASƏTİ (DAVAMI)

Likvidlik riski (davamı)

Tələb edilənə və 1 ay qədər	1 aydan 3 ayadək	3 aydan 1 ilədək	1 ilədən 5 ilədək	5 ilədən artıq	Qeyri-müəyyən	31 dekabr 2014 Cəmi
QEYRI-TÖRƏMƏ MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ						
Sabit faiz dərəcəli alətlər						
Banklar və dövlət qurumları tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər Müştərilər tərəfində yerləşdirilmiş depozitlər Cəmi sabit faiz gəliri gətirən öhdəliklər	3,785,994	201,496	51,598,394	24,846,215	42,936,632	-
	5,442,029	17,260,948	156,512,713	468,226	-	-
	9,228,023	17,462,444	208,111,107	25,314,441	42,936,632	-
Faiz hesablanmayan maliyyə öhdəlikləri						
Banklar və dövlət qurumları tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər Müştərilər tərəfindən yerləşdirilən investisiyalar Digər maliyyə öhdəlikləri Cəmi faiz hesablanmayan öhdəliklər	369,713	-	-	-	-	369,713
	40,416,270	-	-	-	-	40,416,270
	1,462,136	-	-	-	-	1,462,136
	42,248,119	-	-	-	-	42,248,119
Cəmi qeyri-törəmə maliyyə öhdəlikləri						
51,476,142	17,462,444	208,111,107	25,314,441	42,936,632	-	345,300,766
Faiz dərəcəsi boşluğu						
25,652,086	27,380,185	(6,860,986)	17,416,826	50,642		
Ümumi faiz dərəcəsi boşluğu						
25,652,086	53,032,271	46,171,285	63,588,111	63,638,753		
Likvidlik boşluğu						
20,601,786	27,380,185	(6,860,986)	17,416,826	50,642		
Ümumi likvidlik boşluğu						
20,601,786	47,981,971	41,120,985	58,537,811	58,588,453		

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ
KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR (DAVAMI)
31 DEKABR 2014-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ
(*Azərbaycan Manatı ilə*)

31. RİSKLƏRİN İDARƏ EDİLMƏSİ SİYASƏTİ (DAVAMI)

Likvidlik riski (davamı)

	Tələb edilənə və 1 aya qədər	1 aydan 3 ayadək	3 aydan 1 ilədək	1 ildən 5 ilədək	5 ildən artıq	Qeyri-müəyyən	31 dekabr 2013- cü il Cəmi
QEYRİ-TÖRƏMƏ MALİYYƏ AKTİVLƏRİ							
Sabit faiz dərəcəli alətlər							
Banklardan alınacaq vəsaitlər	25,738,345	29,847,945	120,430,586	-	-	-	176,016,876
Müştərilər verilmiş kreditlər və avanslar	6,988,445	14,992,019	51,828,985	38,294,972	875,056	208,923	113,188,400
	32,726,790	44,839,964	172,259,571	38,294,972	875,056	208,923	289,205,276
Cəmi sabit faiz gəliri gətirən aktivlər							
Faiz hesablanmayan maliyyə aktivləri							
ARMB-də yerləşdirilmiş vəsaitlər	31,019,566	-	-	-	-	-	31,019,566
Banklardan alınacaq vəsaitlər	8,567,016	-	-	-	-	-	8,567,016
Satıla bilən investisiyalar	-	-	-	-	-	2,147,980	2,147,980
Digər maliyyə aktivləri	1,166,432	-	-	-	-	-	1,166,432
	40,753,014	-	-	-	-	2,147,980	42,900,994
Cəmi faiz hesablanmayan aktivlər							
Cəmi qeyri-törəmə maliyyə aktivləri							
	73,479,804	44,839,964	172,259,571	38,294,972	875,056	2,356,903	332,106,270

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ
KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR (DAVAMI)
31 DEKABR 2014-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ
(*Azərbaycan Manatı ilə*)

31. RİSKLƏRİN İDARƏ EDİLMƏSİ SİYASƏTİ (DAVAMI)

Likvidlilik riski (davamı)

	Tələb edilənə və 1 ay qədər	1 aydan 3 ayadək	3 aydan 1 ilədək	1 ildən 5 ilədək	5 ildən artıq	Qeyri-müəyyən 31 dekabr 2013- cü il Cəmi
QEYRİ-TÖRƏMƏ MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ						
Sabit faiz dərəcəli alətlər						
Banklar və dövlət qurumları tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər	6,506,090	-	55,697,309	28,417,952	3,456,225	- 94,077,576
Müştərilər tərəfində yerləşdirilmiş depozitlər	8,520,168	32,498,285	106,267,495	797,919	-	- 148,083,866
Cəmi sabit faiz gəliri gətirən öhdəliklər	15,026,258	32,498,285	161,964,804	29,215,871	3,456,225	- 242,161,442
Faiz hesablanmayan maliyyə öhdəlikləri						
Banklar və dövlət qurumları tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər	300,827	-	-	-	-	- 300,827
Müştərilər tərəfində yerləşdirilmiş depozitlər	27,649,927	-	-	-	-	- 27,649,927
Digər maliyyə öhdəlikləri	750,144	-	-	-	-	- 750,144
Cəmi faiz hesablanmayan öhdəliklər	28,700,898	-	-	-	-	- 28,700,898
Cəmi qeyri-törəmə maliyyə öhdəlikləri	43,727,156	32,498,285	161,964,804	29,215,871	3,456,225	- 270,862,341
Faiz dərəcəsi boşluğu	17,700,533	12,341,679	10,294,766	9,079,101	(2,581,169)	
Ümumi faiz dərəcəsi boşluğu	17,700,533	30,042,212	40,336,978	49,416,079	46,834,910	
Likvidlik boşluğu	29,752,648	12,341,679	10,294,766	9,079,101	2,581,169	
Ümumi likvidlik boşluğu	29,752,648	42,094,327	52,389,093	61,468,195	58,887,026	

Yuxarıdakı cədvəldə göstərilən ödəniş müddətinə qədərki dövr müqavilə dövrlərinə uyğun gəlir. Lakin, qüvvədə olan qanunlara əsasən fiziki şəxslər depozit müqaviləsinə vaxtından əvvəl xitam vermək hüququna malikdirlər.

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ
KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR (DAVAMI)
31 DEKABR 2014-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ
(*Azərbaycan Manatı ilə*)

31. RİSKLƏRİN İDARƏ EDİLMƏSİ SİYASƏTİ (DAVAMI)

Likvidlilik riski (davamı)

Aşağıdakı cədvəllərdə Qrupun geri ödəniş müddətləri razılaşdırılmış qeyri-derivativ maliyyə öhdəliklərinin müqavilə üzrə qalan ödəniş müddətlərinin təfərrüatları göstərilir. Cədvəllər Qrupdan ödəniş etməsinin tələb oluna biləcəyi ən erkən tarix əsasında maliyyə öhdəliklərinin diskontlaşdırılmamış pul hərəkəti üzrə tərtib edilmişdir. Cədvəllərdə həm faiz, həm də əsas pul hərəkəti məbləğləri göstərilir. Faiz hərəkəti dəyişən faiz dərəcələri üzrə baş verdiyi halda, diskontlaşdırılmamış məbləğlər hesabət dövrünün sonunda faiz dərəcəsi ayrısı əsasında müəyyən olunur. Müqavilə üzrə ödəniş müddəti Qrupdan ödəniş etməsinin tələb oluna biləcəyi ən erkən tarixə əsasən müəyyən olunur.

	Orta çəkili effektiv faiz dərəcəsi	1 aya qədər	1 aydan 3 ayadək	3 aydan 1 ilədək	1 ildən 5 ilədək	5 ildən artıq	Qeyri- müəyyən	31 dekabr 2014 Cəmi
Sabit faiz dərəcəli alətlər								
Banklar və dövlət qurumları tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər	4.0%	3,822,219	873,691	52,851,913	25,340,352	67,473,668	-	150,361,843
Müştərilər tərəfində yerləşdirilmiş depozitlər	2.4%	5,350,536	17,357,310	158,167,463	541,659	-	-	181,416,968
Cəmi sabit faiz gəliri gətirən öhdəliklər		9,172,755	18,231,001	211,019,376	25,882,011	67,473,668	-	331,778,811
Faiz hesablanmayan maliyyə öhdəlikləri								
Müştərilər tərəfində yerləşdirilmiş depozitlər		40,416,270	-	-	-	-	-	40,416,270
Digər maliyyə öhdəlikləri		1,720,000	-	-	-	-	-	1,720,000
Maliyyə zamanətləri üzrə öhdəliklər		-	-	-	-	-	14,278,621	14,278,621
Kreditlər və istifadə olunmamış kredit xəttləri üzrə öhdəliklər		-	-	-	-	-	5,212,750	5,212,750
Cəmi faiz hesablanmaya öhdəliklər və təəhhüdlər		42,136,270	-	-	-	-	19,491,371	61,627,641
Cəmi maliyyə öhdəlikləri və təəhhüdlər		51,309,025	18,231,001	211,019,376	25,882,011	67,473,668	19,491,371	393,406,452

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ
KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR (DAVAMI)
31 DEKABR 2014-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ
(*Azərbaycan Manatı ilə*)

31. RİSKLƏRİN İDARƏ EDİLMƏSİ SİYASƏTİ (DAVAMI)

Likvidlilik riski (davamı)

	Orta çəkili effektiv faiz dərəcəsi	1 ay qədər	1 aydan 3 ayadək	3 aydan 1 ilədək	1 ildən 5 ilədək	5 ildən artıq	Qeyri- müəyyən	31 dekabr 2013 Cəmi
Sabit faiz dərəcəli alətlər								
Banklar və dövlət qurumları tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər	6.15%	6,800,339	542,602	58,139,018	31,328,053	-	-	96,810,012
Müştərilər tərəfində yerləşdirilmiş depozitlər	7.57%	8,805,568	33,069,087	108,167,463	887,503	-	-	150,929,621
Cəmi sabit faiz gəliri gətirən öhdəliklər		15,605,907	33,611,689	166,306,481	32,215,556	-	-	247,739,633
Faiz hesablanmayan maliyyə öhdəlikləri								
Müştərilər tərəfində yerləşdirilmiş depozitlər		27,649,927	-	-	-	-	-	27,649,927
Digər maliyyə öhdəlikləri		750,144	-	-	-	-	-	750,144
Maliyyə zamanətləri üzrə öhdəliklər		-	-	-	-	-	41,892,992	41,892,992
Kreditlər və istifadə olunmamış kredit xəttləri üzrə öhdəliklər		-	-	-	-	-	4,157,793	4,157,793
Akkreditivlər və digər əməliyyatlar üzrə təəhhüdlər		-	-	-	-	-	116,445	116,445
Cəmi faiz hesablanmaya öhdəliklər və təəhhüdlər		28,400,071	-	-	-	-	46,167,230	74,567,301
Cəmi maliyyə öhdəlikləri və təəhhüdlər		44,005,978	33,611,689	166,306,481	32,215,556	-	46,167,230	322,306,934

Yuxarıdakı maliyyə zamanəti müqavilələri üzrə daxil edilmiş məbləğlər zamanət üzrə qarşı tərəfin tələbi ilə tam zamanəti verilmiş məbləğ üzrə razılaşmaya əsasən Qrupun ödəməli olacağı maksimum məbləğdir. Hesabat dövrünün sonuna gözləntilərə əsasən Qrup hesab edir ki, qeyd olunan razılaşma üzrə heç bir məbləğin ödənilməli olacağı ehtimal edilmir. Lakin, bu təxminlər qarşı tərəfin, mümkün hal olaraq, əldə saxladığı zamanəti verilmiş maliyyə debitor borclarının kredit itkiləri ilə üzvləşməsinin iddia edəcəyi ehtimalından asılı olaraq dəyişə bilər.

31. RİSKLƏRİN İDARƏ EDİLMƏSİ SİYASƏTİ (DAVAMI)

Bazar riski

Bazar qiymətlərinin fə faiz dərəcələrinin dəyişmələrin səviyyəsindən Qrupun mənfəətinin və ya kapitalının və ya biznes hədəflərinə çatmasına mənfi təsir göstərmək riskidir. Bazar riskinə, faiz dərəcəsində, xarici valyuta məzənnələrində və qiymətləndirmədəki dəyişmələrdən yaranan və Qrupun məruz qaldığı bənzəri risklər aiddir. Risklərin Qrup tərəfindən qiymətləndirilməsində və Qrupun məruz qaldığı bazar risklərində əhəmiyyətli dəyişikliklər olmamışdır.

Sabit və dəyişən dərəcələrlə vəsaitlərin cəlb etfiyi üçün Qrup faiz dərəcəsi riskinə məruzdur. Risk sabit və dəyişkən borc dərəcələrinin müvafiq balanslaşdırılması ilə idarə olunur.

AÖİK, Qrupu müsbət faiz marjası ilə təmin edən faiz dərəcəsi mövqeyinə uyğunlaşdıraraq faiz riskini və bazar riskini idarə edir. Xəzinadarlıq departamenti eləcə də Qrupun cari maliyyə təqdimatının monitorinqini keçirir, Qrupun faiz dərəcəsinin dəyişdirilməsinə dair həssaslığını və onun Qrup mənfəətinə təsirini təxmin edir.

Qrupun kredit sazişlərinin və digər maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin əksəriyyəti sabit faiz dərəcəsi daşıyır və borcverənin seçmə hüququ əsasında faiz dərəcəsinin dəyişməsinə nəzərdə tutan müqvilə bəndləri mövcuddur. Qrup faiz dərəcəsi marjasının monitorinqini keçirir və bu səbəbdən zəruri faiz dərəcəsi riskinə və ya əhəmiyyətli pul vəsaitlərini axımına məruz qalmadığını hesab edir.

Faiz dərəcəsi riski

Qrup faiz dərəcəsinin ədalətli dəyəri riskini bazar şəraitində mənfi dəyişmələr nəticəsində yarana bilən potensial zərərlərin mütəmadi təxminlərini edir. İdarə Heyəti, Qrupun cari maliyyə fəaliyyətinin monitorinqini keçirir, Qrupun faiz dərəcəsinin dəyişdirilməsinə dair həssaslığını və bunun Bank mənfəətinə təsirini təxmin edir.

Aşağıdakı cədvəl “risk göstəricisinin ehtimal edilən mümkün dəyişməsi” üsulu ilə hesablanmış və faizlərin dəyişməsinə Qrupun həssaslığını əks etdirir. Bu dəyişikliklərin həddi rəhbərlik tərəfindən təyin edilir və onlara təqdim edilən risk hesabatlarında öz əksini tapır.

Vergidən əvvəlki mənfəətə təsiri:

	31 dekabr 2014-cü il tarixinə		31 dekabr 2013-cü il tarixinə	
	Faiz dərəcəsi +1	Faiz dərəcəsi -1	Faiz dərəcəsi +1	Faiz dərəcəsi -1
Maliyyə aktivləri:	3,667,182	(3,667,182)	2,892,053	(2,892,053)
Maliyyə öhdəlikləri:	(3,030,526)	3,030,526	(2,421,614)	2,421,614
Mənfəət vergisindən əvvəl xalis təsir	636,656	(636,656)	470,439	(470,439)

31. RİSKLƏRİN İDARƏ EDİLMƏSİ SİYASƏTİ (DAVAMI)

Xarici valyuta riski

Məzənnə fərqlərindən asılı olaraq maliyyə alətinin dəyərindəki dəyişmələr xarici valyuta riski adlanır. Qrupun maliyyə vəziyyəti və pul vəsaitlərinin hərəkəti mövcud valyuta məzənnələrinin dəyişməsi zamanı belə risklərin təsirinə məruz qalır.

İdarə Heyəti valyuta məzənnələrinə həddlər qoyur və bu Qrupa milli valyutanın xarici valyutaya məzənnəsinə qarşı dəyişmələr nəticəsində zərərlərin azaldılmasına imkan yaradır. ARMB-in minimal tələblərinə cavab vermək məqsədilə AÖİK Qrupun açıq valyuta mövqeyinin gündəlik monitorinqini keçirir. Bu məhdudiyyətlər eləcə də ARMB-nın tələblərinə uyğunlaşdırılmışdır.

Qrupun xarici valyuta məzənnələrinin dəyişməsi zamanı məruz qalacağı risklər aşağıdakı cədvəldə təqdim edilmişdir:

	Azərbaycan manatı	ABŞ dolları 1 ABŞ dolları = 0.7844 manat	Avro 1 Avro = 0.9522 manat	Digər valyuta	31 dekabr 2014-cü il tarixinə cəmi
QEYRİ-TÖRƏMƏ MALİYYƏ					
AKTİVLƏRİ					
Pul vəsaitləri və ARMB-də yerləşdirilmiş vəsaitlər	24,567,641	1,997,343	181,008	-	26,745,992
Banklardan alınacaq vəsaitlər	100,176,023	113,501,034	-	-	213,677,057
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	134,361,839	27,300,630	68,881	-	161,731,350
Satılabilən investisiya qiymətli kağızları	740,000	-	-	1,420,380	2,160,380
Digər maliyyə aktivləri	1,408,242	353,372	-	-	1,761,614
CƏMİ QEYRİ-TÖRƏMƏ MALİYYƏ	261,253,745	143,152,379	249,889	1,420,380	406,076,393
AKTİVLƏRİ					
QEYRİ-TÖRƏMƏ MALİYYƏ					
ÖHDƏLİKLƏRİ					
Banklar və dövlət qurumları tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər	72,728,787	51,009,657	-	-	123,738,444
Müştərilər tərəfindən yerləşdirilmiş	131,196,744	88,903,442	-	-	220,100,186
Digər maliyyə öhdəlikləri	1,248,566	208,849	4,276	445	1,462,136
CƏMİ QEYRİ-TÖRƏMƏ MALİYYƏ	205,174,097	140,121,948	4,276	445	345,300,766
ÖHDƏLİKLƏRİ					
AÇIQ VALYUTA MÖVQEYİ	56,079,648	3,030,431	245,613	1,419,935	

31. RİSKLƏRİN İDARƏ EDİLMƏSİ SİYASƏTİ (DAVAMI)

Xarici valyuta riski (davamı)

	Azərbaycan manatı	ABŞ dolları 1 ABŞ dolları = 0.7845 manat	Avro 1 Avro = 1.078 manat	Digər valyuta	31 dekabr 2013-cü il tarixinə cəmi
QEYRİ-TÖRƏMƏ MALİYYƏ					
AKTİVLƏRİ					
Pul vəsaitləri və ARMB-də yerləşdirilmiş vəsaitlər	29,734,791	1,180,953	103,822	-	31,019,566
Banklardan alınacaq vəsaitlər	72,049,597	112,310,376	218,109	5,809	184,583,892
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	76,066,900	37,117,127	4,373	-	113,188,400
Satılabilən investisiya qiymətli kağızları	727,600	-	-	1,420,380	2,147,980
Digər maliyyə aktivləri	893,729	267,285	4,647	771	1,166,432
CƏMİ QEYRİ-TÖRƏMƏ MALİYYƏ					
AKTİVLƏRİ	179,472,617	150,875,741	330,951	1,426,961	332,106,270
QEYRİ-TÖRƏMƏ MALİYYƏ					
ÖHDƏLİKLƏRİ					
Banklar və dövlət qurumları tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər	41,018,955	53,359,448	-	-	94,378,403
Müştərilər tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər	75,986,379	99,257,217	488,423	1,774	175,733,793
Digər maliyyə öhdəlikləri	632,038	82,645	33,841	1,621	750,144
CƏMİ QEYRİ-TÖRƏMƏ MALİYYƏ					
ÖHDƏLİKLƏRİ	117,637,372	152,699,310	522,264	3,395	270,862,340
AÇIQ VALYUTA MÖVQEYİ	<u>61,835,245</u>	<u>(1,823,569)</u>	<u>(191,313)</u>	<u>1,423,566</u>	

Valyuta riskinə qarşı həssaslıq

Aşağıdakı cədvəldə manatın müvafiq xarici valyutalarına qarşı mübadilə məzənnəsinin 2014 və 2013-cü illər üzrə müvafiq olaraq 35% və 10% dərəcəsində artması və ya azalması halına qarşı Qrupun həssaslığını göstərən təfərrüatlar açıqlanır. Xarici valyuta riski Qrup daxilində əsas rəhbərlik heyətinə məruzə olunarkən 35%-lik həssaslıq dərəcəsinə istinad edilir və bu dərəcə rəhbərliyin xarici valyuta məzənnələrində kifayət qədər mümkün dəyişikliklərin baş verməsinin qiymətləndirilməsini göstərir (Qeyd 32). Həssaslığın təhlili yalnız xarici valyutada ifadə edilmiş qalıq monetar vəsaitləri ehtiva edir və xarici valyuta məzənnələrində 35%-lik (2013: 10%) dəyişiklik nəzərə alınmaqla onların dövrün sonundakı valyuta mövqeyinin bir valyutadan digərinə çevrilməsinə düzəliş edir. Aşağıdakı müsbət rəqəmlər manatın müvafiq valyutaya qarşı 35% (2013: 10%) dərəcədə güclənməsi müqabilində mənfəət və digər kapital vəsaitlərində baş vermiş artımı göstərir. Manatın müvafiq valyutaya qarşı 35% (2013: 10%) zəifləyəcəyi təqdirdə mənfəət və digər kapital vəsaitləri müqayisəli təsirə məruz qala, aşağıdakı balans göstəriciləri isə mənfəət rəqəmlərlə ifadə oluna bilər.

	ABŞ dollarının təsiri		Avronun təsiri	
	2014	2013	2014	2013
Mənfəət və ya zərər və capital	(1,060,651)	182,357	(85,965)	19,131

Bu əsasən hesabat dövrünün sonunda Qrupun ABŞ dolları və AVRO ilə ifadə olunmuş debitor və kreditor borcları ilə bağlı qalmaqla olan riskə məruzqalma halına şamil edilir.

Rəhbərlik hesab edir ki, həssaslığın təhlili qaçılmaz xarici valyuta mübadiləsi riskinin səciyyələrini açıqlamır, çünki, ilin sonuna olan itkilər riski il ərzindəki itkilər riskini əks etdirmir.

31. RİSKLƏRİN İDARƏ EDİLMƏSİ SİYASƏTİ (DAVAMI)

Həssaslıq təhlilinin məhdudiyyətləri

Yuxarıda göstərilən cədvəllərdə qeyd olunan təsirlər yalnız bir təxminin dəyişməsinə və bu zaman digər təxminlərin sabit qaldığını nəzərdə tutur. Reallıqda isə, təxminlər və digər faktorlar arasında korrelyasiya mövcuddur. O da qeyd edilməlidir ki, bu həssaslıq münasibətləri xətti şəkildə deyil, və bu nəticələri daha böyük və ya daha kiçik təsirləri ölçmək üçün interpolyasiya və ya ekstrapolyasiya etmək olmaz.

Həmçinin, həssaslıq təhlilində Qrupun aktiv və öhdəliklərini mütəmadi olaraq idarə etməsi nəzərə alınmır. Əlavə olaraq, Qrupun maliyyə vəziyyəti istənilən zaman faktiki bazar dəyişmələrinin nəticəsində dəyişə bilər. Məsələn, Qrupun maliyyə risklərinin idarə olunması strategiyası, bazardakı dəyişikliklərdən yaranan risklərə qarşı Qrupu qorumağı qarşısına məqsəd qoyur. İnvestisiya bazarlarında müşayiət edilən düşmələr zamanı qiymətlər müəyyən həddin altına düşdükdə, rəhbərlik investisiyaların satılmasına, investisiya portfelinin strukturunun dəyişdirilməsinə qərar verə bilər və ya digər qoruyucu qərarlar qəbul edə bilər. Nəticədə, aktivlər bazar dəyəri ilə göstərilədiyinə görə, təxminlərdə baş verən dəyişikliklər öhdəliklərə faktiki təsir göstərməyə bilər. Bu kimi hallarda, aktiv və öhdəliklərin ölçülməsində istifadə edilən müxtəlif üsullar səhmdar kapitalında böyük dəyişikliklər yarada bilər.

Yuxarıda göstərilən həssaslıq təhlilinin digər məhdudiyyətlərindən biri Qrupun təxminlərinə görə ehtimal edilən riskləri təqdim etmək məqsədilə yalnız qısa müddətdə bazar dəyişmələri ilə əlaqədar proqnozlaşdırılması çətin olan fərziyyələrdən istifadə etməsidir; bu zaman təxmin edilir ki, bütün faiz dərəcələri eyni qaydada və istiqamətdə dəyişir.

Qiymət riski – Qrupun məhsulları

Qrup ümumi və xüsusi bazar dəyişkənliyinə məruz qalan məhsullarının qiymət riski ilə üzləşir.

Qrup qiymət riskini bazar mühitindəki mənfi dəyişikliklərdən irəli gələ biləcək potensial itkiləri dövrü olaraq hesablamaqla və müvafiq zərər-həddi məhdudiyyətlərini, habelə marja və girov tələblərini müəyyənləşdirib saxlamaqla idarə edir. İstifadə edilməmiş kredit öhdəlikləri halında isə, Qrup məbləği belə öhdəliklərin ümumi məbləğinə bərabər olan potensial zərərlə üzləşir. Lakin, zərərin ehtimal edilən məbləği bundan daha az səviyyədə olur.

Əməliyyat riski

Əməliyyat riski sistemin işləməməsi, insan səhvi, saxtakarlıq və ya xarici hadisələrin təsiri nəticəsində yaranan zərər riskidir. Nəzarət vasitələri işləmədikdə, əməliyyat riskləri nüfuza xələl yetirə, habelə hüquqi müdaxilə və qanuni tənzimləmə yaxud da maliyyə itkiləri ilə nəticələna bilər. Qrup bütün əməliyyat risklərinin aradan qaldırılmasını güman etməsə də belə, belə riskləri nəzarət çərçivəsi vasitəsilə, eləcə də potensial itkilərin monitorinqi və onlara cavab tədbirlərini həyata keçirməklə idarə etməyə səy göstərir. Nəzarət tədbirlərinə vəzifələrin effektiv şəkildə bölgüsü, daxil olma, səlahiyyətlərin verilməsi və üzvləşdirmə prosedurları, habelə işçilərin təhsili və qiymətləndirilməsi prosesləri daxildir.

32. HESABAT DÖVRÜNDƏN SONRA BAŞ VERMİŞ HADİSƏLƏR

21 fevral 2015-ci il tarixindən Azərbaycan manatının əsas xarici valyutalara nisbətən məzənnəsi kəskin aşağı düşmüşdür:

31 Dekabr 2014: 1 ABŞ dolları = 0.7844 AZN

21 Fevral 2015: 1 ABŞ dolları = 1.0500 AZN

31 Dekabr 2014: 1 AVRO = 0.9522 AZN

21 Fevral 2015: 1 AVRO = 1.1950 AZN

Maliyyə bazarının sabitliyini qorumaq üçün ARMB ABŞ dolları və AVRO qarşısında manatın günlük məzənnəsini tərtib etməyi planlaşdırır.